

Geestelijke harmonie

**van veelderley ende uytghelesene soo oude als nieuwe
Catholijcke Kerckelijcke Lofsanghen, Leysenen ende
Liedekens, op die principaelste Feesten en getijden des
Iaers, die men in't Vorstendom Cleve by den
Catechismus singht**

bron

Geestelijke harmonie, van veelderley ende uytghelesene soo oude als nieuwe Catholijcke Kerckelijcke Lofsanghen, Leysenen ende Liedekens, op die principaelste Feesten en getijden des Iaers, die men in't Vorstendom Cleve by den Catechismus singht. Samuel Arntsen, Emmerick 1637 (herdruk)

Zie voor verantwoording: http://www.dbnl.org/tekst/_gee005gees02_01/colofon.php

děni

Vermaninghe aen de Ionckheyt tot den Catechismus.

Op de wijze: *Een Seraphijnsche tonghe.*

Hoort toe wat ick u leere,
 Kinders van goeden aert:
 Dient voor al God den Heere,
 Met geen fond u beswaert:
 Ghy sijt toch al herboren
 In Christo Iesu fijn:
 Gaet ghy nu weer verloren
 Ten sal maer u schult sijn.   Ghy sijt, &c.
     Maer wilt ghy wel u leven
 Aenstellen naer behoor,
 Hoort niet nae t'quaet ingeven
 Al vanden helschen Moor:
 Oock vande quade leckers
 Die vuyl manierich sijn,
 Wacht u, t'sijn cleyne neckers,
 Sy stroyen quaet fenijn.   Oock, &c.
     Maer noch wil ick u bringen
 Al voorder tot de deucht:
 En wilt my niet ontspringen,
 Komt mee ghy jonghe Ieucht,
 Komt hoort catechiseren,
 En komter met jolijt,
 En wilt toch niet faeljeren,
 T'is toch al u profijt.   Komt, &c.
     Der sult ghy wonder leeren,
 En veel dingen onclaer
 Sullen door lichts vermeerren
 V worden openbaer:

Oock sult ghy hooren spreken
 Seer fraey en excellent,
 Sy staen al op haer reken,
 Met oorden pertinent. Oock, &c.

Noch sult ghy hooren singhen
 Een liet met soeten toon,
 Van geestelijcke dingen,
 Tot deuchden seer ydoon:
 Leert dese oock van buyten,
 En laet de vuyle staen,
 Laet die vuyle schavuyten
 Die nae de Helle gaen. Leert, &c.

Maer als ghy nu te gader
 Den Catechismus hoort,
 Ick ben u een goet rader,
 Den Pater niet en stoort:
 Want anders sout ghy derven
 Alle die prijsen schoon,
 Die de stille verwerven
 En krijghen voor haer loon. Want, &c.

Dus handekens te samen,
 En wilt de oogen slaen
 Op Pater nae betamen,
 En hoort sijn goet vermaen:
 Dus doende suldy wassen
 In Godts graey divyn,
 En groote wijsheyt tassen,
 Op seer corten termijn. Dus, &c.

Kersnachtsche Nachtegael.

I. Voorbereydingh tot Kersmis inden Advent. *Veni Redemptor gentium.*

Komt o Heylant der Heyden goet,
 Toont die geboort der Maghet soet.
 Verwondert u ghy werlt befaemt,
 Want God so een geboort betaemt. *Non ex.*
     Niet wt den bloet oft manlick saet,
 Worden Godts woort vleesch wonderlick,
 Des lijfs vrucht bloeyden suyverlick. *Alvus.*
     Die suyver Maghet worden swaer,
 Noch bleeff sy een Maghet eerbaer,
 Der deuchden vaentjens lichten schoon,
 Dan Godt is daer in sijnen thron. *Procedens.*
     Hy comt wt zijn slaepcamer net,
 Van des Konings hof onbesmet,
 T'weer natuer en art een Heldt
 Sijn wech te loopen wel gestelt. *Egressus.*
     Sijn komst is van den Vader heer,
 Na hem is oock zijn wederkeer,
 Tot inder hellen diep hy daelt,
 Climt weer ten hemel met geweld. *Aequalis.*
     O Soon des Vaders schoon gedaen,
 Het cleet des vleisch wil trecken aen,
 Ons lichaems cranckheyt sonder macht,
 Versterckt genadich door u cracht. *Deo patri.*
     Lof en glori inden hoogsten throon,
 Sy God den Vader en den Soon,
 Den heyligen Geest te gelijck,

Op eerden als in hemelrijk. Amen.

II. Conditor alme siderum.

O Schepper aller sternen daer,
 Een licht der geloovigen schaer,
 Christe, onse Verlosser goet,
 Hoort, dat wy bidden met ootmoet. *Qui.*
 Ghy waert bedroeft dat door den doot,
 Die werelt was in hooghster noot,
 Ghy maeckten oock den mensch gesont,
 Die door die sonden was verwont. *Vergente.*
 Als die werelt tot den avent vloot
 Quaemt ghy Bruydegom schoon en root
 Wt dijnes Moeders lichaem reyn,
 En sy bleeff een Maghet certeyn. *Cujus.*
 Voor u geweld en stercke cracht,
 Moet sich buygen alle geslacht,
 In hemel en int eertsche dal
 Die u sijn onderdanich al. *Occasum.*
 Die Son en oock die claere Maen,
 Na uwer willen ordning gaen,
 Die Sternes oock den glans geven,
 Na u gebiet seer verheven. *Te deprecamur.*
 O Heylig Heer gebenedijt,
 Richter van toecommender tijt,
 Wy bidden u doet ons bystant,
 Tegen die macht van den vyant. *Laus.*
 Lof sy u Christ en heerlijkheyt,
 Met den Vader in eewicheyt,
 Daer toe oock God den heyligen Geest,
 Gelooft moet sijn met aller feest, Amen.

III.

Wt harden wee riep Adam seer,
 En sijn geslecht met sorgen,

Wan komt die ons verlost een Heer,
 Hoe lang leyt hy verborgen.
 O Heere Godt siet aen die noot,
 Verscheurt des hemels ringen.
 Wilt senden af dijn eewich Woort,
 En laet hem her afdringen,
 Den troost van allen dingen.

Godt Vader hoorde dese klacht
 Doet sich niet meer besinnen,
 Sende den Engel in sijn kracht,
 Beval hem dese dingen.
 Gaet heen tot eener reyner Maegt,
 Die my doet wel gevallen.
 Sy is met duegden wel bedaegt,
 En lieft my boven allen,
 Groet haer met eeren schallen.

Hier worden seer haest vernomen,
 Dat tot die Maghet teere,
 Sint Gabriel is gecomen,
 En groeten haer met eere.
 Hy sprack o Maeghet vol graey,
 Ghy sijt seer hooch verheven,
 Al boven der Vrouwen staey,
 Gy sult des werelts leven,
 Door u geboorte geven.

Die Maeghet begon te schromen,
 En schrickten in haeren moet,
 Sy gedacht hoe sal die komen
 Hoedanich is dese goet?
 Sy sprack seer ootmoedelicke,
 Hoe soude dit kommen by,
 Ick en kende sekerlicke,
 Noyt man, dus verwondert my,
 Dat ick sal sijn een moeder bly.

Den Engel sprack weder tot haer
 O ghy weerde Maget schoon,
 Gy sult sonder eenich gevaer,
 Gebaren Godts eenich soon,
 Wonderlick sult gy ontfangen,
 En Moeder sijn gewis,
 Nae wien is seer groot verlangen,
 En blijven een Maget fris,
 Dat boven al wonder is.

Godt der heylig Geest van boven,
 Sal u omschijnen schoon,
 Sijn graey sal u bedouwen,
 En dat wonder in u doen.
 Want alle woort is doch machtich,
 By God dien gy hebt behaegt,
 Werckende alle ding krachtig
 Die't al in sijner handt draegt
 Sprack der Engel tot der Maegt.

Die Maghet ginck haer verneren,
 En maeckten dit vast accoort:
 Siet die dienstmaegt des Heeren,
 My geschiede na u woort.
 Daer worden die maghet bevrucht,
 Ontfinck een kindeken soet,
 Gebaerden sonder hertzen sucht,
 Ons allen dat hoogste goet,
 Want God sach aen haer ootmoet.

Dit is die Maghet met eeren,
 En moeder der suyverheynt.
 Die ons brocht den Heer der Heeren,
 Tot ons aller saligheynt.
 Wy t'samen met hertzen reyne,
 Loven dit maeghdeken fijn,
 Wt Christine groot en cleyne,

Want haer soete kindekijn,
Verlost ons wt aller pijn.

IV. De Meditatie van de Maget Maria, ende t'samen de groetenisse.

Op de wijze: Het viel een hemels, &c.

Maria.

Ewich God almachtich,
Tot u so roepen wy,
Wilt ons eens sijn gedachtich
Maeckt Israel eens bly:
Wilt haest Messias senden,
Die ons verlossen sal
Van alle ons elenden
Geschied door Adams val.   Wilt haest, &c.
    Och mocht ick eens aenschouwen
Die schone jonghe maecht,
Die edel vrou der vrouwen,
Die Godt so heeft behaecht,
Dat sy eens sal ontfangen
Den Salich-maker soet,
Naer hem staet mijn verlangen,
Hy is dat eewich goet.   Dat sy, &c.
    Ick wensch met hertzen seere
Dat ick haer dienen mocht
Die tot so grooter eere
Van Godt al sijn besocht:
Want sy is uyt gelesen
Van inder eewicheyt,
Om eens moeder te wesen
Van sijnder Majesteit.

Den Engel.

Ick groet u Maget schoone,
 Gebenedijt sijt ghy,
 Den Vader uyt den throone
 Die is u altijd by:
 Hy heeft u uytverkoren,
 Want ghy vol grati sijt,
 Van u sal sijn geboren
 Christus gebenedijt. Hy heeft, &c.

Maria.

Wat sijn dit voor nieu-maren,
 Seght my t'verstant hier van,
 Hoe ist dat ick sou baeren,
 Daer ick noyt kende man:
 Ick heb Godt opgedragen
 Van jonx mijn suyverheyt,
 Om hem soo te behaeghen
 Tot mijnder salicheydt. Ick heb, &c.

Den Engel.

Schoon maecht wilt u verblijen,
 En sijt toch niet bevreest,
 Die Heer sal u bevrijen,
 V senden sijnen geest:
 Sijn kracht sal u omschijnen,
 Van hem sult sijn vervult,
 En baeren sonder pijnen,
 Moeder Godts wesen sult. Sijn, &c.

Maria.

Mijn hert is seer ontsteken,
 Als ick u heb gehoort,
 Met blijschap wil ick spreken,
 My geschie naer u woort:
 Mijn siel maeckt groot den Heere,
 Ick wil hem roepen aen,

Want hy sijn dienst-maecht teere
 Veel grati heeft gedaen. Mijn, &c.

Den Dichter.

Ter eeren laet ons singen
 Van die schoon Maget reyn,
 Op dat sy ons wilt brengen
 In dat schoon hemels pleyn:
 Daer vreucht is boven maten
 Voor die tot Godt hem keert,
 Gheen herte en kanse vaten,
 So die Schriftuer leert. Daer vreucht, &c.

V. Een schoon gesangh vande bootschap van ons lieve Vrouwe.

Gegroet sijt gy een Koningin,
 En aller werelt een troosterin,
 O Maria hoe heylich sijt ghy geboren,
 Godt heeft u selver wtverkoren,
 Wt anderen Ionckfrouwen allen.

    Maria gedacht in haren moet,
 Och God wie is die Ionckfrow soo goet
 Die gebaren sal den heylant fijn,
 Wie geen woud ick haer dienaarin sijn,
 Nu en tot allen tijden.

    Als balt die Godlicke Majesteet,
 Den heyligen Engel gesendet heeft,
 Gabriel is hy genaemt,
 Tot Nazareth in dat Galyleysch lant,
 Tot Maria der reynen.

    Hy quam tot haer door verslotene deur,
 Hy groeten sy en sprack tot heur,
 Ave, ghy sijt aller genaden vol,
 Der Heer is met u, sijt gebenedijt wol,
 Boven anderen vrouwen alle.

Maria verschrack over sulcke woort,
 Die sy van den Enghel hadt gehoort,
 Sy gedacht by sich vnd heer,
 Wat dit voor een groet en bootschap weer,
 Die Gabriel haer brachte.

Den Engel sprack, Maria vreest u niet,
 G'naed hebt ghy vonden mildighlick,
 By God den Heere inden hoochsten throon,
 Ghy sult gebaren eenen Soon,
 Dat gelooft gy my voorware.

Maria die antwoorden sedelick,
 Den heyligen Engelo seer deughdelick,
 Den hoochsten Godt ist wel bekendt,
 Dat min hert weet van geenen man,
 Hoe sal dan dit geschien?

Den Engel sprack, Maria gelooft my nu,
 Den heylich Geest sal kommen tot u,
 V sal overschatten die Godlicke kraft,
 En bewaren uwe reine Ionckfrow schaft,
 Nu en tot allen tijden.

Ghy sult gebaren den hoochsten Soon,
 Godt sal hem geven Davids throon,
 Dat hy regiere machtichlick,
 Sijn herschaft wijt uyt breidet sich,
 Sijn rijck en heeft geen ende.

Maria die antwoorden inniglick,
 Den Engel Gods demoedichlick,
 Eene Maegt ben ick des Heeren mijn,
 Ick geeff my inden wille fijn,
 My geschie nae uwen woorden,

Als baldt had Maria den Godes Soon,
 Van den heyligen Geest ontfangen schoon,
 Sy heeft hem gedragen kuysch ende reyn,
 Ende als sy quam tot Bethlehem,

Daer heeft sy den Heylandt geboren.
 Met dit gesang laven wy dich,
 Maria Godes moeder genaden viel,
 Laet ons genieten der voorbid dijn
 Op dat u lieve kindelijn,
 Ons geve dat eewich leven.

VI.

Ave Maria gratia plena, Ave Maria gratis plena,
 So groeten die Engelen die Ionckfrouw *Maria*
 Daer sy in hare ghebeden sat. So groeten, &c.
Maria ghy sult een Soon ontfangen, *Maria,, &c.*
 Daer na hemmel en aerde verlangen
 Dat gy een Moeder des Heeren sout sijn. Daer, &c.
 O Engel hoe soud dat gescheyen O Engel, &c.
 Mijn hert kan genen Man erkennen,
 In deser wijde werelt breed. Mijn hert, &c.
 Den heyligen Geest sal over u kommen, Den, &c.
 Gelijck den dow rijst over die blommen
 Also moet God geboren sijn. Gelijck den, &c.
Maria sy hoorden alsulckes geerne, *Maria sy, &c.*
 Sy sprack ick ben een dienstmaegt des Heeren
 Na uwen woort geschye my. Sy sprack, &c.
 Die Engelen vielen al op hare knyen, Die, &c.
 Sy songen so uyde *Sancte, Sancte,*
 Den Loffgesanck van *Maria.* Sy songen, &c.
 Die Engelen vlogen al hoger en hoger, Die, &c.
 Sijt willekom gy hemelsche Boden
 Dat u *Maria* heeft wel ontfangen. Sijt, &c.
Maria heeft ons wel ontfangen, *Maria,, &c.*
 Daer nae stondt hemel en aerde verlangen
 Sy is een uytvercoren Bruyt. Daer na, &c.
 Maria gy moegt wel vrolijck wesen, *Maria, &c.*
 Dat gy alleen sijt uytghelesen,
 Een moeder des alderhoogsten te sijn. Dat gy, &c.

Maria gy wilt Godt voor ons bidden. *Maria, &c.*
 Op dat wy kommen inde hemelsche steden
 Dat wy met u verblijt mogen sijn. Op dat, &c.
 Der Heer sal sulckes niet versagen, Der, &c.
 Hy sal aenhooren ons weenen en klagen
 En voeren ons int Hemelrijck. Hy sal, &c.
 Nu willen wy prijsen, dancken, en laven, Nu, &c.
 Den Heer inden Hemel hooch daer boven
 Dat ons der Heer verlosset heeft. Den, &c.

VII.

Weest gegroet maget Maria verheven,
 Gebenedijde boven alle vrouwen,
 Ghy sijt alleene die ons brengt het leven,
 Soete landouwe.
 Gratie vele wt des hemels throne,
 Sijn u geschoncken minnelijck en bly,
 Der Heeren Heere is met u, o schone,
 Maget Maria.
 Hoort wat een bootschap Gabriel gepresen,
 Is vanden Hemel brengende ydone,
 Ghy sult ontfangen ende moeder wesen,
 Van eenen sone.
 Ghy sult hem geven eenen naem seer schoone
 Dat sal sijn Iesus, na des vaders wensche,
 Hy sal sijn aller salicheyt en loone,
 Godt ende mensche.
 Troost ons Maria, helpt ons Maget reyne,
 Laet desen bode haestich weder keeren
 Segt, so geschiedet: Segt, siet hier de cleyne,
 Dienstmaegt des Heeren.
 Wilt nu van boven hemelen bedouwen,
 Ende ghy wolcken regent den verkoren,
 Die om de menschen so van eener vrouwen,
 Wil sijn geboren.

Lof Godt den Vader, lof den Sone mede,
 Lof sy u heylich Geest in aller tijden,
 Lof u Maria, laet ons eens in vrede,
 Met u verblijden.

VIII. Liedekens ende Leysenen van Kersmisse. *A folis ortus cardine.*

Van opganck der clear sonnen schijn,
 Al tot des werelts eyndt en termijn,
 So laet ons loven Christum schoon,
 Der reyner maegt Marie soon. *Beatus author.*
 Den salich schepper aller ding,
 Tooch aen een knechts lichaem gering,
 Het vleesch doort vleesch hy vryen wou
 Dat sijn schepsel niet vergaen sou. *Castae patentis.*
 Godes genaed van hemel groot,
 Sich in die reyne Moeder goot,
 Die Ionckfrou droeg een hemels pant
 Dat die natuer was onbekant. *Domus pudici.*
 Dat suyver huys des lichaems zart,
 Seer haest een tempel Godes wart,
 Die geenen man oyt hadt erkent
 Van Gods Woort men swanger vant. *Enixa.*
 Een Moeder heeft gebaret doe,
 Den Gabriel bootschapten vro,
 Den Iohannes int moeder slot,
 Heeft aengebeden als sijnen Godt. *Faeno jacerc.*
 Hy lach int hoy met armoet groot,
 Die harde krib hem niet verdroot,
 Hy wordt gelaeft met mellick daer,
 Die aller ding erneeret waer. *Gaudet chorus.*

Dat hemmels choor verblijt sich seer,
 Die Engelen singen Godes eer,
 Den Herderkens wort oock vermelt,
 Den Heer en schepper aller welt. *Gloria.*

Loff, eer en danck sy u gesaegt
 Christus geboren van eener Maegt,
 Met den Vader en heylig Geest,
 Die wy hier loven al omt meest.

IX. Kerst-Liedeken.

Op eenen Kerstnacht werdt Godt geboren,
 In eener kribben werdt Iesus erkoren,
 Vnd daer en was nymandt na noch by,
 Van Ioseph en die reyne Moeder Mary
     Hoe wel was haer doe, Susanina,
     Den lieven Heeren Iesus, den heyligen Kerst
     Marie, Marie Soon.

Maria die tooch na Ioodsche landt,
 Met Ioseph tot dat sy Betlehem vandt,
 Daer hadde geen plaetse die Ionckfrou reyn,
 Noch eenich huys, daer sy mocht gaen hinein.
     Hoewel, &c.

Maria die soud gebaren een Soon,
 Een Koninck wt der hemelen throon,
 Sy soecket die kribbe der Beesten stal,
 Daer baert sy dat kindeken sonder misfael. *Hoe, &c.*

Weest willekom heer Jongeling, heer Jongeling,
 Die ons boven is neder gesint
 Hy is der Maget Marie haer kint
 Hy is der Ioden, en ons Koning. *Hoe wel, &c.*
     Maria die was niet wel bereyt,

Met cierlijke doecken of windsel kleydt,
 In doexkens reyn dat kindt gewant,
 Op hoy der kribben werdt Christus bekant.   Weest willekom, &c.
     Den Engel Godes die haest verbreyt,
 Den Herders int velt met desen bescheyt,
 V is geboren een Koninck groot,
 Die alle volck helpen sal wt der noot.   Weest willekom, &c.
     Nae Bethlehem gaet en soeckt den Heer.
 Int hoy der kribben, hoort dese nye meer,
 Mits den so singet die Engelsche schaer,
 Loff Godt en den menscyhen vreed allegaer.   Weest willekom, &c.
     Die Herders terstont na Betlehem gaen,
 Bevinden gelijk sy vanden Engel verstaen,
 Wat sy spreekken Maria behelt,
 Die heeft dit al onsen Koninck getelt.   Weest willekom, &c.

X. Dies est laetitiae.

Den dach die is so vreuchden rijck,
 Allen creaturen:
 Godes Soon van Hemelrijck,
 Boven die natueren,
 Van eener Ionckfrou is geboren,
 Maria ghy sijt wtvercoren,
 Dat ghy moeder wordest,
 Wat geschach so wonderlijck,
 Godes soon van Hemelrijck
 Die is mensch gebooren.
     Een kindeken so loffelijck,
 Is ons gebooren huyden.

Van eener ionckfrou suyperlick,
Tot troost ons armen luyden.
Waer ons dat kindeken niet geboren,
So waren wy altermael verloren,
Dat heyl is onser alle,
Ey ghy soete Iesu Christ,
Die ghy mensch geboren bist,
Behoedt ons voor die helle.

Als die Son doorschijnt dat glas,
Met haren claeren schijne,
En doch niet verseeert das
So mercket algemeyne,
Gelijcker wijs geboren wardt
Godes Soon heel reyn en zart,
Van seer grooter weerden,
In die krib wert hy geleg
Is seer arm ende slecht
Hier op deser eerden.

In den stalk werdt huyd geboren,
Die schoon claerheyt der sonnen,
In een krib werdt huyd erfaeren,
Onsers herten wohnen,
Sy binden hem die armelin
Daer door geschapen de sterren sijn
In den hemel daer boven,
Saligh zijn die borsten fijn
So dit cleyne kindekin
Lieflick heeft gesogen.

De Herders op den velde waren,
En hoorden des nye meere,
Van der Engelen scharen,
Waer Christus geboren were,
Een Koning boven alle Koningen groot,
Welck den Herodes verdroot,

Hy sant wt sijne Boden,
 Siet wat eenen valschen list,
 Erdacht hy teghen Iesum Christ,
 Die kinder liet hy doden.

XI. Natus est nobis hodie, &c.

Het is een kindeken ons geboren,
 Voor anderen wt verkoren,
 Dat stillet Godes thoren, dat stillet, &c.
     Sulck kindt is ons gegeven huydt
 Als ons die schriftuer beduyt,
 Des frewen sich die luydt, des frewen, &c.
     Sijn edelen Naem seer heerlick groot,
 En oock sijn heylich bloet,
 Maeckt nu de sonden doot, maeckt nu, &c.
     Sijn Rijck is vol gerechticheyt,
 Met vreed en sekerheyt,
 Weeret in eeuwichheyt, weeret, &c.
     Sijn rijckdom en sijn vromigheyt,
 Dienet tot saligheyt,
 Der gantschen Christenheyt, der gantschen, &c.
     Der slangen kop vertreden ist,
 Die ons door raedt en list,
 Bracht heeft den eewigen twist, bracht, &c.
     Daerom lovet tot aller frist,
 Den Heere Iesum Christ,
 Dat hy mensch worden ist, dat hy, &c.
     Dat hy also vruntlijcker wijs,
 Sich gaf al tot een prijs,
 Den sy lof, eer en prijs, den sy, &c.

XII. Resonet in Laudibus.

Het moet nu klingen over al
 Met lof en oock met rijcken schal,
 Syon met der vroomen ghetal,
 Hy is erschenen, den ons gebooren Maria,
 Het is vervult, dat ons verkondicht heeft Gabriel,
 Eia, Eia, die Ionckfrou Godt geboren heeft,
 Als die Godtlicke wijsheyt sich verwilliget heeft,
     Het is gebooren Emanuel,
 Den ons verkondigt Gabriel,
 Dat betuygt Ezechiël,   Hy is erschenen, &c.
     Ghy jonge kinder singt den Heer,
 Den nyen Koninck brengt die eer,
 Met aendacht lovet God den Heer,   Hy is, &c.
     Sion prijst dit kindeken cleyn,
 Den heylant welcker ons alleyn
 Maeckt van allen sonden reyn   Hy is erschenen, &c.
     Daerom so laet ons singen al,
 Met aendacht en met frewden schal,
 Den nyen Koninck altemael,   Hy is erschenen, &c.
     Singt en looft den Heere soet,
 Die ons gevoert heeft wt den doot,
 En deylt ons met dat eewig goet.   Hy is, &c.

XIII. Omnis mundus jucundetur.

Weest frolick en jubilieret, Iesu den Messie,
 Die de gantse wereldt regieret, Is een Soon Marie,
 Ligt daer in dat kribbeken
 By t'Osken en by 't Eselken,
 O gy lief, soete en zarte kindeken,
 Du bist mijn, ick bin dijn.
 Iuchet, springet, klinget, singet, hodie, hodie, hodie,

Is geboren Christ,
 Dat kindeken, Marie, Marie, Marie,
 En heeft van ons heen weg genomen,
 Alles wee, alles wee, alles wee,
 Helpt dat wy haest tot u komen o Christe.

Alle werelt nu frewet sich, In desen nyen Iare.
 Die alle ding schaept machtiglic, daer toe die Engel klare,
 Die is huydt waer mensch geboren,
 Heeft een moeder wtverkooren
 Maria die reyne kuysche Ionckfrou zart,
 Godes Soon seer reyn van aert,
 Die des duyvels rijck verbrack,
 Door sijn gewalt, sijn gewalt, sijn gewalt,
 Is by ons altijd voortae gants menigfalt, menigfalt, menigfalt,
 Door sijn liefde, sal hy van ons dryven,
 Sond en doot, sond en doot, sond en doot,
 Helpt ons Christe Davids Soon wt aller noot.

Loff en prijs zy u Iesu Christ.
 O Godes Soon certeyne,
 Die ghy onse heilant bist, maect ons van sonden reine.
 Ghy sijt Godes klaerheyte schoon,
 Lichtende wt des hemels throon,
 Bist her kommen ons te frommen,
 In die werlt, in die werlt,
 V geselt, op te laden, onse schaden,
 Menigfalt, menigfalt, trouwe helt,
 Bist van God in aller noot, tot heyl gestelt,
 Heyl gestelt, heyl gestelt, aller werlt
 Laet ons u bevolen sijn, die kinder dijn,
 Kinder dijn, kinder dijn,
 Dat wy hier en daer ewiglick by u sijn.

XIV. Magnum nomen Domini. &c.

Groot en heerlick ist Godes Naem Emanuel,
 Die Marie verkondigt ist door Gabriel,
 Hy is erschienen, aen huydigen dach,
 Aen huydigen dach in Israel.
 Van Mari' is wt gesproten in aller werelt,
 Eya, Eya, Godes Soon van hemelrijck,
 Is ons menschen nu worden gelijk,
 Op erden geboren een kindeken.
 Van Maria die Ionckfrou reyn,
 Is ons geboren een kindeken
 Van Maria die Ionckfrou reyn,
 Is ons geboren een kindeken.

XV.

Gelovet sijstu Iesu Christ,
 Dat ghy een mensch geboren bist,
 Van eener Ionckfrou dat is waer,
 Des frewet sich der Engelen schaer   Kyrie eleison.
     Gelovet sy die Ionckfrou zart,
 Daer van die Heer geboren wardt,
 Ons armen sondaers al te troost,
 Dat wy door hem werden verlost.   Kyrie eleyson.
     Gelovet sy der Engelen schaer,
 Die hy dese geboort oock waer,
 En sanck dat kleine kindeken lof,
 Op-erden en int hemels hof.   Kyrie eleyson.
     Des ewigten Vaders eenigh kint
 Die men nu in der kribben vindt,
 In ons ellendigh vleisch en bloet,
 Verkledet sich dat ewighe goet.   Kyrie eleyson.
     Dien aller werelt plaets niet besloot,
 Die leyt nu in Marien schoot,

Hy is een kindeken worden kleyn,
 Der alle dingh behoudt alleyn. Kyrie eleyson.
 Dat eewig' licht gaet daer heen in,
 En geeft der werlt een nyen schin,
 Het licht schoon midden inder nacht,
 Dit licht heeft ons dit kindeken bracht. Kyrie eleys.
 Der Soon des Vaders Godt van aert,
 Een gast in deser werelt wardt,
 En voert ons wt dit iammerdal,
 En maect erven vant hemels fael. Kyrie eleyson.
 Hy is op erden gekomen arm,
 Dat hy sich over ons erbarm,
 En in den hemel maecte rijck,
 En sijn lieven Engelen gelijcKyrie eleyson.
 Dat heeft hy alles ons gedaen,
 Sijn groote liefde te tuygen aen,
 Des frewt sich alle Christenheyt,
 En danckt hem des in eewicheyt. Kyrie eleyson.
 Nu bidden wu demoedichlick,
 Dat ghy ons wilt genedichlick,
 Aen lijf en siel wel bewaren,
 Als wy wt dese elend varen. Kyrie eleyson.

XVI. Psallite vnigenito, Christo Dei Filio, &c.

Een fijnes kindeken, ligt in dat kribbeken,
 Alle lieve Engelen, dienen den kindeken
 Singt en klingt, Iesu Godes kint
 En Marie Sooneken, singt en klingt,
 Singt den nijen kindeken int kribbeken,
 By t'Osken en by t'Eselden, singt en klingt,
 Iesu Godes kint, en Marie Sooneken,
 Singt en klingt, singt den nyen kindeken,
 Int kribbeken, by t'Osken en by t'Eselden.

XVII. In dulci jubilo.

Met eenen soeten schal,
 Nu frolick singet al,
 Onfers hertsen wonne,
 Ligt in die krib en stal,
 En lichtet als die sonne
 In der Ionckfrouwen saal,
 Regieret over al, regieret over al.
     O Iesu Kindeken,
 By u daer willen wy sijn,
 Troost doch ons gemoede,
 O Hemelsch kindeken,
 Door dijne groote goede,
 Ghy sijt die Heer alleen,
 Wilt ons genadich sijn,   Wilt &c.
     By u ist vreugd en singen,
 Oock lust in eewicheyt,
 Der Englen stemmen klingen
 Van dijner heylicheyt,
 V lof dat moet ontspringen
 En nu werden verbreyt
 Door alle Christenheyt, Door alle, &c.

XVIII. En trinitatis speculum.

Dat spiegel der Dryvuldicheyt,
 Verlicht der werelt duysterheyt,
 Eya lieve Christenheyt,
 Met lof en sang sijt nu bereyt
 Met frolicheyt, met eenicheyt,
 Van nu tot in der eewicheyt
 Laet ons dat kindeken singen.
     Godes moeder sonder pijn
 Heeft gebaren een kindekijn

Eya lieve Christenheyt, &c.
 Hier legt het in dat kribbekijn,
 Dat wonder kintjen huys en fijn,
 Eya lieve Christenheyt, &c.
 Die Engelen loven al gelijck
 Dit kindeken van hemelrijck,
 Eya lieve Christenheyt,

XIX. Puer natus in Betlehem

Een kint geboren te Betlehem, Bethlehem,
 Des frewet sich Ierusalem, Alleluia: Alleluia.
 Hier ligt het in dat kribbeken, kribbeken
 Sonder endt is dat rijcke sijn, Alleluia, Alleluia.
 Dat Osken en dat Eseltjen, Eseltjen
 Erkenden Godt den Heeren fijn, Alleluia, Alleluia.
 Dry Coningen van Saba quamen daer, quamen daer
 Gout, Wyroock, Myrth, brochten sy met haer, Allelu: Alle.
 Sy gingen in dat huys hen in, huys hen in,
 Sy groeten dat soete kindeken, Alleluia: Alleluia.
 Sijn Moeder was een reyne Maeght, reyne, &c.
 Die sonder man geboren hadt. Alleluia, &c.
 Godt is geworden een kindeken kleyn, kindeken kleyn,
 Op dat hy ons maecten van sonden reyn, Alle: Alle.
 In desen Kersmis heyligen tijdt, heyligen tijdt
 Sy Godt der Heer gebenedijt: Alleluia, &c.
 Gelavet syst u Heer Iesu Christ: Heer Iesu Christ.
 Dat ghy mensch geboren bist: Alleluia, &c.
 Geloof sijt heylige Dryvuldicheyt, Dryvuldicheyt
 Van nu aen tot in eewicheyt: Alleluia, &c.

XX. Een ander. *Puer natus.*

Een kint geboren, geboren te Bethlehem
 Des frewet sich, frewet sich Ierusalem,
 O liefd, o liefd, o liefd, o liefd,
 O liefd, o liefd, hoe soet sijt ghy o liefd.

Hier ligt het in, ligt het in dat kribbeken,
 Sonder ende so ist, so ist dat rijcke fijn,
 O liefd, o liefd, o liefd, o liefd,
 O liefd, o liefd, hoe soet sijt ghy o liefd.

Dat Osken en, Osken en dat Eselken
 Erkenden Godt, kenden Godt den Heere sijn,
 O liefd, o liefd, &c.

Dry Coningen van Saba, van Saba quamen daer
 Gout, Wyroock, Myrthen, Wyroock Myrthen brochten daer,
 O liefd, o liefd, o liefd, o liefd, o liefd, &c.

Sy gingen in, gingen in dat huys hen in,
 Sy groetent weerde, groetent weerde kindekijn,
 O liefd, o liefd, &c.

Sijn moeder was, moeder was die reyne maght,
 Die sonder man, sonder man gebaren hadt,
 O liefd, o liefd, &c.

Godt is geworden, geworden een kindeken kleyn,
 Op dat hy ons, ons maeckten van sonden reyn,
 O liefd, o liefd, &c.

In desen Kersmis, desen Kersmis heyligen tijdt,
 Sy Godt de Heer, de Heer gebenedijt,
 O liefd, o liefd, &c.

Gelovet sijst u, sijsty Heer Iesu Christ,
 Dat ghy mensch, ghy mensch geboren bist,

O liefd, o liefd, &c.
 Gelovet sijt, sijt heylige Dryvuldigheyt,
 Van nu aen tot, aen tot in eewicheyt,
 O liefd, o liefd, &c.

XXI. Een ander. Puer natus.

Een kint geboren te Bethlehem,
 In dit soet Iaer,
 Des frewet sich Ierusalem,
 In dit soet Iaer, segh ick voorwaer,
 Is ons geboren een kindeken klaer,
 Een kindeken klaer,
 Godes Soon van Hemelrijck,
 In menschlicke natuer geboren ist,
 In dit soet Iaer.
 Hier ligt het in dat kribbeken,
 In dit soet Iaer.
 Sonder endt so is dat rijcke fijn,
 In dit soet Iaer, segh ick voorwaer,
 Is ons geboren, &c.
 Dat Osken en dat Eseltjen,
 In dit soet Iaer,
 Erkenden God den Heere fijn,
 In dit soet Iaer, segh ick voorwaer
 Is ons geboren, &c.
 Dry Coningen van Saba quamen daer
 In dit soet Iaer.
 Gout, Wyroock, Myrthen brachten sy daer
 In dit soet Iaer, segh ick voorwaer
 Is ons geboren, &c.

XXII.

Een kindt geboren te Bethlehem
 Des Frewet sich Ierusalem

O Godt mijn liefd, o Godt mijn liefd,
 Hoe komt ghy so vrundtlick
 O du Godt mijn liefd.

Sijn Moeder is een Ionckfrou reyn,
 Die sonder Man gebaren een kindeken,
 O Godt mijn liefd, o du Godt mijn liefd.

Sy nam haer kindeken op haren schoot,
 Veel sorter tranen sy vergoot,
 O Godt mijn liefd, o du Godt mijn liefd,
 Hoe troost ghy dijn Moeder, o du Godt mijn liefd.

Ioseph brengt my een Busken met hoop,
 Daer met ick mijn kindeken een Beddeken stroop,
 O Godt mijn liefd, o du Godt mijn liefd,
 Is dit nu dijn bedtjen, o du Godt mijn liefd.

Maria windet haer kindeken in,
 En leget in dat Kribbeken,
 O Godt mijn loiefd, o du Godt mijn liefd,
 Ligt ghy nu int kribbeken, o du Godt mijn liefd.

Dat kindeken sagh sijn Moeder an
 Oock Ioseph den Godsfruchtigen man,
 O Godt mijn liefd, o du Godt mijn liefd.
 Hoe mild sijn dijn oogleyn, o Godt mijn liefd.

Ioseph aldaer met verwonderingh stondt,
 Van vreugd, van liefd, niet spreken kondt,
 O Godt mijn liefd, o du Goidt mijn liefd,
 Hoe verfrewt ghy dijn Vader, o du Godt mijn liefd.

Sijn herts leyt in dat kribbeken,
 Nems hin, sprickt hy, mijn lieff Sooneken,
 O Godt mijn liefd, o du Godt mijn liefd,
 V leef ick, u sterf ick, o du Godt mijn liefd.

O Bethlehem hoe sijt ghy so hardt
 Dat ghy niet opnempt dat kindeken sart,
 O Godt mijn liefd, o du Godt mijn liefd,

Hoe sijt gy verstoten, o du Godt mijn liefd.
 Siet aen wat Maria sijn Moeder doet,
 Valt neder voor dat onentlicke goet,
 O Godt mijn liefd, o du Godt mijn liefd,
 Kundt ick u recht eeren, o du Godt mijn liefd.
 Sy bedet es an demudelich
 En kuset sijn lieflickes aengesicht,
 O Godt mijn liefd, o du Godt mijn liefd,
 Hoe sijt ghy so lieflijck, o du Godt mijn liefd.
 Maria bidt voor ons dijn kindt,
 Op dat het ons vergeef die sondt,
 O Godt mijn liefd, o du Godt mijn liefd,
 Maeckt dat wy u lieven, o du Godt mijn liefd.

XXIII.

Geboren is ons een Kindeken,
 Van eener Ionckfrou reyne,
 Godt Vader, Soon en heylige Geest.
 Die sijn gereyst met Maria alleyne, Godt, &c.
 Wy willen Godt loven in eewicheyt.
 Daer toe dat kindeken kleyne,
 En Mariam die Moeder sijn, die Ionckfrou fijn,
 Wol ons haer genaet met deylen. En, &c.
 Frewdt u Maria in eewicheyt.
 Daerom ghy hebt ontfangen,
 Den spiegel der Dryvuldicheyt, u lof is bereyt.
 Tot u hebben wy verlangen. Den spiegel, &c.
 Dat kindeken is der genaden vol,
 Het geeft ons goede leere,
 Sijn lof niemant wt spreken kan, is sonder wan,
 Wy dancken hem sijner leere: Lof, &c.
 Hy heeft geleden den bitteren dootd,
 Voor onser sonden alle,
 En geeft den Sondaren goeden troost, heft ons verlost,
 Wel van den eewigen falle En geeft, &c.

O Heer halt ons in dijner hoed,
 Dat wy niet mogen sterven,
 In onser sond en misdaet, o ewiger Godt,   In onser, &c.
 Dijn genaed helpt ons erwerpen,
 Wy bidden voor onseren lesten endt,
 Als wy van hier sullen scheyden,
 V lichaem uyt des Priesters hant, wert ons gesant,   V lichaem, &c.
 Maria mach ons geleyden.

XXIV.

Op die wijze: Ierusalem die schone Stadt.

O salich heylich Bethlehem,
 Onder veel duysent wtverkoren,
 Vereert boven Ierusalem,   Vereert, &c.
 Van Iesus is in u geboren.
 O Betlehem kleyn grote Stadt,
 L;eyn van begrijp, maer groot van weerden,
 Gy sijt dat aller eelste vat,   Gy sijt, &c.
 En aller rijckste Stadt der Eerden.
 Verheucht u dan o Israel
 Hoe mochtmen u blijder bootschap bringen,
 Tot u so komt Emanuel   Tot, &c.
 Wilt wt der sonden slaep ontspringen.
 O koningh Christe prince groot,
 Hoe werdt ghy hier als nu gevonden
 In hoy, in stroo, in sulcker noot,   In hoy, &c.
 In arme doecxkens teer gewonden.
 Gy hebt dat firmament gemaect,
 Daer u loven des hemels geesten,
 Maer nu geheel bloot en naect,   Maer, &c.
 Ligt gy int midden van den beesten.
 Ghy wert geboren in een Stal,
 Niemand bekent in der nacht stille

Die Engel songen over al Die, &c.
 Peys met den menschen van goeden wille.
 O macgtich Godt, o Iesu soet,
 Wat liefd heeft u daer toe getrocken
 Dat ghy aenneemt ons fleisch en bloet Dat ghy, &c.
 Om ons tot u alsoo te locken.
 Kompt tot dit kint ghy Adams kint
 Hoe kunt ghy noch die werelt minnen,
 Siet hoe Iesus sich met u verbindt Siet, &c.
 Offert hem gansch u hert en sinnen.

XXV.

Gegroet sijt gy o Iesulein,
 Schoons kindelij
 Och laete my dijn eygen sijn
 O herts lieves Iesulein.
 Wo sijt gy so arm in desen stal
 Rijcks kyndelein,
 Des rijckdom siert des hemels sael
 O ghy armes *Iesulein*
 Wo sijt ghy so swack op deser werelt
 Starcks kyndelein
 Des sterck die gantse werelt erhelt
 O gy swaches *Iesulein*
 Wo sijt ghy so seer alhier veracht
 Schoon kyndelein
 Dit alles hadt u liefde gemaect
 Herts lieves *Iesulein*
 O trouwe lief, o groter gunst
 Lyefs kyndelein
 Steckt aen in my der liefden brunst
 O lieffryckes kyndelein
 Hem hin mijn herts, geeft my dat dijn
 Hertsiges kyndelein:

Laet beyder hertsen, een herts sijn
   O hertsmachendts *Iesulein*,
   O ghy hertsens troosterlein,
   O herts lieves *Iesulein*,
 Laet beyder hertsen een herts sijn,
   O hertsmachends *Iesulein*,
   O hertslieves Kindelein,
   O ghy hertsens troosterlein,
 Wat u mishaecht, sy wijt van myr,
   Schoons kindelein,
 Wat u behaegt, dat geef ick dir,
   O lieflickes *Iesulein*,
 Wat du lief is sal my lief sijn
   Lieves kindelein,
 Wat ghy hatet wil ick vyant sijn
   O saliges *Iesulein*,
 Sonder u leven sal sijn mijn doodt
   O leven mijn.
 Ghy mijn erloser Mensch en Godt
   O hertslieves *Iesulein*,
 Der wil ist goet, geeft my dat werck
   Schoons kindelein,
 En my met u almacht sterckt
   O ghy starckes *Iesulein*,
 Eer sy Godt Vader in hoochsten throon
   Schoons kindelein,
 En u sijn een-geboren Soon
   O herts lieves *Iesulein*.
 Eer sy den Heyligen Geest te glijck
   Schoons kindelein,
 Maeckt ons in hemel alle rijk
   O hertslieves *Iesulein*
   O hertslieves kindelein
   O lieflickes *Iesulein*.

Maeckt ons in Hemel alle rijck
 O ghy guldens kindelein
 O lieflickes schetslein
 O mijn hertsens troostelein
 O Herts lieves *Iesulein*.

XXVI.

Geboren ist ons een kindeken kleyn,
 Van *Maria* der Ionckfrou reyn,
 O hertslieves *Iesulein*,
 O Freudenrijckes kindelein,
 Alleluia, Alleluia.
 Huydt ist dy freudenrijcke tijt
 Dat Christus in den kribben leyt
 Alleluia, Alleluia.
 Brengt freden en freudt en salicheyt
 O hertslieves *Iesulein*,
 O hertslieves *Iesulein*,
 O freudenrijckes kindelein
 Alleluia, Alleluia.
 Die Engelen jubiliëren schoon,
 Die hemelen prijsen Godes Soon,
 Alleluia, Alleluia.
 Die salige fromme herden schaer
 Tom kripgen dan is kommen daer,
 O hertslieves *Iesulein*
 O freudenrijckes kindelein,
 Alleluia, Alleluia.
 Vereeren deses kindeken claer.
 O hertslieves *Iesulein*
 Alleluia, Alleluia.
 Frolicket nu met freuden schal
 Ghy afgestorven Seelen al,
 O hertseliches *Iesulein*

O freudenrijckes kindelein
 Alleluia, Alleluia.
 Esz is huydt kommen in diese werlt,
 Der uwer sielen to freden stelt:
 Alleluia, Alleluia.
 Der u verlost, en oock erhelt
 O hertzeliches *Iesulein*,
 O hertzeliches *Iesulein*
 O freudenrijckes Kindelein
 Alleluia, Alleluia.
 Gelavet sy Godt in hochsten throon,
 Der ons geschenckt had sijnen Soon.
 Alleluia, Alleluia.
 Prijs sy den kindeken hooch geboren
 Der reinen Ionckfrouwen uytverkoren
 O hertzeliches *Iesulein*
 O freudenrijckes Kindelein
 Alleluia, Alleluia.
 Huydt ist gestillet Godes torn
 O hertzeliches *Iesulein*
 Alleluia, Alleluia.

XXVII.

Laet ons dat kindeken wiegen,
 Dat herts tom kribbeken byegen,
 Laet ons in Geest erfrewen,
 Dat kindeken benedijen.
 O *Iesulein* soet, o *Iesulein* soet.
 Laet ons den kindeken nygen
 Im liefd, en dienst bewijsenm
 Laet ons doch jubiliëren
 En geestlijck triumphieren.
 O *Iesulein* soet, o *Iesulein* soet.
 Laet ons den kindeken singen

Ihn onser Opffer brenghen
 Ihn alle eer bewijsen
 Met loven, en met prijsen.

O *Iesulein* soet, o *Iesulein* soet.

Laet ons sijn hendtjes en voetjes
 Sijn vuyriges hert zien groeten
 En hem demoedich eeren
 Als onseren Godt en Herren.

O *Iesulein* soet, o *Iesulein* soet.

Laet onse stemme schallen,
 Es werd den kindeken gefallen,
 Laet ons een freugde machen,
 Dat kindeken sal eens lachen.

O *Iesulein* soet, o *Iesulein* soet.

XXVIII.

Ryck en Arm sullen frolich sijn
 Aen desen heyligen dagh,
 Ons ist geboren een kindeken
 Dat alle ding vermacht
 Daer toe es salich is,
 Sijn naem is *Iesus* Christ:
 Om onser aller misdaet
 Vanden hemel gecomen is. Om onser, &c.

Van eener Ionckfrou rein en zart
 Haer naem *Maria* is
 Dan sulckes is gants openbaer
 Dat ons geboren is,
 Sonder allen smerts en pijn
 Dat selfste kindeken
 Vanden hemel af ontfangen waer
 Den heyligen geest een schijn. Van, &c.
 O mensch gedenckt hoe *Iesus* Christ
 Gheheel sonder alle stuur.

Tot Betlehem geboren ist
 In eener ouder schuer
 Wert in een krib gelacht
 Soo ons die Schriftuer sacht
 Die doch die hoochste woning waer
 In der werelt, wijt en weer. Die, &c.
 Orient waer niet soo wijt
 Of het word openbaer
 Den heyligen dry Koningen
 Waer Christ geboren waer
 Met Opffer kommens daer
 Des kindekens namen waer
 Sy brachten Golt, Wyroock, Myrthen
 Daer me die beste waer. Sy brachten, &c.
 Laet ons met rijcken schalle
 Den kindeken seggen prijs
 Dat ons van Adams valle
 Erlost met gantsen flyt
 Voor Duyvels macht en gewalt
 Verlost heeft Ionck en Alt
 Ons wederom erlanget heeft
 Dat eewig Vaderlant. Ons wederom, &c.
 Tot besluyt willen wy bidden
 Dat schoone kindeken
 Nu ende tot allen tijden
 Dat ons wil genadich zijn
 End ons bermhertelick
 Allen genadelick
 Verlenen wil na desen tijt
 Dat eewig hemelrijck. Verlenen, &c.

XXIX.

Siet een ieder vrommer Christ,
 Wat voor een vreucht voorhanden is:
 Welcker alleen een oorsaek is:

V soete geboort Heer *Iesu* Christ,
 Daerom singt gy Christen met schalle
 Met vrolickheyt, met groter vreud
 Met vrolickheyt, met groter vreud den kindeken alle.

Billick vreud sich tot deser frist
 Wat op Erden, en in Hemel ist
 Dan die oorsaeck voortreflich ist
 Dat men u laest Heer *Iesu* Christ.

Daerom singt, &c.

Wt kracht des Heyligen Geest alleyn.
 Heeft ons nu allen in gemeyn
 Geboren *Maria* die Ionckfrou reyn
 Een lieflickes kindeken.

Daerom singt, &c.

Des Sathans handschrift Godes Soon
 Verandert in een eewigen loon
 En den vrommen in hoochsten throon
 Bereyden een altijt werende kroon.

Daerom singt, &c.

O reynes en zartes *Iesulein*,
 Hoe kan ick u genoeg danckbaer sijn:
 Geeft dat ick u mijn leven lanck
 Beneyden mach met lofgesanck.

Daerom singt, &c.

XXX.

Als ick by mijnen schapen wacht,   *Echo* als ic, &c.
 Een engel my die botschap bracht,   *Echo* een engel.
 Des bin ick Fro.   *Echo*, bin ick fro, &c.
 Fro, Fro, Fro   *Echo*, o, o, o.
Benedicamus Domino.   *Echo, Benedicamus Domino.*

Hy seyde het sal geboren sijn,
 Te Betlehem een kindelijc,
 Des bin ick Fro, &c.

Hy sagt das kint ligt daer in stal,
 En sal die werlt erlossen al,
 Des bin ick Fro, &c.

Als ich das kint in stal gesehn,
 Niet wol kont ick van dannen gehn,
 Des bin ick Fro, &c.

Dat kint tot my sijn oeglin wandt,
 Mijn herts gaf ick in sijner handt,
 Des bin ick Fro, &c.

Demutich kust ick sijne voet,
 Daer van mijn mont wart suycker soet,
 Des bin ick Fro, &c.

Doe ick heym ghingh das kindt wol mit,
 En wolt van my afwijcken niet,
 Des bin ick Fro, &c.

Dat kint legt sich aen mijne borst,
 Ent maeckt my do al hertzen lost,
 Des bin ick Fro, &c.

Demschats moet ick bewaren wel,
 Soo blief mijn herts der vruegden vol,
 Des bin ick Fro, &c.

XXXI.

O wonder groot, uyt s'Vaders schoot,
 Is Godt van Godt herkomen:
 Wt louter lief, die hem her af dreef,
 Heeft ons fleisch aengenomen.

O wonder groot naeckt ende bloot
 Is hy by ons op Eerden,
 Wt goedicheyt, die ons bereyt,
 Wil onser midler weerden.

O wonder groot, der Moeder schoot,
 Begrijpt nu den Herren,
 Den loof en gras, ja alles was,

Inden Hemel boven eeren.

O Bethlehem, o Bethlehem
Wt duysent uytverkoren
Hoe sijt ghy dem, soo aengenem
Die huyl in u geboren.

O heylige Stadt, geeft hulp en raet
Hoe wy Godt mogen gefallen:
Die Ionckfrou rein, en t'kindelein
Loven met grooten schallen.

Och Ionckfrou zart van Edler art
Doet ons u kindeken versoenen,
V willen wy allein hinfoer
End' uwen kindeken dienen.

O Ionckfrou zart dem kindeken wacht
Siet toe dat het niet weine,
Bidt dat die fundt, al die es findt
Van sijnen volck afleyne.

Och *lesulein* schons kindeken
Hoe sullen wy u loven,
Helpt ons uyt noot ghy sijt oock Godt
Inden hoochsten hemel boven.

Ghy sijt te glijck hier arm daer rijk
Sijt kleyn en groot daer neven
Door desen dach, die heel vermach
Bidt wilt ons u genaedt geven.

O Kyndelein, bidt willest sijn
Mijn troost op deser Erden,
V soecke ick hyer, och blijft by myer
Laet my niet troostloos werden.

XXXII. Beata immaculata.

Lofweerdich ist en soet aerdich,
Der Moeder Maget kraem,

Welcker sinnen suyver van binnen,
 Voeght Godt alleen bequaem
 Te brengen voort, alsoot behoort
 Gods hemels vaders eewich woort.   *O matrem.*
 O moeder die uwen vader,
 Gebaert tot werltsd profijjt,
 O Frouwe welck hemels douwe,
 Vervult u met jolijt,
 Hy suygt, bemint, u God, u kint,
 Den hemel en de erde dient.   *O Nate.*
 O soone des werelts loone
 Onser Emmanuel,
 Wilt buygen om wel te suygen,
 Botter meck en honig wel,
 Suyver en goet, als melck soet,
 Die borste van Marie vloet.   *Primaeva.*
 In rouwe, bracht d'eerste vrouwe,
 Moeder der sonden quaet,
 Maer 't leven wort weer gegeven,
 Maria door u saet,
 Ghy maget wijs, nae onsen eysch,
 Opent ons 't hemels paradijs.   *Nos dentis.*
 Te voren doot en verloren,
 Lagen wy door dat serpent,
 Genadich Godt en weldadich,
 Heeft haest ons quaet geendt,
 V Kint divijn als medecijn,
 Drijft van ons al 't serpents fenijn,   *Laudemus.*
 Wilt prijsen en los bewijsen,
 Een Vrou van groote kracht,
 Tweede Eva, welck heeft verdreven
 Der hellen boose macht,
 Eert met den mondt en hertzen gront,
 Ons dient Maria t'aller stont.   *Sis bona nobis.*

Twede Eva schenckt ons dat leven,
 Van't twede Betlehem,
 Goet vrede, hier en int twede
 Hemels Ierusalem,
 Waer Cherubin en Seraphin
 V loven s' Hemels Koningin.

XXXIII.

An Kersmis avont in der stil,
 Een dieper slaep my overviel,
 Met vreugden gants begossen
 Mijn Siel ontfinck veel soeticheyd,
 Van honich en van rosen.

My dromden hoe een Engel quam,
 En furt my bis gen Bethlehem,
 In Iuden landt soo vere,
 Groot wonder dingh sich daer begaf,
 Hoort toe een nye meere.

In eenen Stal ginck ick hin-in,
 Daer in een Os en Eselin
 Haer hoy by den kribken aten,
 Van edler art een Ionckfrou zart,
 Klaeglick by ihnen sate.

Een kindeken naekent en bloot
 Sat in der Edlen Iongfrou schoot
 Es luchtet als die Sonne
 Sijn ogskens sloten ymmer voor
 Wie levendige bronnen.

Dit kindeken waer der gewaltig Godt,
 Der hemel enm erdt erschapen hadt,
 Der alle Dier bekleydet,
 Die werelt erkent den Schepper niet,
 Kleyn hulp waer hem bereydet.

Sijn sarte hendt en sueselein,

Die beefden van grooter pijn,
 Die scharpe keldt hem brennet,
 Sijn aengesicht, want hy hin vnd her,
 Oft hem die werelt oock kennet.

In arme slechte windelen
 Wandt die Ionckfrou dat kindeken in
 Dedt hem ins kripken neigen,
 Dit was der throon daer Salomon,
 Sijn wijssheyt wolte erzeigen.

Dat Osken en dat Eselken
 Erkanten selfs den Herren fijn
 Haere knien deden sy biegen
 Dat kripken gevens sy gern daer
 Den kindeken voer eene wijgen.

Dat Osken liet sijn adem gaen,
 Wael op dat Edle kindeken schoon,
 Dat hem sijn lijff erwermet,
 Alle menschelicke hulp was wijt van hem,
 Dat Vee sich sijn erbarmet.

By t'kribken kniet een alder man,
 Die badt dat schone kindeken an,
 En kuste hem sijne voeten
 O Sondaer komt ghy oock hier by
 Doet uwe sondt hier boeten.

XXXIV.

Op *Puer nobis nascitur.*

Waer is die dochter van Sion,
 Ick wil haer blijde maken,
 Ick woud haer gern een bootschap doen,
 Van alsoo groote saken.

Doe men al die werelt beschreef,
 Doe ginck een maghet sware,
 Te Bethlehem daer sy doe bleef,

Gebaerden haer kint aldare.

Een glas al schijnter die sonne door,
 Ten breckt niet van der sonnen,
 Dus heeft de Ionckfrou na en voor,
 Ionckfrou een kint gewonnen.

Een duysternis is ons verklaert,
 Een licht is ons geresen,
 Een maghet heeft een kint gebaert,
 Dat dunckt ons wonder wesen.

O wonder moeder, wonder kindt,
 Moeder en maeght gepresen,
 Maer 'tkindt dat sy in doeckens wijndt,
 Comt ons sonden genesen.

Maria nam hem op den schoot,
 Sy kust hem aen den monde
 De liefde hadde sy seer groot
 Tot hem in alle stonde.

O Heere lof moet u altijd sijn,
 Wilt ons doch dan geleyden
 Wel met de weerde moeder dijn
 Als wy al van hier scheidten.

XXXV.

Een kindeken is ons geboren,
 In Bethlehem,
 Dat hadde Herodes thoren,
 Dat scheen aen hem.

Drie Koningen uytvercoren,
 Quamen te Ierusalem,
 Sy vraechden waer is geboren,
 Den Koning der Ioden,
 Wy sagen in Orienten die sterne fijn,
 En komen aen te beden, dat soete kindekijn.   Een kindeken is ons geboren,

Doe Herodes dat vernam
 Dat het kindt geboren waer,
 Hy wert toornich ende gram
 Met sijner gantschen schaer,
 Vermemden hy sou verliesen
 Dat rijcker fijn,
 Daerom bracht hy te vernielen
 Dat kleine kindeken. Een kindeken is ons geboren, &c.

Hy vraechde met listigheden,
 Waer dat kindt geboren was,
 Te Bethlehem in die steden,
 Soo was datmen daer las,
 Daer is der Heer geboren,
 Wtvercoren,
 Die ons al door fijn lijden,
 Sal verblijden. Een kindeken, &c.

Herodes sprack tot die wijsen,
 Gaet heen en soeckt dat kint,
 Met also groote vlijten,
 Al tot dat gy dat vint,
 Want boven der Koningen macht
 Soo is hy fijn,
 Men segt hy sal besitten
 Dat rijcke mijn. Een kindeken, &c.

Als gy dat kint hebt vonden,
 Soo keert weder tot my
 In also korten stonden,
 En seght my waer dat sy
 Ick soud soo gern aenbeden
 Dat kleine kindeken,
 Het heeft soo seer doorsneden,
 Dat herte mijn. Een kindeken, &c.

Maer als die Koningen quamen,

Buyten Ierusalem,
 Met vreugden sy vernamen,
 De sterne staen voor hen,
 Soo lang tot dat sy vonden,
 Dat soete kindekijn,
 In kleyne doecxkens gewonden,
 By der Moeder fijn. Een kindeken, &c.

Die Koningen aenbaden
 Dat kindeken niet seer out,
 Sy offerden wel beraden,
 Myrthe, Wierooock ende Gout,
 Die gaven heeft ontfangen,
 Die Ionckfrou fijn,
 Sy aenbaden met verlangen,
 Dat wonder kindekijn. Een kindeken, &c.

Des snachts als sy slapen wouden,
 Quam d'Engel Gods tot hen,
 Dat sy niet keeren en souden,
 Al door Ierusalem,
 Door eenen anderen weghe,
 Sijn sy gekeert,
 Tot in haer plaetse ter deghe,
 Alsmen ons leert. Een kindeken, &c.

Wy bidden nu en singen,
 Dit kint Iesus genandt,
 Dat hy ons al wil brengen,
 In sijn schoon vaderlandt,
 Daer hem die Engelen eeren,
 Tot aller tijdt,
 Dat gunne ons God der Heere,
 Gebenedijt. Een kindeken, &c.

XXXVI. In Natali Domini gaudent.

Die geboorte des Heeren,
 d'Engelen nu vereeren,
 Ende singen uyt herten slot,
 Gloria sy eenen Godt,
 Een Ionckfrou van Godt gespaert,
 Heeft nu Godt Christum gebaert,
 Altijt onbefleckt bewaert.

Die Engel troost die Herders seer
 En verkondigde haer die meer,
 Christus geboorte wonder,
 Met een blijtschap besonder,
 Een Ionckfrou van Godt gespaert, &c.

Weest gegroet maget vruchtbare,
 Van Davids stamme klare,
 Godes woonstede wel bekent,
 Nu en altijt ongeschent,
 Een Ionckfrou, &c.

In dat kribbeken lach hy
 En in doecxkens gewonden bly
 En die Konigen, bemerckt,
 Aenbaden dat kint, versterckt,
 Een Ionckfrou, &c.

Sy aenbaden hem gelijk,
 Met hare gaven mildelijck,
 Den Koning der Koningen,
 Ende eenen Godt laet lof singen.
 Een Ionckfrou, &c.

XXXVII.

Het viel een hemels douwe
 In een kleyn maechdeken,
 Ten was noyt beter vrouwe,

Dat ded' een kindeken,
 Dat van haer was geboren,
 En sy bleef maghet fijn:
 O maghet uytverkoren,
 Lof moet u altoos sijn.   Dat, &c.

Die maghet ginck met kinde,
 Gheen swaerheyt ginck haer aen,
 Als Ioseph dat versinde,
 Die goede weerde man:
 Hy docht' ick wilse laten,
 Den Vader ben ick niet,
 En trecken mijnder straten,
 Eer my schande geschiet.   Hy, &c.

Al van des hemels throne
 Sprack hem den Enghel aen,
 O Ioseph Davids Soone,
 O uytverkoren man,
 Blijft toch beyde te gader,
 'Tis boven menschen kracht,
 Dat Godt almachtich Vader
 In haer dus heeft gewracht.   Blijft, &c.

Den Keyser groot van machte
 Heeft een gebodt gedaen,
 Dat volghend' het geslachte
 Elck naer die stadt moest gaen
 Van daer hy was gebooren,
 En brengen sijn tribuyt:
 Dat dedemen daer hooren,
 En roepen overluyt.   Van, &c.

Maria Ioseph mede
 Quamen te Bethleem waert
 Want daer was Iosephs stede,
 Soo Schrifture verclaert:
 Maer sy mocht niewers inne,

Men wees haer altoos voort:
 Der Engelen Koninginne
 En wiert daer niet gehoort.   Maer, &c.

Daer naer hebben sy vonden
 Een huys seer dun gedaect,
 Binnen soo kiornten stonden
 Hebben logijs gemaect:
 Daer wert die maghet moeder,
 Al sonder wee oft pijn,
 Van 'smenschen Soon en Broeder,
 Mocht hy ons naerder sijn?   Daer, &c.

Hoe bly was sy van binnen,
 Aensind' haer kint minsoot,
 Sy was vervult met minnen,
 En leyt hem op den schoot,
 Sy kust' hem aen sijn wanghen,
 Sy kust; hem menichfout,
 Dat hy quam sijn gevangen,
 Verlossen jonck en out.   Sy kust', &c.

Maria schoon fonteyne,
 Daer Godt sijn rust in nam,
 Bidt voor ons al gemeyne
 Iesus dat soete lam,
 Dat hy ons in wil laten
 Int hemelsche palleye,
 Daer vreucht is boven maten,
 En liefd' en soeten peys.

XXXVIII.

Het is een Roos ontsprongen,
 Wt eenen wortel zart,
 Als ons die oude songen,
 Wt Iesse quam die arth,
 En heeft een bloemken bracht,

Midden inden winter
Wel in die halve nacht.

Dat roosken dat ick meine,
So ons dit bloemken bracht,
Is Maria die reine,
Daer van Isaias sagt,
Wt Godes eewigen raet,
Heeft sy een kindt gebaert,
Blievend een reyne Maeght.

Wel in den tijden seker,
Als der vredsamer heldt,
Augustus Romisch Keyser,
Beschreef die gantse werlt,
Den tins van alle man,
Ioseph oock met Maria,
Te Bethlehem doe quam.

Die herberghen waren duere,
Sy vonden geen ophalt,
Sy quamen in een se huere,
Daer die wint was seer kalt,
Wel in die selve nacht,
Een vorst seer hooch geacht,
Heeft ons Maria bracht.

Den Herders op den velde,
Doet kondt dat Engelsch heyr
En doet haer oock vermelde,
Dat Christus geboren weer,
Te Bethlehem daer sy vonden,
Den Koning ons gesonden,
In doecxkens gewonden.

Dat kindeken wort besneden,
Scht dagh na sijn gebort,
Na die Mosaysche seden,
Heeft daer sijn bloet verstort,

Met smerten groot en pijn,
 En Iesus genoemt heel fijn
 Hy wil ons Heylandt sijn.

Een stern met hellen schijne,
 Dry Koning voert geswindt,
 Wt morgenlandt seer fijne,
 Tot het nieu geboren kint,
 Sy brachten hem schatten rijck,
 En schencten hem mildelijck,
 Golt, Wyroock, Myhr, gelijk.

Lof, eer sy Godt den Vader,
 Den Soon en heylig Geest,
 Maria Godes Moeder,
 V hulpe ons doch leist,
 En bidt u lieven soon,
 Dat hy door sijn verdienst' schoon,
 Ons voert in s'hemels throon.

XXXIX. Een liedeken vande Menschwerdingh Christi.

Op de wijze: *Van Sint Michiel in het Wirtsburchs ghesangboeck.*

Lof Iesu die tot ons profijt,
 Op desen tijt,
 Ghedaelt zijt uyt ws vaders schoot,
 Om te verdragen
 Nae weynich dagen
 Die bitter doot.
 Laet ons met eenen blijden moet
 Nu eens beginnen,
 V te beminnen
 O Iesu goet.

Ghy cmt ter werelt naeckt en bloot
 In groter noot,
 En achterlaet s'hemels laysier,
 Om door u lijden,
 Ons te bevrijden,
 Vant helse vier. Laet ons met, &c.
 Aensiet o mensche hoe dit kint
 Hem selven pijnt,
 En maeckt hem cleyn in menschen schijn,
 Om haer te trecken,
 En te verwecken,
 Om cleyn te sijn. Laet ons met, &c.
 Wie heeft sulck wonder oyt ghehoort
 Vleys wert het woort,
 En onsen vader op dat pas
 Wordt onsen broeder,
 Een maegt sijn moeder,
 Wiens kint sy was. Laet ons met, &c.
 Int kribbeken wort hy gheleyt,
 Wiens Majesteyt,
 Die koningen te boven gaet,
 Hy wert ghewonden,
 Die heeft ontbonden,
 Al ons misdaet. Laet ons met, &c.
 Met woorden tonen sijn verdriet
 En kan hy niet,
 Maer sijn cleyn oogskens sijn vervult,
 Met vele tranen,
 Om te vermanen,
 Der menschen schult. Laet ons met, &c.

Iesu die tot ons nu ter tijt
 Ghecomen sijt,
 Wy bidden u geeft ons den loon,
 Dat nae dit lijden
 Wy ons verblijden,
 In uwen throon. Laet ons met, &c.

XL. Van het nieu Iaer.

Met desen nieuwen Iare,
 So wort ons openbare,
 Hoe dat een Maeghet vruchtbare,
 Die werelt heeft verblijt.
 Gelovet moet sijn,
 Dat soete kindekijn,
 Geeret moet sijn,
 Dat soete Maeghdekijn,
 Nu een eewiglick tot aller tijt.
 Hoe wel was haer te moede,
 Dat sy in vleesch en bloede,
 Aensach haers hertzen hoede
 Den Heere gebenedijt. Gelovet, &c.
 sy baerd' hem sonder pijn,
 En bleef een Maghet fijne,
 Des sondaers medecijne,
 Des hebben de Ioden nijt. Gelovet, &c.
 De Engels songen schone,
 Glori al inden throne,
 Ter eeren, en ter croone,
 Der kints gebenedijt. Gelovet, &c.
 Als acht dagen waren geleden,
 Doe wert Iesus besneden,
 Al na der Ioden seden,

D'welck ons van sonden vryt. Gelovet, &c.
 Wt Orienten lande,
 Quamen ter offerhande
 Dry Koningen onbekande,
 Godt sy gebenedijt. Gelovet, &c.

XLI.

In den Cyrckel van desen Iaer,
 Wort ons dat leven openbaer,
 Iesus is geboren klaer
 Al van der Maget Maria.
Verbum caro factum est, de virgine Maria,
 Een Fonteyn heel snel en klaer,
 Heeft den Mensch van sijn misdaet,
 Die doot verliest haer kracht voorwaer
 Al door die Maget Maria. *Verbum caro.*
 Een stem brengt ons die klare Son
 Die Son brengt ons den Godes Soon
 Nochtans so blijft sy een bloemke schoon
 Al door die Maget Maria. *Verbum caro.*
 Al van een suyver Maegdeken reyn
 Die opperste Konincks dochter fijn
 Wordt gegeven des hemels schijn
 Die edele Maget Maria. *Verbum caro.*
 O Salige Iongfrou excelent
 Die heylige vrucht ws Lichaems jent
 Neemt wech die bloedige s'werelts krenckt
 Al door die Maget Maria *Verbum caro.*
 In eender Cribbe wort Iesus gelacht
 Die stomme beesten naemen hem acht
 Een kint gebooren al in der nacht
 Al van der Maget Maria. *Verbum caro.*
 O Herderkens loopt met grooten vliet
 V schaepkens nu niet aen en siet

Godt wort geboren hier int verdriet
 Al van der Maget Maria. *Verbum caro.*
 Drie Coningen uyt Orienten
 Sy brochten Iesum haer presenten
 Sy bidden mit gebogen knyen
 Al mit der Maget Maria. *Verbum caro.*
 Op dese schoone Eedelen tijt
 Wort alle menschen hert verblijt
 Geopent wert ons dat hemelrijck
 Al door die Maget Maria. *Verbum caro.*
 Gebooren wert Godt in s'werelts groen
 Dat sonder eenich Mensche toedoen
 Al uyt een edel mensche schoon
 Al van deer Maget Maria. *Verbum caro.*
 Den achtsten dach werdt Iesus besneden
 Het bloet liep uyt sijn teere leden,
 Den naem werdt hem geven mede
 Al van die Maget Maria. *Verbum caro.*
 O Heer in uwen hoogen throon
 Ghy sijt die eewige Godes Soon
 Lof, eer, soo moet u altoos sijn
 Al met die Maget Maria. *Verbum caro.*

XLII. Iesu dulcis memoria.

Iesu soete memorie,
 Des herten vreucht en glorie,
 Maer boven alle soetigheyt
 Soo is sijn tegenwoordicheyt. *Nec.*
 Een tongh en kant uyt spreken niet,
 Noch letter doen daer af t'bediet,
 Diet proeft weet wat 'tis, sekerlick,
 Iesum te minnen hertelick. *Nil.*
 Men singht melodieuser niet
 Men hoort geen blijdelicker liet,

t' Verwint oock allen Englen toon,
Den soeten Naeme Iesus schoon. *Hic amor.*

Iesus liefde duert ewiglick,
Versaet ons hertzen wonderlijck,
En smaect daer by seer soetelijck
Vermaect ons oock seer lieffelijck. *Qui.*

Die u eten, sijn hongrich eer,
Dien drincken, sijn dorstich meer,
Sy en begeren anders geen,
Dan Iesum, d' allerliefst' alleen. *Cum.*

Des morgens wil ick vroeck opstaen,
Ten grave met Maria gaen,
Iesum soecken soo hy gebiet,
Inwendich, maer uytwendich niet. *Desidero.*

Duysentmael daechs roep ick, wanneer
Suldy komen tot my, o Heer
En maecken my van herten bly
En van mijn eygen liefde vry. *Quando.*

Iesu als ghy int hertze spreeckt
En uwen brandt daer in ontsteeckt,
Vergaet des werelts ydelheyt,
En alle haer begerlicheyt. *Quem.*

Wie dat u liefde droncken maeckt,
Die weet te recht hoe dat ghy smaect,
Hoe salich is hy die dat proeft,
Want hy niet anders en behoeft. *Sequar.*

Ick sal hem volgen waer hy gaet,
En blijven stille daer hy staet,
Hy heeft genomen 'therte mijn,
Daerom kan ick sonder hem niet sijn. *Bonumi.*

Iesum te dienen is my soet,
Ick geef my heel in sijn behoet,
Ick sterf my selven al den dach,
Op dat ick in hem leven mach.

Lof, eere, prijs, en danckbaerheyt,
 Sy Godt Vader in eewicheyt.
 Met Iesu sijnen lieven soon
 En heilich Geest ins hemels troon.

XLIII.

Iesus ist een soeter Naem,
 Den roepen wy arme Sonders aen,
 Daewr door wy genaed erlangen,
 Om onbser sonden begangen.
 Genaed, O Heer genaed,
 Om al onser sond en missedaed.

Iesus ist een heyliger Naem,
 Ist der sonden overmaten gram,
 Daerom Godt mensch wou werden,
 Die sonde delgen op erden,
 Genaed, O heer genaed,
 Om al onser sond en missedaed.

Iesus ist der ware Naem,
 Geen Luegen voor hem kan bestaen,
 So wy die sonden mijden,
 Geen Secten Iesus werdt lijden.   Genaed, &c.

Iesus ist des levens Naem,
 Den doodt, den doodt hy kundigt an,
 Die Sonde wol hy verderven,
 Daerom die doodt most sterven.   Genaed, &c.

Iesus ist een hemmelscher Naem,
 Die onse swackheyt aen sich naem,
 Daer onder die hel te versteuren,
 Die Siel ten hemmel veuren.   Genaed, &c.

Iesus is der hoochste Throon,
 Der lieven heyligen eewige kroon,
 Der getal hy altijt meeret,
 Wan hy ons Sonder bekeeret.   Genaed, &c.

Iesus ist der liefste Naem,

Die int herts sal geprentet staen,
 Den willen wy lieven en loven,
 Solden al Iesus vyand toven.   Genaed, &c.
     Iesus onse toeversicht,
 Verlaet ons Sonder en Sonderin nicht,
 Heer laet ons tot u lenden,
 Helpt Iesus aen onsen ende.   Genaed, &c.
     Iesus O liefste Heere,
 Om dyner bitteren marter eere,
 Verleent ons hier ene salighs end,
 En daer een vrolick operstent.   Genaed, &c.
     Eer, lof, prijs en heerlijkheyt,
 Sy Godt der heyliger Dryvuldigheyt,
 En Iesus Naem gebenedyt,
 Van nu aen tot in eewicheyt.   Genaed, &c.

***XLIIII.* Tortelduyfs klaeg-liedekens in de Vasten.**

Menschen gierich van aerde,
 Die vergaert schat en goet,
 Merckt dat oudt, ionck bejaerde
 Al t'samen sterven moet:
 Elcx sterf-dach die sal komen:
 eeft so ghy sterven wilt:
 Wat baet dan t'gelt by sommen,
 Als u naeckt 'thelsch verdommen:
 De doot en vreest gheen schilt.
     V lichaem moet in d'eerde
 Ghy moet scheyden van hier:
 De wormen, uyt onweerde,
 En souden gheensins schier

V lichaem dan ontberen,
 Voor u rijcdommen al:
 V vleesch sy heel verteren:
 Wat baet 'tgierich generen
 Als ghy komt in misval.

V vrienden van gelijcke
 Sijn oock alsoo gesint,
 Soeciken u goet seer rijcke,
 'Twelck van haer wort bemint:
 Sy doen u haest begraven,
 Den rou is in haer kranck:
 Wat helpt dan 'tgierich slaven,
 Als men ter hell' moet draven,
 Daer eewich is soo lanck?

Ist dat ghy dan in handen
 Valt vanden Sathan quaet,
 Die sal u eewich branden
 Met pijnen desolaet:
 Hy en soud' oock niet geven
 V lichaem, dat hy quelt,
 Voor al u schat verheven,
 Maer eewich moet ghy beven
 Onder Sathans geweld.

Daerom wilt u bekeeren,
 Eer de doodt komt subijt:
 En vreest 'toordeel des Heeren,
 Dat ghy dan gheen verwijt
 Vanden Heere moet hooren,
 Als ghy voor hem sult staen,
 Gaet van my, met verstooren
 Al met die helse mooren,
 In't eewich vyer seer faen.

Bekeert uyt liefden zede,
 Wilt ghy eens sijn verheucht:

En deelt den armen mede:
 Doet goet, en volgt de deucht;
 Wie den armen bequame
 Verbercht, kleet, laeft, en spijst,
 Doet sulcks Christus lichame,
 Als sijn leden eersame:
 Sulck werck Godt altijt prijst.
     Princen van alle staten
 Weest doch al wel bedacht:
 Doet oly' in u Vaten,
 V Bruydegom verwacht:
 Op dat ghy met de blijde
 Eens naermaels hooren meucht,
 Komt ghy gebenedijde,
 Komt naer soo langen strijde,
 Besit des hemels vreucht.

XLV.

Bereyt u huys terstont,
 Niet langh' en meuchdy leven:
 Al sijdy nu ghesont,
 Schoonheyt sal u begeven:
 Al zijdy schoon oft rijck,
 Ten mach niet langhe dueren:
 Hy staet seer wanckelijck
 Die rust op creatueren.
     Alst Godt den Heer belieft
 Moeten wy van hier scheyden,
 Al ist u ongerieft,
 Men sal naer u niet beyden:
 Want ghy sult bitterlijck
 De doodt moeten besueren.   Hy staet, &c.
     't Sy edel oft vileyn,
 Hoe meuchdy u verblijden?
 Ghy moet toch ('tis certeyn)

Nu oft hier namaels lijden:
 (Wy en sijn niet dan slijck)
 Het sal also gebueren. Hy staet, &c.
 V bidd' ick reyne maecht,
 Godts Moeder uytverkoren:
 Dat ghy van my verjaecht
 Des vyants quaet bekoren:
 En weest my trostelijck
 In mijner laetster uren. Hy staet, &c.

XLVI.

Als Iesus in sijn Majesteit
 Sal komen, so hy heeft voorseyt,
 Geven rechtveerdich oordeel
 Over elck, sonder voordeel. Gheven, &c.
 Den reken-boeck sal open gaen,
 Elck sal daer loon naer werck ontfaen,
 En rekeninghe geven
 Van sijn voorgaende leven. En, &c.
 Mijn rekeningh is ongereet:
 Mijn bloet verandert al in sweet,
 Als ick aensie de sonden
 Die mijn siele doorwonden. Als, &c.
 Ick vinde my in grooter noot,
 Als ick denck' op de tweede doot:
 'Twaer beter noyt geboren,
 Dan eewich sijn verloren. 'Twaer, &c.
 Hoe heb' ick so den tijdt verquist!
 Och! hoe hebb' ick aldus gemist!
 Dat ick die schone straeten
 Der deuchden hebb' verlaten. Dat.&c.
 Van sinnen was ick wel berooft,
 Dat ick den vyandt heb geloofd:
 Het vleesch heeft my bedrogen,
 En de werelt gelogen.

Maer ick wil volgen goeden raet,
 Voort aen beweenen mijn misdaet,
 En my in tijts bereyden,
 Om wel van hier te scheyden. En my, &c.
 Weest my genadich Iesu soet,
 Door u sweet ende dierbaer bloet:
 En wilt my niet verdommen,
 Als ick voor u sal kommen. En wilt, &c.

XLVII.

Och wilt aenmercken, ghy weelde herten,
 V lichaem kranck dat stervelijck is.
 En doet ghy 't niet t'sal u naermaels smerten,
 Als de doot komt, die vreeselijck is:
 Hierom so wilt u spoeyen
 Die werelt te verfoeyen:
 Ick leert u als den Wijse-man doet.
 Wat baetet al, als ghy sterven moet. Wat, &c.
 Wy moeten sterven arm ende rijcke,
 Want willen wy ons vermeten dan?
 Die pijn der hellen duert eewelijcke,
 Wijs is hy die 't wel bevroeden kan:
 Want dansen ende springen
 En fijn maer ydel dingen,
 Die doot beneemt ons het leven soet. Wat, &c.
 Bereyt u huys in so korten stonden,
 En wilt altijdts in Godts vreesse staen:
 Och wee hun die sterven in haer sonden,
 Sy sullen loon naer wercken ontfaen,
 Als d'ooghen sullen keeren
 En t'herte sal failleren:
 Waer blijft t;geselschap en d'aertsche goet? Wat, &c.
 Adieu snoo werelt met u wellusten,
 Bedrieghelijck is al u solaes:
 Ick wil in Godt gaan soecken mijn rusten,

Ick moet eens worden der wormen aes:
 Wat salt dan profiteren
 Leckerlijck bancqueteren:
 Die bitter doot grijpt elck onverhoet.   Wat, &c.
     Waer sijn die pleghen te triompheren?
 Sy sijn verdwenen, men sietse niet:
 Wat willen wy dan genucht hanteren,
 Als 'teynde niet en is dan verdriet?
 Dus laet ons gaen beginnen
 Ons selven te verwinnen:
 De doot komt (siet) op de staende voet.   Wat, &c.
     Laet ons nu geestelijck leeren sterven,
 Ende beweenen al ons misdaet:
 Willen wy naermaels Godts rijck' be-erven,
 Elck moet Godt dienen naer sijnen staet:
 Want waer dat wy ons keeren,
 Schrifture sal ons leeren,
 Teghen de doot en is schilt noch boet.   Wat, &c.

XLVIII. Een gesang van dat lijden Christi.

Als Iesus in den gaerden ginck,
 En hem sijn lijden aevinck,
 Daer truerden alles wat daer was,
 Daer truerden loof en groene gras.
     Hy heeft also gestreden hart,
 Dat sijn sweet als bloets droppen wardt,
 Want lijf tot op die erden ran,
 O mensch gedenckt alle tijt daer an.
     Daer nae hy veel geleden hadt,
 Mit slaegen, geisten, en met spot
 Tot dat hy aent Cruys geslagen starf,
 Den Hemel ons daer door erwarf.

Wie dit niet dickwils en betracht
 En Christi lijden soo veracht
 Der wordt salich nummer meer
 Ondanckbaerheyt haet Godt die Heer.
 Derhalven seggen wy eewich danck,
 O Godt, u, ons leven lanck,
 O laet u bitter lijdens pijn
 Aen ons doch niet verlooren sijn.

XLIX. Een compassiense aenspraeck aenden Salighmaker des Werelts, hangende aen 't cruys.

Op die wijze: *Blijtschap van my vliet.*

Och wie hangt hier dus
 Iammerlijck verschoven,
 Als een Lazarus
 Van beneen tot boven?
 Wat heeft hy misdaen,
 Wat heeft hy bedreven,
 Dat hy schandich dus
 Is ghebrocht om 't leven?
 Al had hy de daet
 Vande werelt quaet,
 Al te samen op sijn lijf,
 'tWaer noch veel te veel
 Dat een mensch geheel
 Soo sou sijn van bloede stijf,
 Want men siet geen leden
 Of sy en zijn doorsneden,
 Of doorkorven en doorwont,
 Sijn vleesch is afgereten
 Dat daer tot alle steden
 Sietmen been tot aenden gront.

O Mensch aenschout wel
t'Is weert om t'aenmercken,
Hier voor swicht de doot
Droes en al sijn wercken,
Weet ghy wie hier hangt?
t'Is den Godt der Goden
Die 't al heeft ghemaect
En kan weder dooden,
Die het al omvangt
Heeft die liefd gheprangt
Dus te lijden desen doot,
Dat om onse schult
Waer met hy vervult
Is voor ons in desen noot,
Want door Adam te voren
Was Godt, en al verloren:
Met sijn sond was t'al besmet,
Nu sijn wy weer herboren,
Nu Iesus heeft verkoren,
Dees doot die den doot verplet.

Ist dan onsen Godt?
Ist om onse sonden?
Och of oock die liefd
My had soo ghebonden,
Iesu ick kiend u niet:
Nu dat ghy duys deerlick
Waert bekladt, doorsneen,
Schromich en vervaerlijck,
Wat begeert ghy Heer
Dat ick u vereer
Voor dees grote milde gaef,
Ey! wilt ghy yet meer
Als dat mijnen keer,
Sy tot deucht, niet sondich slaef,

En ist niet u begeeren
 Dat de sond verkere
 In u liefd want s'u mishaeft?
 Wilt dan in ons vermeren
 Dat u doet dit verseren,
 En daer ghy dees pijn om draegt.

L. Vexilla regis prodeunt.

Des Konings vanen sietmen daer,
 Des cruyts geheymnus schijnt heel claer,
 Daer door des vleisch een schepper goet,
 Aent hout met sijn vleisch hangen doet. *Quo.*
 Daer aen oock is verwondet seer,
 Sijn sijdt met eener scherper speer,
 Die miltiljck gaf water en bloet,
 Te dempen onser sonden vloet. *Impleta,*
 Wat David sanck is daer volbracht,
 Met lofsangen seer hooch geacht,
 Tot die menschen singhende wal,
 God van het hout regeren sal. *Arbor.*
 Dit loflick hout vercieret steet,
 Met des Konings purpureen kleedt,
 Als eenen wtvercoren stam,
 Die dees litmaten aen sich nam. *Beata.*
 Daer aen oock fast genagelt is,
 Des werelts Erloser gewis,
 Der sonden last hy op sich nam,
 Der hellen roof hy oock bequam. *O crux.*
 O cruyts gegroet met allen vlyt,
 In deses Passi weerden tijt.
Nae Paeschen singtmen. In desen freudenrijcke tijt,
 Den vromen meer gerechticheyt,
 Die sondaers schenckt bermherticheyt. *Te summa.*

V loven wy in eewigheyt,
 Die ons door 't Cruys geheimnus groot,
 Verlost van den eewigen doot.

LI. Van't lijden des Heeren.

Ach Iesu lieve Heere,
 V sy lof, prijs, en eere,
 Voor uwe liefde groot,
 Die alle werelt genoot,
 Die u hert heeft verneret,
 En u heraff gesueret,
 Hooch wt des hemels sael,
 Diep in dit jammerdael,
 Het was om ons te doen alleyn,
 Dat wy door uwen doot en peyn
 Van allen sonden worden reyn.
 Christ' ellend was u leven
 Met droefheyt veel omgeven,
 Dorst, honger, hitz en kelt,
 Moyten, arbeyt, mennigfelt,
 Dat hebt ghy wel ervaren,
 In dry en dertigh jaren,
 Die ghy Heer Iesu Christ,
 Op eerden geгаen bist,
 Ghy hebt geleeret iederman,
 Daer toe veel wonders oock gedaen,
 Dat niemant al vertellen kan.
 Endlijck sijt ghy gegangen,
 Met liefde groot omvangen,
 Ter plaetsen hooch beroempt,
 Gethsemane genoempt,
 Daer is u hert geslagen,
 Met beven en met sagen,

V ed'le siele schoon,
 Kreeg daer seer bitteren loon,
 Ghy riept stracks aen den Vader dijn,
 Van Hemel quam een Engel fijn,
 Die troosten u in angst en pijn.

Voor trurigheyt des hertzen,
 En innerlijke schmerzzen,
 Liep van ws lichaems kleet,
 Rijcklijck u bloedigh' sweet,
 Der Ioden schaer met hoopen,
 Quam haestigh daer gelopen,
 Laet in die duystere nacht,
 Te vanghen u bedacht,
 Ghy gingt die schaeren tegen valt,
 Sy greepen u aen met geweld,
 Iudas hadt dat also bestalt.

Gevangen en gebonden,
 Sijt ghy van desen honden,
 Tot Caipha gebracht,
 Wel in den selven nacht,
 Daer was der Rath te samen,
 Deedt u ter doodt verdamen,
 D' wiel ghy vry hebt bekant,
 V Godes Soon genaemt.
 Hoe mennigen streeck en swaren slach,
 Hebdy geleden sonder klach,
 Eer dan aenbrack den helle dach.

Daer na sijt ghy onschuldigh,
 En gantselijck geduldigh,
 Door der Ioden boosen feit,
 Ten Richter hen geleyt,
 Die woud u ledigh geven,
 En schencken u dat leven,
 Welck doch der Ioden haet,

Verhindert met der daet,
 Haer hert brand gants van nijdt en grim
 Sy riepen oock met luyder stem,
 Heenweg, heenweg aent Cruyts met hem.

Geen gnaed was daer te vinden,
 Pilatus deedt u binden,
 Aen eenen pilaer groot,
 Daer stondt gy naeck en bloot:
 Balt heeft men u met grouwen,
 Gegeesselt en ter houwen,
 Dat u schoon lichaem zart,
 Verwondt en bloedigh wardt,
 O Heer hoe mennigen scharpen slach,
 Hebt gy voor ons al sonder klach,
 Geleden aen den selven dach.

Los heeft men u gevonden,
 Vol strimen en volwonden,
 Daer wt met smertzen groot,
 V duer bloet rijcklick vloot,
 Daer deet men u verhoenen,
 Met doornen schimlick kranen,
 En wardt een purper kleidt,
 Wt spot u aengeleyt,
 Dat was u Koniglick gewandt,
 Een riet gaf men u ook te pandt,
 Als een scepter stracks in u handt.

O Godes Lam onschuldich,
 Hoe hebt gy so geduldigh,
 Der doornen kroonen spot,
 Geleden o mijn Godt,
 Gy hebt u ongedwongen,
 Door liefd alleen gedrongen,
 Ergeven in den doot,
 Te stillen onsen noot,

Hoe groot moet sijn die liefde dijn,
Die u beweget heeft Heer mijn,
Te lijden sulcke noot en pijn.

Pilatus heeft van 't leven,
Ten doot u overgeven,
Daer op dat moordersch Got,
V heeft gevuert met spot:
Den wegh sijt gy gegangen,
Met treurivheyt omfangen,
V siel vol angst en noot,
Bedroeft was tot den doot,
V voetstappen al besprenget fijn
Met bloet wt aller wonden dijn,
O wee der bitterlicke pijn.

Gings om met grooten scharen,
Veel volck versamelt waren,
Gingen met wt der stadt
Tot aen die Scheidelstadt,
Daer sijt gy wtgetoegen,
En aen een cruys gesloegen,
Met naglen stump en groot,
Door handt en voeten bloot,
Daer sloet her wt u duere bloedt,
Welck Godes grimmen stillen doet,
En leschet wt der hellen gloet.

Daer lietmen u op heven,
Twee moordenaers beneven,
Aen beyden syden dijn,
Met u gekruisset sijn,
Die een wort wtverkoren,
Die ander wort verloren,
D' wiel hy oock in sijn end,
Sich niet bekeert behendt,
Daer stont voor u dijn moeder weert,

Het ginck door hare siel een sweert,
 V marter haer hert hooch besweert.

Troostloos waert ghy van herten,
 En stont u voor met smerten,
 Als of ghy waerdt van Godt,
 Verlaten in der noot.
 In dorst heeftmen u even,
 Gallen en eeck gegeven,
 Daer op riept ghy met macht,
 Het is nu al volbracht,
 Also nam u leven een end,
 Vwen Geest befaelt ghy oock behendt,
 In Godes dijnes Vaders hendt.

Van wonder magmen klagen,
 Dat sich heeft toegedragen,
 Stracks in die selve tijdt,
 Als ghy gestorven sijt,
 Die eerd sich heftigh schuddert,
 Den Tempel oock erziddert,
 Den voorhanck wonderlijck,
 Van een ander deilet sich,
 Die Son een wijl verduystert waer,
 Die graven sich op deden t' waer,
 Die harde steen tersprongen gaer.

Terstonts oock dijne siele,
 Heen af voer ter voorhelle,
 Daer ghy verwonnet glijck,
 Des Sathans macht en rijck,
 Het lagen met verlangen,
 In die voorhel gefangen,
 Die vaders veel en wijt,
 Van aenbegin der tijdt,
 Den Kercker hebt ghy gants verstoort,
 En alles vry hen wegh gevoert,

Wat u aldaer heeft toe gehoord.

Tot t'leven sijt erstanden,
 Die doodt met sijnen banden,
 Sal u voortaan o Heer,
 Verstricken nummermeer,
 Ghy sijt met dijnen scharen,
 Ten Hemel op gevaren,
 En hebt wt milder hant,
 Vwen Geest heraff gesandt,
 Die in de werelt u Kerck erheldt,
 En die regiert, oock heerlijk ziert,
 Met sijnen gaven menigfalt.

Dit sijnt der waerheit leeren,
 Geeft Heer dat wyse eeren,
 En soo van Ketterij,
 En dwalingh blijven vry,
 Wilt ghy ons doch regieren,
 Op uwe wegen stieren,
 In der gerechtigheit,
 Ter hoochster saligheit,
 Dat wy te schanden werden nicht,
 Voor dijnen strengen aengesicht,
 Als ghy sult houden u gericht. Amen.

LII.

Van liefden komt groot lijden,
 Onderwijlen groot verdriet,
 Het minde de Maget Maria,
 Den Gods Soon wel gemint,
 Sy minde hem seer, sy hadde hem lief,
 Als sy hem sach in lijden,
 Sy en conde gerusten niet.

Maria was in lijden,
 Sy gingh eenen droeven gangh,

Tot Ierusalem voor de poorte,
Die sy ontsloten vant,
Daer sagh sy comen haers hertzen lief,
Met eenen cruyte geladen
Als een verbannen dief.

Met weenentlijcken oogen,
Dat sy hem aensach,
O my, sprack sy doe eylaey,
Is dit den droeven dagh
Die van my is gepropheteert
Die mijn herts soude doorsnijden
Dat wreede bitter sweert.

Iesus sprack: O Moeder,
Gegroet soo moet ghy sijn
Dit cruys dat moet ick dragen
En lijden door hem de pijn,
Dat Adam mijn knecht heeft verdient
Voor hem soo wil ick sterven,
Het was mijn beste vriend.

Nu ben ick hier alleene,
Een Moeder ongetroost,
Ick sie hem in groot lijden
Den Godts Sone alderhoogst:
Ick minn' hem seer, ick heb hem lief,
Mocht ick hem helpen dragen
Soo en waer mijn lijden niet.

Ghy en sijt daer niet alleene,
Sprack een Engel wt den throon,
Ick ben een bode seer wel bekend,
Wel edel Maget schoon
Mijn Heer heeft my tot u gesendt,
Dat ick u soude troosten,
Ick en weet niet of ghy hem kent.

En soude ick hem niet kennen,

Ick kenne hem beter dan ghy:
Ick sach hem in groot lijden,
Dies lijdt mijn herte pijn,
Sijn vleesch heeft hy van my ontfaen,
Sijn armen sach ick wtrecken,
En aen den cruyce slaen.

Ick heb hem hooren roepen
Tot sijnen Vader in den throon:
Och willet hen vergeven,
Sy en weten niet wat sy doen,
Ontfermt u over den mensche stout,
Daer ick den doodt om sterven moet
Al aen des cruycen hout.

Die Engelen songen schoone
Al in den hoogen throone,
Die alder-droefste Moeder,
Stont onder des cruycen boom.
Die Moordenaer riep ontfermelijck,
O Heere, wilt mijner gedencken
Als ghy comt in u Rijck.

Jesus verblijde hem seere,
Al in des Moordenaers roep:
Hy keerde hem wederomme
Met eenen sachtmoedigen moet:
Hy sprack, O vriendt, sijt des wijs,
Ghy sult huyden wesen
Met my int Paradijs.

Hy sprack tot sijner Moeder
Daer hy aent cruyce hingh,
Met weenentlijcker stemmen,
Och vrouwe, siet hier u kint:
Iohannes lieve Discipel mijn,
Siet de bedroefde Moeder,
Want die bevele ick dy.

Sijn leden begonden te beven,
 Hy was a ongedaen,
 Die dootd streeet teghen dat leven, Soo begonste sijn herte t'ontgaen:
 Hy riep Heli, O Vader mijn,
 Hoe hebby my gelaten
 In desen ellendigen schijn.

Och alle Creaturen
 Die Godt geschapen heeft,
 omt nu tot deser uren,
 Met uwen bedroefden geest,
 Helpt ons beclagen de groote noot,
 Die Hemel en eerde geschapen heeft
 Die hangt hier naeck en bloot.

Die groote Prince der Heeren,
 Ia mede die Hemelsche Vorst,
 Met also heescher stemmen
 Sprack hy, O my dorst,
 Die soete Fonteyne diet al versaet,
 Met edick ende met galle
 Wert hy terstond gelaeft.

Die eenige Soon des V aders,
 Ia mede die hooge Godt
 Daer die Engelsche scharen voor knyen
 Is nu der Ioden spot,
 Sy riepen: cruyst hem, sy maeckten jolijt,
 Koningh van Israel
 Ghy sijt vermaledijt.

Sijn oogen begonsten te weenen,
 De minne bewees haer kracht,
 O Vader daer ghy my om hebt gesonden,
 Dat heb ick nu volbracht,
 Sijn stem was luyde en heesch,

Met eenen geneychde hoofde
Gaf hy sijnen Geest.

LIII. Een nieu Liedt van die seven woorden Christi aent cruys gesproken.

Daer Iesus aen den Cruytse stont,
En hem sijn lichaem was verwondt,
Met bitterlijcke smerten.
Die seven woorden die Iesus sprack,
Die betracht in uwe herten.

Hy sprack voor eerst seer lieffelijck,
Tot sijn Vader van Hemelrijck
Met krachten en met sinnen.
Vergeeft Vader, sy weten niet
Wat sy aen die bermherticheydt,
Die Godt den moorder met gedeylt,
En sprack seer genadelijcke:
Voorwaer ghy sult huyd by my sijn
In mijnes Vaders rijcke.

Sijn Moeder heeft hy oock bedacht
Als hy dat derde woordt haer gaf:
Vrouw wilt u Soon beschouwen.
Ioannes neemt u Moeder waer,
Laet dit u niet berouwen.

Dat vierde woort nu hooret aen:
Een dorst is my seer aengegaen,
Riep hy met heller stemmen,
Dat heyl der menschen ick begeer.
Och mocht ick dat volbrengen!

Ten vijften riep hy in grooter pijn:
Ach Godt, ach Godt, Heer Vader mijn

Hoe hebt gy my verlaeten?
 Dat ellende dat ick lijden moet
 Is groot al sonder maeten.

Dat seste was een krachtich woort,
 Dat veele sondaer oock verhoort,
 In haer doodtlijcke wonden:
 Het is volbracht mijn tijden groot
 Alhier in deser stonden.

Dat letste woort: met groot begeer
 In uwe handt mijn geest beveel:
 Als ick als nu sal sterven,
 Ghy woudt den Sondaer genadigh sijn,
 En laeten niet verderven.

Wie Iesus pijn in eeren heldt,
 Die seven woord oock dick vermelt,
 Den wilt der Heer verheven
 Op eerden hier tot sijn genaed,
 En naemaels t'ewigh leven.

***LIV.* Een nieuw lof-sanck ter eeren Christi Passie.**

Wy loven u kleyn ende groot,
 Lof Iesus lief verheven,
 Die vooronsstorf den bitter doodt,
 Daerm wy u aen kleven,
 Als een goet Heer' beseven:
 Door u liefde gepresen
 Ghy hebt gestort u bloet,
 O Iesu Christe soet,
 V doodt seer goet
 Die heeft ons al genesen. Ghy hebt, &c.
 Door Adam waren wy besmet,
 Soo dat wy moesten sterven:

Wy lagen doot onder de Wet,
 Wy moesten al bederven
 Maar (Iesu) wy verwerven
 Door u, leven, gepresen.   Ghy hebt, &c.
     Ghy daldet uyt dijns Vaders schoot
 In een suyver Kerssouwe,
 Dat's Maria schoon Roose root
 Wy sijn verost uyt rouwe:
 Dies seggen wy getrouwe,
 Heer Iesus weert gepresen.   Ghy hebt, &c.
     V doot heeft ons d'leven gebrocht,
 Ghy hebt sonder beswaren
 Der menschen salicheyt gewrocht,
 Doe wy verloren waren:
 Dus wy u openbaren
 Thien duysent lof gepresen.   Ghy hebt, &c.
     Ghy sijt voor ons den Advocaet,
 Den peys die quaemt ghy maken:
 Dies wy Iesus vroech ende laet
 Naer u seer vierich haken,
 Om by u te geraten
 In hemelrijck gepresen.   Ghy hebt, &c.
     Ghy hebt ons tot een Testament
 Op de wereltd gelaten
 V vleesch en bloet seer excellent,
 Om nutten t'onser baten:
 Wt rechter charitaten,
 O Iesu lief gepresen.   Ghy hebt, &c.
     O Prince hooch gebenedijt,
 Wilt onsen geest verstercken,
 Om u te loven t'aller tijdt,
 Hier en in alle perckien
 Want groot sijn al u wercken
 Die ghy doet weert gepresen.   Ghy hebt, &c.

LV.

Het stont een Moeder reyne,
 Neffens dat Cruycen hout,
 Seer druckelijck en weynen,
 In liefde niet verkout, Met pijnne mennigfout,
 Sach sy haer Soon eerbaer,
 Hangen als puer reyn gout,
 Int vier des lijdens swaer.   Met pijnne, &c.
     Wiens metlijdent herte,
 T'sweert druckelijck doorsneet,
 Och hoe was dan in smerte,
 Bedruckt, benaut, besweet,
 Godtsd Moeder, als groot leet,
 Haer Soon gebenedijt,
 Wiert aengedaen seer wreet,
 Voor haer noyt droever tijt.   Gods Moeder, &c.
     Wie sal daer mogen wesen,
 Die niet bedroeft soud sijn,
 Dat hy sage by desen,
 Christi Moeder divijn,
 In sulck' een swaere pijn?
 Wie soud metlijden niet,
 Die sach op elck termijn,
 Haer lijden en verdriet?   In sulck', &c.
     Om de schult en misdaden,
 Van al sijn volck seer groot,
 Sach hy met druck beladen,
 Van hoofde tot den voet,
 Iesum doorwont, bebloet,
 Sy sach in druck het meest,
 Sterven haer Soone soet,
 Als hy gaf sijnen Geest.   Iesum doorwont, &c.

O Fonteyne der liefde,
 Moeder getrouwe goet,
 Dat ick als de geriefde,
 Mach in des hertzens gront,
 Smaecken de kracht terstont,
 Van sijn groot lijden nu,
 Dat ick also doorwont, Mach weenen hier met u.   Smaecken de kragt, &c.
     Doet doch mijn herte branden,
 Tot Godt nacht ende dach,
 Bindt met der liefden banden,
 In t'hert al sijn verdrach,
 Dat ick behagen mach,
 Hem, soo doorwont voor my,
 Sijn pijn met beclach,
 In my bedeeft docvh ghy.   Wat ick, &c.
     Beweeght mijn herte binnen,
 Soo langh' ick leve cranck,
 Om met u te versinnen,
 Des cruyce lijden franck,
 T'is doch al mijn verlanck,
 Met een droevigh vermaen,
 Met u nemen den ganck,
 Om neffens t'cruys te staen.   T'is doch, &c.
     Maegt der Maegden verheven,
 Doet my hier Christus doot,
 Sijn Passie, bitter leven,
 Draghen int herte bloot,
 T'sy in vreuchd oft in noot,
 Door een liefd onbevleckt,
 Gedencken al d'aenstoot,
 Van Godt en mensch perfeckt.   T'sy in, &c.
     Maeckt my doch door u vierich,
 Moeder en Maegt bekent,

Bevrijt my vant dangierich
 Vier, en d'ewich torment,
 Door Christus cruyce wendt
 Van my het sondich getruer,
 Gunt in mijn leste endt,
 Des blyschaps soeten guer. Door Christus, &c.

LVI. Phoenix van Paeschen. Met ghesangen op die Feestdagen inden Somer.

Hymnus, Ad caenam Agni providi.

Ter maeltijt van ons Lamken reyn,
 Laet ons lof singen int gemeyn,
 Die nu door 't root Meer kommen sijn,
 Verciert met witten kleeren fijn. *Cuius.*
 Wiens lichaem van ons geeten is,
 Dat voor ons aent cruys hingh gewis,
 Daer toe sijn bloet gedroncken schoon,
 Dat voor ons vergoot Godes Soon. *Protecti.*
 Aen Paesch-avont hy ons erhielt,
 Van den Engel die 't al vernielt,
 Wt Pharaonis dienstbaerheyt,
 Brocht hy ons tot die vryheyt. *Iam.*
 Christus is nu ons waer Paschlam,
 Geoffert aen des cruyces stam,
 Dat soete broot der Iootschen schijn,
 Beteyckent oock sijn lichaem fijn. *O vere.*
 O een eerweerdigh' offerhandt,
 Dat daer verbreeckt der hellen bant,
 En verlost die gevangen schaer,
 Het leven oock weer brengt vruchtbaer. *Consurgit.*

Christus staet op wt dat graft claer,
 Die een winner der Hellen waer,
 Hy heeft verplet den duyvel snoot,
 En ons verdient oock Abrahams schoot. *Quae.*

O Godt wy bidden u met vlijt,
 In deses Paschens weerden tijdt,
 Van allen boosen doots aenval,
 Behoedt u Christen over al. *Gloria.*

Gelovet sijt ghy Iesu Christ,
 Die van den doot verstanden bist,
 Met den Vader en heyligh Geest,
 Die wy hier loven al om meest.

LVII. Victimae Paschali laudes.

Loot Christenen wel bekandt. *Agnes.*

Dat ware Lam Gods krachtich,
 Sijn schapen looft waerachtich,
 En salveert door sijn bloet,
 Die sondaers groot, *Mors.*

Die doodt en leven streeden,
 Met eenen strijt seer wreeden,
 Des leven gever, doodt
 Leeft en heeft groot. *Die nobis.*

Segt ons Maria eerbaer,
 Wat saeght ghy op den wech daer?
 Dat graft saegh ick in glorie,
 En oock des verrijsers victorie. *Angelicos.*

Die Engelen seer klaer,
 Sagh ick, en die doecken daer,
 Christus mijn hoop erstanden is,
 Hy sal voorgaen in Galileam fris. *Credendum.*

G'loffachtiger voorwaer,
 Is ons Maria onfelbaer,

Dan der Ioden al,
 Bedruglijck getal. *Scimus.*
 Wy weten dat verresen is,
 Christus vanden doot gewis,
 Ghy overwinner,
 Eerbarmt u onser.

LVIII.

Christus is op gestanden,
 Al van der marterer handen.
 Des sullen wy allegaer vrolijck sijn,
 Christus sal onser Trooster sijn. Kyrie eleison.
 Waer Christus niet erstanden,
 Soo waer die werelt vergangen,
 D'wijn hy nu erstanden ist,
 Soo loven wy den Heeren Iesum Christ. Kyrie el.
 Het gingen dry heylige Vrouwen,
 Sy wouden dat graf beschouwen,
 Sy sochten den Heeren Iesum Christ,
 Die aller werelt een Trooster is. Kyrie el.
 Wie wentelt ons van des grafs door,
 Den grooten steen die ligt daer voor,
 Soo balt sy avers quamen daer,
 Den steen daer van gewentelt waer. Kyrie el.
 Sy gingen in dat graft heen in
 En sagen daer een Engel fijn,
 Int graft sitten ter rechter handt,
 In een angh en seer schoon gewandt. Kyrie el.
 Sy erschrickten voor dit gesicht,
 Die Engel sprack, en vreest u nicht,
 Ghy soeckt den gecruyten Iesum Christ,
 Die vanden doot erstanden ist. Kyrie el.
 Daer siet het toe by deser frist,
 Die plaets daer hy gelegen ist,
 Soo gaet nu heen, en segt terstont,

Sijn longeren, en doet Petro kondt.   Kyrie el.
 In Galileam doet haer gaen,
 Daer sullen sy Christum schouwen aen,
 Sy gingen snel hen wegh vant graft,
 En deden wat haer was operlagt.   Kyrie el.
 Wy dancken u Heer Iesu Christ,
 Dat ghy van den dootd erstanden bist,
 En hebt verstoort sijn gewalt en macht,
 En ons wederom tot het leven bracht.   Kyrie el.
 Lof sy u o heyliges cruys,
 Behuylt ons arme Christen luydt,
 Al van der Kettens valschen leer,
 Dat sy ons nimmer bedroeven meer.   Kyrie el.
 O Iesu Christ beminde Heer,
 Door u seer groote marters eer,
 Verleendt ons al een saligh end,
 En hier na een vrolijck opperstend.   Kyrie el.

LIX. Een aanspraek tot ons L. Vrou vande verrijsenis ons Heeren Iesu Christe.

Hemelsche Coninginne,
 Verblijt u nu, verblijt u nu,
 Want Iesus dien ick minne
 Die komt tot u, die komt tot u, die komt tot u.
 Die ghy waert weert te dragen
 In uwen schoot, in uwen schoot,
 Verrijst na schrifts gewagen,
 Ras vander doot, ras vander, ras vander doot.
 Reyn Maget wtgelesen
 Bidt uwen Soon, bidt uwen Soon,
 Dat hy ons genaedich wese,
 En ons verschoon, en ons, en ons, &c.
 Wilt toch van ons af wenden

Sijn gramschap groot, sijn gramschap groot
 Verweckt in ons ellenden
 Met sonden snoot, met sonden, met sonden snoot.
 Versoent den Heer der Heeren,
 Op ons verstoort, op ons verstoort,
 Biddend' die u met eeren
 Altijt verhoort, altijt verhoort, altijt verhoort.
 Vant sware jock der sonden
 't Welck ons mishaeft, 't welck ons mishaeft.
 Dat wy werden ontbonden
 Helpt suyver Maegt, helpt, helpt, &c.
 Wilt van't Serpent bevrijden
 In stervens noot, in stervens noot,
 Doet ons ontgaen, nae t'strijden
 D'eeuwig doot, d'eeuwig doot, d'eeuwig, &c.
 Looft Godt en jubileret
 Met soeten toon, met soeten toon.
 Want hy door t'kruys regieret
 Verresen schoon, verresen schoon, verresen schoon.

LX. Tot Mariam.

Koninginne des Hemels,
 Verblijt u Maria,
 Den ghy hebt ontfangen,
 Die ist van den dooden operstanden,
 Bidt Godt voor ons. Alleluia.
 Maria Maget wtverkooren,
 Wend van ons ws kints toorn,
 Dat hy ons wil geven,
 Die vreucht in dat eewigh leven,
 Bidt Godt voor ons. Alleluia.
 Koninginne der eeren
 Versoent ons doch den Heeren,

Als wy sullen sterven,
 Helpt ons by Godt genaed verwerven,
 Bidt Godt voor ons. Alleluia.

Maria Moeder reyne Maeght,
 Den last der sonden ons mishaeht,
 Daerom willen wy ons bekeeren,
 Versoenen ons met Godt den Heeren,
 Bidt Godt voor ons. Alleluia.

Bidt voor ons Hemels Koningin,
 Dat wy vrolijck vaeren daer hin,
 Wt die bedroefde jammerdal,
 Behoedt ons voor eewiger qual,
 Bidt Godt voor ons. Alleluia.

Vreucht u lieve Christenheyt,
 Looft Godt met bestendigheyt,
 Die aent cruys heeft gehangen,
 Die is van den dooden operstanden,
 Bidt Godt, &c.

LXI.

Vreucht u ghy werde Christenheyt,
 Iesus heeft overwonnen,
 Die groote marter die hy leydt,
 Die heeft ons nu ontbonden,
 Groote sorgh was ons bereyt,
 Die is als nu gans hen geleyt,
 Erstanden ist groote saligheyt.

Hooch gepresen Heer Iesu Christ,
 Wy vreuwen ons al huyden
 En alles wat in leven ist,
 Ick meyn de Christen luyden
 Nu singt doch alle en weest fro,
 Het is alles geschiet also,
 Erfrewt u o Maria.

Magdalena tot dat graft gingh,

Sy woud den Heere soecken,
 En vant twee Engel (goede dingh)
 Sy groetse duechtdentlijcken,
 O Engel liefste Engel fijn,
 Waer is doch nu der meestedr mijn,
 Waer sal ick hem nu vinden?

Die Heer en meester is niet daer,
 Dan hy is opperstanden,
 Hy is na Galileam voorwaer,
 V alle voor gegangen,
 Hy brack oock der hellen door,
 En voerd die oude vaders her voor,
 Wel wt den swaren banden.

Daer lagen sy veel duysent jaer,
 Seer ellendigh gevangen,
 Na Christi opperstandenis,
 Stondt alle haer verlangen,
 Verkeert heeft sich haer loth gewis,
 Nu Godt haer weer versoenet is,
 Des dancken sy hem van herten.

Hy nam sy by der rechterhandt,
 Lieflick op dese wijze,
 Al wt des duyvels overhant,
 Brocht sy int Paradijse,
 Hy voerd sy wonderlijcken schoon,
 Daer boven in des Hemels throon,
 Daer singen sy Alleluia.

Doe onse Heer ten Hemel voer,
 Vrolijk met grooter schallen,
 Wat liet hy ons tet letzen hier?
 En sisjn lieve Jonger allen,
 Hy sandt ons wel den heyligen Geest,
 Tot eenen troost der Christen meest,
 Des singen wy Alleluia.

Eer sy den Vader en den Soon,
 Daer toe den heyligen Geeste,
 O Heer Godt onser sondt verschoon,
 Tot deser tijdt aen meeste,
 .Geeft uwen vreed en eenigheyt,
 Van nu aen tot in eewigheyt,
 Soo singen wy Alleluia.

LXII.

Heer Iesus heeft een hofken daer schoon bloemen staen,
 Daer in soo wil ick plucken gaen, t'is wel ghedaen:
 Men hoort daer niet dan Englen sanc, en herpe gespel
 Trompetten en karettten, en die veeltjens also wel, Trompetten, &c.
 Die Lelikens die ick daer sach, sijn suyperheydt,
 Die soete Violetten, sijn ootmoedicheyt. Men hoort, &c.
 De schoone purper' Roose was de lijdtzaamheyt,
 De schoon vergulde Goudebloem, gehoorsaemheyt Men hoort, &c.
 Noch wasser een die boven al spanden de kroon,
 Coron' Imperiale, t'was de liefde schoon, Men hoort, &c.
 Maer d'allerschoonste beste bloem al in dat Hof
 Dat was den Heere Iesus soet, dus sy hem lof. Men hoort, &c.
 Och Iesus al mijn goet, en al mijn salicheyt,
 Maeckt van mijn hert u hoveken, het is bereyt. Men hoort, &c.

LXIII.

Devote herten wilt vreuchden rapen,
 Aensiet hoe schoon is des Hemels schijn:
 Siet doch, van niet heeft hy't al geschapen:

Denckt dan hoe schoon moet den Schepper sijn. Siet, &c.
 Aensiet de kruyden seer groene spruyten,
 Die daer genesen sieckt' ende pijn:
 Aensiet haer schoonhey, en haar virtuyten:
 Denckt dan hoe schoon moet den Schepper sijn. Aensiet, &c.
 Aensiet de Lelien wijt ontloken,
 Thymis, Lavender, Roosemarijn:
 Aensiet de Rooskens vol soete roken:
 Denckt dan hoe schoon moet den Schepper sijn. Aensiet, &c.
 Siet al die blomkens met goet verstande,
 Der siecken sijn sy een Medecijn:
 Siet haer koleuren menigerhande:
 Denckt dan hoe schoon moet den Schepper sijn. Siet, &c.
 Aensiet die boomen met al haar vruchten,
 En die Wijngaerden met haren wijn:
 Aensiet die Ooghelkens inder Luchten:
 Denckt dan hoe schoon moet den Schepper sijn. Aensiet, &c.
 Siet die Gesternten van grooter weerden,
 Die klaerder blincken dan kristalijn:
 Siet alle schoonhey op deser eerden:
 Denckt dan hoe schoon moet den Schepper sijn. Siet, &c.
 Siet ghy de menschen schoon van lichame,
 Fraey van fatsoen ende leden fijn,
 Suyver van aensicht, ooghen bequame,
 Denckt dan hoe schoon moet den Schepper sijn. Suyver, &c.
 Aensiet die Sonn' ende Mane schoone
 Aensiet die sterren van klaren schijn:

Siet hoe sy blincken aen 's Hemels throone:
 Denckt dan hoe schoon moet den Schepper sijn.   Siet, &c.
     Hoort ghy hier konstich op d'Orghel spelen,
 Op Instrumenten Musijck divijn:
 Hoort ghy oock singen met soeten kelen:
 Denckt hoe soet sal't inden Hemel sijn.   Hoort, &c.
     Alle vreucht diemen hier mach bedrijven,
 En mach maer dueren een kort termijn:
 Maer sy sal inder ewicheyt blijven,
 Voor die by Godt inden Hemel sijn.   Maer, &c.
     Laet ons de werelt geheel versaken,
 Met al haer boosheyt nae Gods doctrijn:
 Soo sullen wy inden Hemel smaken
 Hoe soet en schoone dat daer sal sijn.   Soo, &c.
     Lof sy den Schepper der creaturen,
 Die alle dingen geschapen heeft:
 Glori' sy hem nu en t'aller uren
 Die't onderhout ende voetsel geeft.   Glori', &c.

LXIII. Vita sanctorum decus Angelorum.

Christe der Engelen en leven der vromen,
 Die den knecht des doodts, door dijn doodt seer machtig,
 Hebt overwonnen, sonder eenich schromen, voor ons warachtich.   *Tu tuo.*
     Wilt doch u dienaers die sich seer verblijden,
 In u victory, gnadighlijck bewaren
 Dewijl dat Paschen nu by alle luyden, Is hooch verkoren.   *Pascha.*

Paeschen daer in ghy wt der hel weer komen,
 En met veel anderen van den doot verresen,
 Boven die sternen met u vleesch geklommen.

Sijt Heer gepresen. *Nunc.*

Nu in die hoochste locht ghy heel verheven,
 Boven die Hemels sit een Godt almachtich,
 Ghy die gericht wert, sult het oordeel geven,

Over ons krachtich. *Corda.*

Nu wilt o Christ onsen Geest op trecken,
 En wilt ons hertzen oock hier boven stellen,
 In die verrijsnis wilt ons oock verwecken,

Niet tot der hellen. *Hoc Pater.*

Dit wilt ons Christe met den Vader geven,
 En met u beyder Geest ewigh verheven,
 Dat wy in vreugden met u mogen leven,

Tot aller ewen.

LXV.

Den lustelijcke Mey Christus playsant,
 Vol aller deuchden groene,
 Is voor ons Christenen nu wel geplant,
 Christus verresen schoone,
 Al in dit feest van Paeschen certeyn,
 Daerom wordt een soet liet gemeyn,
 Met spel en gelovige tongen,
 Alleluia alomm' gesongen.

Christus is onsen Paeschen, weet voorwaer,
 Een lammeken seer krachtich,
 Geoffert heel voor ons op den Altaer,
 Des heylich cruys waerachtich,
 Die hem voor ons aen t'cruyce liet slaen,
 Is wt den grave nu opgestaen
 Wt den slape des doots ontsprongen,
 Des wort Alleluia gesongen.

Gestorven is hy eens na Paulus leer,
 Hy en sal niet meer sterven,
 Die doot en sal niet domineren meer,
 Wy sullen het leven erven,
 Door hem, die inder eewigheyt leeft,
 Die ons sijn bloet seer mildelijck geeft,
 Als een Pellicaen voor sijn jongen,
 Des wort Alleluia gesongen.

Victorieus is Christus Koningh groot,
 Claerder dan duysent sonnen,
 Die helsche poorten der eeuwighe doot,
 Heeft hy geheel verwonnen,
 Sijn lieve vrienden daer wt gebracht,
 En heeft benomen Lucifers macht,
 Hy kan ons tot sonden niet dwingen,
 Des wilt nu Alleluia singen.

Denckt hoe d'Apostelen waren verblijt,
 Na al haer droevigh klagen,
 Als sy haren meester gebenedijt,
 Soo schoon verresen sagen,
 Al met een wonder schoonheyt gekroont,
 Soo heeft hy haer sy selven vertoont,
 Hy sprack haer van Hemelsche dingen,
 Des wilt doch Alleluia singen.

Die Catholijcke Kercke looft met vreucht,
 Haren Bruydegom frisse,
 Den Hemel en die eerde sijn verheucht,
 In sijn verrijsenisse,
 Hieromme ghy gelovige fijn,
 Wilt in den Heere nu vrolijck sijn,
 En wilt uwen Geest daer toe dringhen,
 Om nu Alleluia te singen.

O ghy Christenen al doot dit vermaen,
 Wilt met vreugden Godt prijsen,

Wt t'graft der sonden wilt nu al opstaen,
 En geestelijck verrijsen.
 Al die verresen met Christo sijn,
 Sullen verblijden in sijn aenschijn,
 Het Hemels licht sal haer omringen
 Om nu Alleluia te singen.

LXVI. Van Christi vrolijcke Hemelvaert. *Festum nunc celebre, magnaue gaudia.*

Dit feest en weerden tijt,
 De vreucht en Christen vlijt,
 Die gemoeder dwingen,
 Lofsangen te singen,
 Daer Christus Godes Soon,
 Opvoer in Hemels throon,
 Gods en der menschen midlaer schoon.   *Conscendit.*

Hy is in den Hemel,
 Geclommen met jubel,
 Der heyligen gemeyn,
 Looft hem daerom certeyn,
 Desglijcks der Engelen schaer
 Singt lof luyd en klaer,
 Den triumpheerder openbaer.   *Quae.*

Opvarent met sich bracht,
 Die gevangen met kracht,
 Schenckt den menschen gaven,
 Mildelijck van baven
 Een strengh Richter komendt,
 Is hy aen des werelts endt,
 Die ons met gnaden heeft gemeynt.   *Oremus.*

Wy bidden u o Heer,
 En gnadich schepper seer,
 Siet aen u dienaers goet,

Wilt haer geven voorspoet,
 Tegen den duyvel wreet,
 Die brullent om ons geet,
 Dat wy ontgaen dat eeuwich leet. *Vt cum.*

Om also ghy komt weder,
 Met vuyr wolcken neder,
 Te richten openbaer,
 Al wat verborgen waer,
 Dat ghy niet geeft die pijn,
 Ons die al sondaers sijn,
 Maer genaedighlijck u aenschijn. *Praesta.*

Dit o eewigh vader,
 Geeft ons alle gader,
 En ghy o Iesu meest,
 Met den heyligen Geest,
 Eene Dryvuldigheyt
 Gelijcker heerligheyt
 Heerschent t'samen in eewigheyt.

LXVII. Van den Heyligen Geest. Veni creator Spiritus.

Komt heylige Geest warer troost,
 Die herten die ghy hebt verlost,
 Daer wilt doch in nederdalen,
 Met uwer genaden stralen. *Qui.*

Die ghy een Trooster werd genandt,
 Een gaef Godes hier af gesandt,
 Een Fonteyn des levens machtigh,
 Een vier en een liefde krachtigh. *Tu septi.*

Met seven gaven wel bekandt, En sijt den vinger van Godts handt,
 Ghy sijt oock dat beloofde goedt,
 Dat met sich brengt die talen soet. *Accende.*

Steeckt aen dat licht in onsen sin,
 Stort in ons herts u liefde in,
 Sterckt ons swacke bloodigheyt,
 Met dijner gnaed in eewigheyt. *Hostem.*

Verdrijft van ons den vyant quaet,
 En geeft den peys door uwen raet,
 Oock dat wy al door u genaed,
 Mijden die sonden vroech en spaed. *Per te.*

Geeft dat wy al erkennen schoon,
 Godt den Vader en sijnen Soon,
 En u beyder Geest sekerlijck,
 Een Godt gelovet eewighlijck. *Gloria.*

Godt den Vader sy lof en prijs,
 En sijnen Soon gelijkewijs,
 Daer toe oock Godt der heyligh Geest,
 Gelooft moet sijn met aller feest.

LXVIII. Noch een ander Liedt tot Godt den Heyligen Geest,

op de wijze: Aenhoort ghy Maechden reene.

Wilt tot ons neder dalen
 O Schepper Heylich Geest,
 Besoeckt met uwe stralen,
 Onse hertzen foreest:
 Vervult in dese feest
 Die sielen van u knapen
 Met graey aldermeest,
 Die ghy selfs hebt gheschapen.

Ghy wort genoemt gepresen
 Den trooster inden noot,
 Godts gave uytgelesen,
 Sonder u sijn wy bloot:
 Ghy sijt teghen de doot

De levende fonteyne,
 Een vier, een liefde groot,
 Des geests een salve reyne:
 In gaven seven-voudich
 Sijt ghy der deuchden vloet,
 En den vingher behoudich
 Van Godts rechter-hant goet,
 En van den Vader soet
 Beloofte sonder falen,
 Die onse tonghen doet
 Spreecken, en ciert met talen.

V licht wilt toch ontsteken
 In onse sinnen vijf
 V liefde laet door-breken
 Ons hertzen hart en stijf:
 Wilt oock door u bedrijf
 Verstercken en vast maken
 Ons lichamen catijf
 In Goddelijcke saken.

Den vyant wilt verdrijven
 Van ons breet ende wijt,
 Den peys wilt doen bekliven
 Met Godt, tot s'vyandts spijt,
 Op dat wy wel bevrijt
 Door u met alle vromen
 Nu en tot aller tijt
 Alle quaden ontkomen.

Maeckt dat wy door u kennen
 Den Vader in sijn rijck,
 Den Soone Godts beminnen
 Eewelijck hem gelijk:
 V oock sonder beswijck
 Mogen dancken en loven,
 In u soet Hemel-rijck,

In glorie daer boven.
 Lof sy u Vader Heere,
 Schepper des werelts ront,
 En Christo min noch meere,
 Verresen heel gesont,
 Vander doodt, niet gewont:
 V heylich Geest van heden
 Sy glorie ghejont,
 Tot inder eewicheden.

LXIX.

Nv bidden wy den heyligen Geest,
 In den rechten gloven aldermeest,
 Dat hy ons behoede, aen onseren ende,
 Als wy heen varen wt desen ellende,   Kyrie el.
 Verlicht doch ons o eewigh licht,
 Geeft dat also van ons geschiet,
 Godt sy gevallich door Iesum Christum,
 Die ons maect heylich door sijn Priesterdom.   Kyrie el.
 O heylighste iefd en goedigheyt,
 Door u genaed ons hert bereydt,
 Dat wy onseren naesten, Christelijck lieven,
 End in uwen vreden eewich blijven.   Kyrie el.
 O hoochster Trooster en waren Godt,
 Helpt ons getrouwlijck in aller noot,
 Maeckt reyn ons leven, schenckt ons u gaven, Laet ons niet wijcken vant rechte geloove.   Kyrie el.

LXX. Lofgesangh vander Heyliger Dryvuldigheyt.

Singet tot Godt met lovens schal,   Alleluia.
 Dat het der H. Dryvuldigheyt gefal,
 Gelooft sy Godt en Maria.
 Im anfang is die Trinitet,   Alleluia.

Die sy geprijst, vroeg en spaet.   Gelooft, &c.
 Godt Vader, Soon, heyliger Geest,   Alleluia.
 Staet ons doch by, en alles leift,   Gelovet, &c.
 Ghy onverdeylde Eenicheyt,   Alleluia.
 Gans gelijkker macht en heerlicheyt,   Gelovet, &c.
 Dry Personen en alleen een Godt,   Alleluia.
 Van dem alles sijn oorspronvk hadt,   Gelovet, &c.
 Gelijker Eer en bestendicheyt,   Alleluia.
 Met der eygenschaft onderscheyt,   Gelovet, &c.
 Godt Vader heeft door sijnen Soon,   Alleluia.
 Hemel en aerdt erschaper doen.   Gelovet, &c.
 Alles erhelt hy wonderlijck,   Alleluia.
 En regiert alles gewaltichlijck,   Gelovet, &c.
 Der Soon geboren van eewicheyt,   Alleluia.
 Heeft aengenomen onse menscheyt,   Gelovet, &c.
 Voor ons heeft hy verstorst sijn bloet,   Alleluia.
 Verlost al wt der hellen gloet,   Gelovet, &c.
 Der heyliger Geest, een waerer Godt,   Alleluia.
 Van beyden sijnen oorspronck hadt,   Gelovet, &c.
 Hy luchtet en steeckt ons herten aen.   Alleluia.
 En ziert die met sijn gaven schoon,   Gelovet, &c.
 Hy troost, en sterckts met sijner gnaedt,   Alleluia.
 Dat sy bestendig tot aen den dood,   Gelovet, &c.
 O onbegrippelicke eewicheyt,   Alleluia.
 Verlichtal onser donckerheyt,   Gelovet, &c.

LXXI.

O Heylich eewich Godt,
 O Godt van Sabaoch,
 O Heere der heyrkrachten,
 Ghy sijt mijn deel, mijn lot,
 Mijn lief, mijn hert, en t'slot,
 Van alle mijn gedachten.   Ghy sijt, &c.
     O eewich vader mijn,
 O eewich vaders schijn,

O heylich Geest vol minne!
 O schoon wesen divijn,
 Dry in personen fijn,
 Een van natuer en sinne.   O schoon wesen, &c.
     Maer soo u wesen reen,
 Dryvuldich is en een,
 Soo is mijn hert driebantich:
 T'is voor u Godtheyt cleen,
 Maer ick geef u alleen,
 O Heere triumphantich.   T'is voor u, &c.
     De gantsche werelt wijt,
 Den Hemel die'r omrijt,
 Kan t'herte niet versajen:
 Hoe bly, hoe groot jolijt,
 Hoe soet, hoe langen tijt,
 Ten can ons al niet pajen.   Hoe bly, &c.
     Ront is de werelt saen,
 T'hert heeft dry punten aen,
 Hoe soud' sy dat toch vullen;
 Neen, neen ick laetse gaen,
 Sy sullen al mis staen
 Die haer beminnen sullen.   Neen, neen, &c.
     Kompt schoon Dryvuldicheyt
 Mijn hert is u bereyt,
 Dry sal in dry wel passen:
 Maer vult mijn ydelheyt
 Met gratie planteyt,
 Doet my in deuchden wassen.   Maer vult, &c.
     Oock vol onreynicheyt,
 En sonden vuylicheyt,
 Vol stof ben ick, en asschen:
 Komt vaders heylicheyt,
 Komt Christi suyverheyt,
 Komt H. Geest my wasschen,   Komt vaders, &c.

Wasche toch mijn siele schoon,
 En maeckt mijn hert den throon
 Om u Heer te logeren:
 Op dat ick eens ydoon
 Mach winnen s'Hemels croon
 En eewich jubileren. Op dat, &c.

LXXII. Vant Heylich Sacrament des Altaers. *Pange lingua gloriosi.*

Myn tongh wilt met vreugden klingen,
 Dat geheymnis des lijfs zart,
 En van duyren bloet oock singen,
 Dat die lijfs vrucht edler aert.
 Aller werlt dat heyl te brengen,
 Heeft vergoten onversaert. *Nobis.*
 Ons geboren, ons gegeven,
 Wt een Maget onbesmet,
 In dees werlt was sijn leven,
 Sijn woordt planten hy seer net,
 En sijn wandel daer beneven,
 Heeft hy wonderlijck beset. *In supremae.*
 In dat leste avents eten,
 Als hy by sijn Ionghers sat,
 Dat geset wordt niet vergeten,
 Doe hy dat Paeschlamken at,
 En gaf tot een spijs vermeeten,
 Sich selfs als een kostlijck schat. *Verbum.*
 T'woort vleisch sijnde, heeft waerachtigh,
 Door t'woort van't broot vleysch gemaect,
 En van Wijn sijn bloet seer crachtigh,
 Dat niet en mach sijn gelaect,
 Want een goet hert twijfelachtigh,

Door t'geloof tot sterckheyt raeckt. *Tantum.*

Laet ons ootmoedich aenbeden,
 Soo een weerdig Sacrament,
 Een voor d'oude Wet met reden,
 Laet die nieu ons sijn bekent,
 Ons verstant moet t'allen steden,
 Door t'geloof sijn ongeschent. *Genitori.*

Den Vader en Soon gepresen,
 Sy lof en jubiliatie,
 Saligheydt, eer, cracht mitsdesen
 Haer sy oock benedictie
 Die van beyden compt geresen,
 Sy gelijcke laudatie. Amen.

LXXIII. Een ander Liet vant H. Sacrament,

Op die wijze: Mijn droefheydt moet ick claghen, &c.

'K aenbidd' u, Godtheyt krachtich,
 Die hier verborghen zijt
 In 't Sacrament waerachtich,
 Tot mijnes siels profijt,
 Dus, tot der Kettens spijt,
 Val ick ootmoedich neer,
 En singh met soet jolijt:
 Ghy zijt mijn Godt, mijn Heer. *Dus tot, &c.*
 Mijn ziel, en al haer krachten
 V sullen sijn subject
 Verlaeten haer ghedachten,
 Ghelooven u op-recht:
 't Is waer al dat ghy seght,
 V woort sal blijven staen,
 Vw' macht die is perfect,
 Wat ghy wilt dat's ghedaen. *'t Is waer, &c.*

't Ghesichte magh failgeeren,
 't Ghevoelen, ende smaeck,
 't Geloof sal niet mankeeren,
 Dat weet ick by uw' spraeck.
 't Is wel een wonder saeck:
 Maer ghy zijt 't machtich Heer.
 Ick mijn verstandt versaeck.
 'k Geloov' uw' woorden meer. 't Is wel, &c.

Aen 't Cruys was Godt obscure,
 Maer de mensch openbaer,
 Hier zijse t'aller uren
 Verborghen beyde gaer.
 'k Geloov' nochtans eenpaer,
 Dat Godt en mensch present,
 Met vleesch en bloedt voorwaer,
 Is in dit Sacrament. 'k Geloov', &c.

De teeckens uwer wonden
 Die ick met Thomas nijt:
 Nochtans uyt 's herten gronde
 Gheloov' ick dat g'hier zijt.
 Versterrickt t'aller tijdt,
 O Iesu, in mijn hert.
 Gheloov', Hoop, Liefde, wijt
 Verdrijft mijn pijn en smert. Versterrickt, &c.

Een kindt sijt ghy ghebooren,
 En ons gepresenteert
 Van een Maaeght uyt-verkooren,
 Met ons gheconverseert.
 Ghy hebt ons selfs gheleert
 Den wegh der saligheydt,
 Daer na we'erom ghekeert
 Tot 's Vaders Majesteyt. Ghy hebt, &c.

V Vleesch en Bloedt ghelaten
 Hebt g'ons t'een Testament,

Wt liefde boven maten,
 In't heyligh Sacrament.
 O kostelijck present!
 Waerachtigh Hemels-broodt,
 O boom des levens jent!
 Spijst ons in hongers-noodt.   O kostelijck, &c.
     Wie sou niet zijn ghedachtigh,
 By sulcken Hemels-broodt,
 Vw' liefd' in lijden krachtigh,
 Bestandigh tot der doodt?
 't Is een mysteri' groot,
 Een bandt der eenigheydt,
 Confoort in allen noodt,
 Een pandt der saligheydt.   't Is een, &c.
     O wonder boven maten!
 Een dienaer kranck en teer
 Die wordt hier toeghelaten
 Te nutten sijnen Heer.
 Wie sou nu wesen meer
 Hooveerdigh in 't ghemoet,
 Als hem verne'ert dus seer
 Ons Schepper met ootmoet?   Wie sou, &c.
     Der Eng'len broodt en spijsse,
 Des Vaders eenigh Soon,
 Wordt op een nieuwe wijze,
 Een broodt der menschen schoon:
 Hier staet hy ons ten thoon,
 En opent sijnen schoot:
 Hy schenckt ons tot een loon,
 Sijn selven, na de doodt.   Hier, &c.
     Hoe soet zijt ghy, o Heere,
 Voor die u smaken wel!
 Al staet g'haer noch soo seere,
 Sy zijn u niet rebel:

Sy overloopen snel
 Den wegh die ghy ghebiedt,
 Al raest den duyvel fel,
 Sy passen op hem niet.   Sy over, &c.
     Wilt ons in u verkeeren,
 Ontlost der sonden bandt,
 Ons deuchden wilt vermeeren,
 Ontsteect der liefden brandt,
 Helpt ons in 't Vaderlandt,
 Spijst ons met Hemels-broodt:
 Ghy weet et, Heer vailant,
 Den wegh die is seer groot.   Helpt, &c.
     Neemt ons in u behoeden,
 Waerachtich Pellicaen,
 Spijst ons met uwen boede,
 Neemt ons voor kind'ren aen:
 Een droppel bloedts kan saen
 Ons ziel af-wasschen reyn,
 Al hadd' een mensch ghedaen
 Al 's werelts sond' alleyn.   Een, &c.
     O Iesu Prins verheven,
 O Koningh excellent,
 Wilt ons ghenadigh gheven,
 Al door dit Sacrament,
 Dat wy u eens present,
 Sien moghen openbaer,
 Bevrijdt van all' ellendt,
 Aensicht tot aensicht klaer.   Dat wy, &c.

LXXIV. Een schoon gesangh, na de Elevatie.

Vreucht u ghy lieven sielen,
 V ist een vreucht geschien,
 Wy hebben met onser oogen

Den Heylant aengesien,
 In eenerhoftien kleyne,
 Sijn ware vleesch en bloet,
 Wie dat va herten gelovet,
 Ist sijner sielen goet. Kyrie eleison.

Den wy gesien met oogen,
 Iesum die ons erlooft,
 Dit vatten wy in geloven
 En sijn heel wel ghetroot,
 Als wy van hier gaen scheidende,
 Nemen dit Sacrament,
 Verlost vant eewig lijden,
 En komen in Godtes hend. Kyrie eleison.

Het is der Sielen spys
 Daer door sy wordt erneert,
 Onergrontlicker wijze,
 En blijft doch onverteert,
 Het lijf doet het oock laven,
 Hoe wel hy moet vergaen,
 Werdt wederom verheven,
 En ter vreucht opstaen. Kyrie eleison.

Iesu ghy liever Heere,
 Ghy alderhoochstes goet,
 V sy lof, prijs en eere,
 Dat ghy u vleesch en bloet,
 Tot eener spijs hebt geven
 Dat broot van hemelrijck,
 Dat selvigh geeft ons dat leven,
 Warer Godt en mensch te gelijk. Kyrie eleison.

O Heer maeckt ons verlangen,
 Tot desen Sacrament,
 Wanneer wy dat ontfangen
 Wt eenes Priesters handt,
 In vreden laet ons vaeren,

Iesu in namen dijn,
 Al tot der Engelen scharen,
 En eewigh by u sijn. Kyrie eleison.

LXXV.

Wilt ontspringhen, lof-sanck singen,
 Onsen Heer' gebenedijt,
 Want hy doet ons groote dingen,
 Hier af looft hem met jolijt.
 En wilt u van quaet bedwingen,
 Sijn weldaet gedachtich sijt. En wilt, &c.
 Ingeseten // wildy weten
 Wat der Heer' ons heeft gedaen:
 Door sijn goetheyt ongemeten,
 Geeft hy ons sijn lichaem saen,
 Tot een spijs om te eten.
 Wilt hem weedelijck ontfaen. Voor, &c.
 Proeft u sinnen, wel van binnen,
 Eer dat ghy ontfanghen sult,
 Desen grooten schadt der minnen,
 Die Hemel end' aerde vult:
 Eer dat ghy dit sult beginnen,
 Spreeckt ootmoedelick u schult. Eer, &c.
 Wat mocht Godt ons meerder geven
 Dan dit liefelijck present,
 Sijn vleesch ende bloet verheven,
 In het Heylich Sacrament,
 Op dat wy int 't eewich leven
 Souden komen ongeschent. Op dat, &c.
 Dese spijs, groot van prijse
 Liefd' in onse sieen straelt:
 Wt des hemels Paradijse
 Is voor ons neder ghedaelt:
 Looft hem met d'Engelsche wijze,
 Van dees spijs ongefaelt. Looft, &c.

Glorie, lof, hoochheydt, eere
 Sy die hooghe Triniteyt,
 Doe ons arme menschen teere
 Dese spijsse heeft bereyt:
 V loven wy onsen Heere,
 Nu en inder eewicheyt. V loven, &c.

LXXVI.

Ghegroet sijt ghy offerhande reyn,
 Die waarheyt en dat leven,
 Door u is die offeren gemeyn,
 Haer billick endt gegeven,
 Door u wordt Godt in eewicheyt,
 Sijn lof en prijs bewesen,
 Door u so wordt die Christenheyt,
 Bewaert en wel genesen.
 Gegroet sijt ghy waer Lichaem goedt,
 Mijns Heeren tot een letzen,
 Sijn vleesch en oock sijn heyligh bloet,
 Ons daer met te ergetzen,
 Die liet hy ons tot een goedt pandt,
 Hem daer by te gedencken,
 Als hy vertoogh na t'Vaders landt,
 Sich selfs deed hy ons schencken.
 Daer is Iesus selfs wesentlijck,
 In eygener natueren,
 Gants onverdeylt waerachtighlijck,
 Niet alleen in figueren,
 Met vleesch en bloet soo is hy fijn,
 Dit gelooft vast sonder sorgen
 Onder gestalt van broot en Wijn,
 Hoe wel voor ons verborgen.
 Die daer sichtbaer int Hemelrijck,
 Van d'Englen wordt geeret,
 Die is hier op een ander wijs,

In vrend' gestalt bekleedet,
 Hoe dat geschiedt, en hoe't mach sijn,
 Dat kan geen mensch versinnen,
 Godt die all' dingh vermach alleen,
 Kan dit oock licht volbrengen.

Des Heylants lijf blijft onverteert,
 Hoe veel hem oock doen smaken,
 Christus een mensch en Godt ge-eert,
 Die wordt hier gants genaeten,
 Gebroken door des broots gestalt,
 Sijn vleesch blijft ongeschonden,
 Die vrucht sijns lijfs seer mennigfalt,
 Wordt ons door hem gesonden.

Christus, merckt wel, door sijn geweld,
 Gants niet wordt veroneeret,
 Of schoon des broots en Wijns gestalt,
 Natuerlijck wordt verteeret,
 Hoe wel hy is in Hemels thron,
 Oock is hy op der eerden,
 Door sijn almacht can hy dat doen,
 Kom hem in grooter weerden.

O soete Godt Heer Iesu Christ,
 Een spijs tot t; eewigh leven,
 D' wiel ghy u ons soo mildiglijck,
 Te nutten hebt gegeven,
 Verleent ons door u kracht en stercke,
 Die sonden te boeten allen,
 Geeft ons gedencken woort en werck,
 Daer aen ghy hebt gevallen.

**LXXVII. Een Kerckelijcken Lofsanck van 't Heylich Sacrament, int
latijn *Sacris solemnijis*.**

Dese solemniteyt
 Moet hebben vrolickheyt,
 En wt ons hert bereyt,
 Moet klincken danckbaerheyt,
 Veer moet het oude sijn,
 Nieu moet het alle sijn,
 Herten, woorden, en wercken fijn
 O mijn schepper, mijn Godt, mijn Heer,
 Slaet u oogen met medogedn,
 Op u arme schepsel neer.
 De laetste scheyd-maeltijt
 Die wort hier nu ge-eert,
 Daer d'Heer gebenedijt
 Sijn broeders heeft vereert,
 Eerst een lam en soet broot,
 Als Moyses had geleert,
 Voor d'ouden een figure bloot.   O mijn schepper, &c.
 Daer nae quam de waerheyt
 Die in geen broot bestaet,
 Sijn lichaem, soo hy seyt,
 Gaf hy haer metter daet
 Soo dat een ygelijck,
 Sijn gansche lichaem aet,
 Al wt sijn handen heylichlijck.   O mijn schepper, &c.
 Die kranck ter sielen sijn
 Krijgen een vleesch ghericht,
 En die, daer droevich sijn
 Die worden oock verlicht,
 Als sy in s'wijns Figuer,

Nae haers meesters bericht,
 Warachtich sijn bloet drincken puer. O mijn schepper, &c.

Dus is dees offerhand
 Van Christus ingeset,
 Den dienst oock naderhandt
 Van dese nieuwe wet,
 Sijn priesteren belast
 Te onderhouden net,
 Tot troost van die geloven vast. O mijn schepper, &c.

Het broot der Engelen
 Dat wort der menschen broot,
 Het broot der Hemelen
 Eyndt de figure bloot,
 Den Heer hem eten laet,
 O wonderheyt seer groot
 Van sijne knechten desolaet. O mijn schepper, &c.

Heyl'ge Dryvuldicheyt,
 Een Godt wy bidden u,
 Ons also visiteert,
 Als wy u eeren nu,
 De deucht in ons vermeert,
 Den rechten wech ons toont,
 Vant eewich licht daer ghy in woont O mijn schepper, &c.

**LXXVIII. Een Lofsanck vant H. Sacrament, int Latijn genaemt,
Adoro te devote latens deitas, nu overgeset in duyts, ende men singtse
 op de selfde wijze.**

Ick aenbid u ootmoedich verborgen Godtheyt,
 Die onder dees figuer schult in eewicheyt,

Mijn hert ick u onderwerp gantschelijck,
 Want geen mensch verstant begrijpt dit eyndelijck
 Ave Iesu onse behoeder sijt
 Vermeedert doch ons geloof,
 In dees benaude tijt.

Door gesicht en smaeck gevoel ick nemmermeer,
 Maer door u geloof beken ick u mijn Godt den Heer
 Al dat heeft gesproken Gods eenigen Soon,
 Ick vast geloof, en blijf by sijnen woorden schoon.
 Ave Iesus onse behoeder sijt.

Aenden Cruys daer schuyt alleen die Godheyt
 Maer hier onder schuyt oock mede die menscheydt,
 Die beyde ick belijde en gheloof vast,
 Met den Moordenaer roep ick o Heer mijn schult wt wast,
 Ave Iesus onse behoeder sijt.

Dijn wonden als Thomas ick niet en aenschou,
 Nochtans ghy sijt mijn Godt en Heer daer ic op bou,
 In dit geloof versterckt mijn hoe langher hoe meer,
 Met goede hope u te beminnen seer.
 Ave Iesus onse behoeder sijt.

O ghedachtenis al van ons Heeren doot,
 Die den menschen leven doet waerachtich broot,
 Mijn sinnen stuert in u te leven eewelijck,
 En dat die smaeck ws soetheyt duert oneyndelijck.
 Ave Iesus onse behoeder sijt.

Heylighe Pellicaen Iesus goede Heer,
 Met u bloet suyvert die besmet ben seer,
 Een druppelken kan ons salich maken te gaer,
 Die gantsche werelt suyveren van sonden swaer.
 Ave Iesus onse behoeder sijt.

Iesus die ick bedecktelijck aenschou,
 Wanneer salt geschien t'geen ick op u betrou
 Dat ick u toch sien mach, aensicht voor aensicht.
 Mijn ooghen met u glorie mogen sijn verlicht.

Ave Iesus onse behoeder sijt,
 Vermeerdert doch ons geloof,
 In dees benaude tijt.

LXXIX. Ionck-vroulijcke Swaen. Vande H. Moeder en Maget Maria.

Ave maris stella.

Ave Zee-sterne clear,
 Moeder Godes verheven,
 Des Hemels poort voorwaer,
 Reyn Maeght oock gebleven. *Sumens.*
 Neemt wt des Engels mont,
 Die groetenisse soet,
 Geeft peys in dese stont,
 Verandert Eve boet. *Solve.*
 Loft op der sonden bandt,
 En verlicht die blinden,
 Drijft dat quaet van ons handt,
 En doet dat goede vinden. *Monstra.*
 Toont dat ghy Moeder sijt,
 Van ons hier beneden,
 V Soon gebenedijdt,
 Ontfang' ons gebeden. *Virgo.*
 O sonderlinghe Maeght
 Saechtmoedigh van sinnen,
 Neemt wech dat Godt mishaecht,
 Maeckt ons reyn van binnen. *Vitam.*
 Maeckt onsen wech heel vry,
 Ons leven puer en reyn,
 Op dat wy Iesum bly,
 Aenschouwen int gemeyn. *Sit.*
 Lof sy met aller feest,
 V Heer Godt den Vader,

V Soon, u heilig Geest,
V dry en een te gader. Amen.

LXXX. Een Liedeken van de Heylige Moeder Godts Maria.

Op die wijze: Fortune helas pourquoi.

Laet ons met lof en sanghen
Verblijden onsen geest,
Ende inwendich aenhangen
Gods lieve Moeder eerst:
Sy is der Maechden keest,
End' in al ons misval
Naest Godt helpt sy ons meest
In dit traenvloedich dal.   Sy is, &c.
    Door het Serpent vol listen,
Met zijnen bosen raet,
Ons Ouders, die eerst misten,
Wrochten d'erf-sonde quaet:
Maer door het Hemels saet
Van dese Moeder fijn,
Den Hemel open staet,
Vry van t'Serpents fenijn.
    Tot Abraham verduldich
Wiert geseyt, niet en sucht
V saet wert menichfuldich
Als sterren inde lucht:
Dit gheschiet door de vrucht
Deser Maeght wijs gesint,
Want t'geloof onbeducht
Maeckt elck Abrahams kint.   Dit, &c.
    Abigail met reden
Door een minsaem present
Stelde David te vreden,

Haer huys bleef ongeschent:
 Soo dese Maget fent
 Door haren Soone soet
 Heeft Godts thoorn afgewent,
 Hy is ons vader goet.   Soo dese, &c.
     Door Esthers seer goet spreken
 Wert sÇonighss will' onteert,
 Haer volck is troost gebleken
 Aman die wert onteert:
 Soo sijn wy nu vermeert
 Door Maria vernaemt,
 Godt is tot ons gekeert,
 Den vyant blijft beschaemt.   Soo sijn, &c.
     Oock Iudith by gelijcken
 Sloech 't hooft des Heydens Vorst
 Sijn heyr dat moeste wijcken,
 Bethuly wert verlost.
 Maer door dees Magets borst
 Is vromer feyt ghewrocht,
 't Heeft Satan t'hooft ghekost,
 De doot is t'onderbrocht.   Maer, &c.
     Sy is t'vlies Gedeoms,
 Diet geestelijck aenschout,
 Den Tempel Salomonis,
 Verciert met louter gout:
 Want Godt heeftse bedout
 Met gratien voorwaer,
 En sijn woonste gebout
 In haer lichaem eerbaer.   Want Godt, &c.
     Soo den Enghel gesonden
 Godts wil heur heeft gewaecht,
 Sy seyde' in korte stonden,
 Al w as sy dies versaecht,
 Siet hier s'Heeren dienstmaecht,

My geschie naer u woort:
 D'antwoord' heeft Godt behaecht,
 Sy ontfinck rechte voort. Siet, &c.

A;s een Eenhoorne reene
 Gejaecht door liefde groot,
 Soo wert Godts Soon alleene,
 Gevanghen inden schoot
 Van dese Maeght minjoot,
 Soo voortijts was voorseyt:
 Wy haddens alle noot
 Tot onser salicheyt. Van dese, &c.

Ghelijck de doorn' int wilde
 Die Moyses sach int vier,
 Den brant hem niet en schilde,
 Maer bleef groen ende fier:
 Soo bleef die Maegt alhier,
 En wert Moeder bedacht,
 Door Goddelijck bestier,
 Buyten natueren kracht. Soo blijft, &c.

Peyst hoe haer hert vermeyde,
 Als sy 't kindeken sach,
 Als syt in doecxkens leyde,
 Alst heur gaf eenen lach:
 D'Enghels deden gewach,
 En d'herderkens by dien
 Het kint dat al vermach
 Aenbaden op haer knien. D'Enghels, &c.

O suyver Maegt en Vrouwe,
 O weerde Davidts ranck,
 O rooss', o schoon kerssouwe,
 O Hemelschen inganc k
 O hoop' in ons verlanck,
 O morgen sterre claer,

Die wy sonder bedranck,
 Nu betoonen met plaeysier,
 Tot u Maroa goedertier.   Want u lof, &c.

LXXXI. Ave Regina caelorum, &c.

Op dese wijze: Het was een kint.

Nv weest gegroet, Maria soet,
 Des Hemels Koninginne:
 Ontfanght de groet' // o Vrouwe goet,
 Der Englen, kloeck van sinne.   Ontfanght, &c.
 Gegroet sijt ghy // o wortel vry,
 Heylich, en uytverkoren:
 Wt u seer bly // den nacht voor by,
 Ist Hemels licht geboren.   Wt u, &c.
 Weest nu verheucht // met alle vreucht,
 O glorieuse Vrouwe:
 Want door u deucht // en schoone jeucht,
 Brengt ghy 't al uyt den rouwe.   Want, &c.
 Oorlof hier me // verleent ons vre,
 Alderschoonste der bloemen:
 Wilt t'aller ste // met uwer be,
 By Christo ons voorkomen. Amen.   Wilt, &c.

LXXXII. Van onse lieve Vrouwe.

Glorieuse violette // Koninginn' van Hemelrijk,
 Suyver vat vry sonder smette // Inden geur aromatijsck,
 Soeticheydt sonder ghelijck,
 Sulck een vreucht ghy sijt // die vermeucht altijt

Smert en leet te scheuren,
 Met vreucht, jolijt // verheucht, verblijt
 Ons weemoedich trueren.

Precieus Paleys van trooste // blinckend' als den dagheraet,
 Sterre lichtend' uyt den ooste, als de Sonne claer opgaet,
 Uwen lof elck metter daet
 Hondertsout verclaert // als een goe bewaert
 Iun der Hemels throone:
 Benaut, vervaert // verstaet, beswaert
 Is nu elck persoone.

Alderheylichste Princesse // Maria Gods Moeder reyn,
 Ons aller Advocatersse // Siet ons in dit droevich pleyn,
 Tot u roepen wy ghemeyn:
 Voor u dienaers doet // der genaeden vloet
 Vwen Soon ghedencken,
 Dat hy ons 'tgoet // sijns rijcke soet
 Will' hier naemaels schencken. Amen.

LXXXIII. Een Gheestelijck Liedeken vant *Ave Maria*.

Ave Maria, Godts liefste lief ydone
 Der Maechden croone // Maria weest gegroet,
Gratia plena, claer als die Sonne schoone
 In s'Hemels troone // vat vol genaden soet
 Der deuchden volle vloet // een suyver hert ootmoet
 Hebt ghy gebaert // Gods Soon ons hoochste goet.

Dominus tecum, die Heer sy met u eene
 Suyver Fonteene // Vrou alder werelt wijt
Benedicta tu in mulieribus, alleene
 Al waert ghy cleene, ghy sijt gebenedijt,
 Gheen vrou te geender tijt // so salich als ghy sijt

Noch soo verheven, van Godt tot vyants spijt.

Et benedictus, gedanckt, gelooft, gepresen,
 Moet ghy altijd wesen // dat hoochweerdich pant
Fructus ventris tui, dijn vrucht reyn wtgelesen
 Wt Iesse geresen, Iesus Christus playsant
 Die als een Heer valiant // ons brack der hellen bant
 Ende die gevangen brocht // in haers Vaders lant.

Sancta Maria Princes verheven croone
 Edel geboren // van Koningh Davids saet
Ora pro nobis, bidt voor ons die te vooren,
 Waren verloren, verdoemt door sonden quaet
 Tot dat ons quam te baet, Iesus ons Advocaet,
 Van u geboren // o schoone dageraet.

LXXXVIII. Een seer oudt ghesangh van die H. Moeder Goodts.

Ick weet een Maget schoone,
 Die draegt den hoochsten prijs,
 Wie ringt nae haren loone,
 Sy is by diensten wijs,
 By haer sijn andere vrouwen,
 Wy bloemekens aen der Ave,
 Sy is een Lelijen rijs.

Die Maget heet Maria,
 Sy is der gnaden vol,
 Dat sy ons den Heere versoene,
 Des is sy machtigh wol,
 Des willen wy bidden alle,
 Met een heyligen schalle,
 Dat sy ons helpen wol.

Haer Ionckvrouwlijcke gebeelde
 Haer kuysheyt is soo groot,
 Dat sich een Eenhorn wilde,

Begaf in haren schoot,
 Die was soo sterck van krachten,
 Wt meesterlijcken schaften,
 Den Hemel hy opsloot.

Maria troosterinne
 Des Heyligen Geestes schijn,
 Nu bidt voor ons gemeyne,
 Voor ons u kindeken,
 Verwerf ons aflaet der sonden,
 Al onse lieve vrienden,
 Laet u bevoelen sijn.

Verleene ons lijfs sterckte,
 Tytlijck in onseren noot,
 Bewaert ons voor onser vyanden swert,
 Beschermt ons lijf en goet,
 Verleent ons genaedt en sterckte
 In duegentlijcken wercken,
 Soo werden wy wel verwaert.

Maria troosterinne,
 Ghy roed van Iesse,
 Als wy van hier sullen scheidten,
 Met trouwe by ons stae
 Den rechten wech ons wijse,
 Den Hemelschen Paradijse,
 O Mater gratie.

LXXXV. Dat Salve Regina.

Gegroet sijt ghy Edele Koningin,
 Der Menschen en der Engelen,
 Een Moeder der Bermhertigheyt,
 Dat leven onse hoop ende soeticheyt.   Dat, &c.

Wy elende kinder Eve, schreyen tot dy,
 Met trueren ende weenen suchten wy,

In desen elenden jammerdal,
 Vergieten onser tranen sonder tal. Vergieten, &c.
 Eya onser voorsprekerin,
 Dijn heyliger Naem, leyt ons in sin,
 Wende op ons dijn bermhertige ooge,
 Dijn Moederlijck hart aen ons kinderen toont, Dijn, &c.
 Na desen Elendt ons genadigh besoeck,
 Toont ons Iesum dijn gesegende vrucht,
 O goedige, o milde Iongfrouw,
 O aller houdsaligste Maria,
 O aller soeteste Maria.

LXXXVI.

Vreucht dich doe Hemels Koningin,
 Vreucht dich Maria,
 Vreucht dich dat leyd ist ales hin, Alleluia,
 Bidt Godt voor ons Maria.
 Den ghy te dragen weerdig sijt geweest, Vreucht, &c.
 Der hadt ons altemael verlost, Alleluia, Bidt.
 Eer ist erstanden van den Doodt, Vreucht, &c.
 Wie voor gesacht der ware Godt, Alleluia, Bidt.
 Bid God voor ons o Iongvrou schoon, Vreucht, &c.
 Dat wy met hem mogen opstaen, Alleluia.
 Des morgens vroug Marien dry,
 Vreucht dich Maria, &c.
 Namen met kostelijcke Specery, Alleluia, Bidt,
 Gingen te salven Iesum Christ, Vreucht, &c.
 Der onser aller erlosser ist, Alleluia, Bidt, &c.
 Dat graf sy vonden open daer, Vreucht, &c.
 Een witten Engel, die waer daer, Alleluia, Bidt
 Der sprac erschriect u niet gy vrome luyt, vreucht, &c.
 Christus is opperstanden huylt, Alleluia, Bid, &c.
 Gae hen en segt der Iongereren fijn, Vreucht, &c.
 Dat er nu leeft sonder alle pijn, Alleluia, Bid, &c.
 Petro te seggen niet verget, Vreucht, &c.

Iesus der leeft, dat gelovet vast, Alleluia, Bidt,
 In Galileam trecket hen, Vreucht, &c.
 Daer wierd gy levend sien sijn, Alleluia, Bid, &c.
 Maria Magdalena swaer, Vreucht, &c.
 Maeckt er sich eerst openbaer, Alleluia, Bid, &c.
 Daerna den longeren altemael, Vreucht, &c.
 Als sy te samen waren daer, Alleluia, Bidt, &c.
 Wy vreuwen ons der Opperstendt, Vreucht, &c.
 Christ sy ons genadig in ons endt. Alleluia, Bid.

LXXXVII.

Maria zaert, van edler aert,
 Ghy sijt een Maeght der eeren,
 Int Hemelrijck, is niet ws glijck,
 Naest Godt den hoochsten Heeren,
 O Roose root, o dueghde groot,
 In Hemel en op eerden,
 Ws glijck mach nimmer werden,
 Der Sonnen glants, omgeeft u gants,
 Door uwe daet, verwerft my gnaed,
 Oprechtigh u te eeren,
 Mijn leven lanck, met goet gesanck,
 V lof moet altijt weeren.
 Maria fijn, met klaren schijn,
 Locht ghy in hoochsten throone,
 Daer u met eeren, van twaelf sternen
 Wort op geset een croone,
 Ghy sijt heel net, en gants perfect,
 Met gnaden schoon omgeven,
 Verwerft my een goedt leven,
 Van deughden schoon, by Godt dijn Soon,
 O Ionckfrouw soet, gelpt dat ick boet,
 Mijn sond voor mijnen ende,
 Als my ter brickt, mijn hert en gesicht,
 Biedt mijner siel dijn hende.

Maria Ionckfrouw, helpt dat ick ste
 V kindt aen mijnen ende,
 Schicht mijner siel, Sant Michiel,
 Dat hy die voer behende,
 Int Hemelrijck, daer alle glijck,
 Die Engel vrolijck singen,
 Haer stem doet hel erklingen,
 Heyligh, heyligh, sijt ghy heyligh
 O stercke Godt, Heer Sabaoth,
 Regiert geweldichlijcken,
 Daer is een endt van al ellendt,
 Daer vreuchtmen eewiglijcken.

Maria klaer, sonder sond voorwaer,
 In u sijn geen gebreken,
 Het leeft geen man, die mach oft kan,
 V glory groot wt spreken,
 Met grooter eer, prijstmen u seer,
 In Hemel en op eerden,
 Ws glijck magh nummer werden,
 O Ionckfrouw schoon, wilt by u Soon,
 Wt liefde groot, mijns sonders snoot,
 Gedencken doch ten besten,
 Als my die doodt, met grooter noot,
 Bestrijden sal int lesten.

LXXXVIII.

Ave Maria ghy Hemels Koningin,
 Aller werelt een troosterin,
 Heyligh en saligh sijt ghy geboren,
 Dan Godt die heeft u wtverkoren,
 Wt allen Ionckvrouwen reyne.

Ave Maria ghy edle Keyserin,
 Ghy sijt onse voorsprekerin,
 Heyligh en saligh spreekct u alle werelt,
 Van Godt sijt ghy wel wtgetelt,

Een Moeder des aller hoochsten.

Ave Maria ghy schoone Roosengaerdt,
Ghy wel gezierde Ionckvrou zart,
Heyligh en saligh zijt ghy genamt,
V hebben die Propheten eerkannt
Van u hebben sy geschreven.

Ave Maria ghy lof der Christenheyt,
Een Moeder der bermhertigheyt,
Ghy Godes stadt, ghy klare Son,
Ghy stercke thoorn, ghy Iacobs bron,
Een Vrouw der gantser eerden.

Ave Maria ghy Tempel Salomons,
Ghy gulden vel des Gedeons,
Ghy sijt een spiegel der gerechticheyt,
Ghy sijt de vorm der reynigheyt,
Een Roos sonder alle doornen.

Ave Maria ghy hooge Cederboom,
Ghy schoone Lely, ghy Veldes bloem,
Ghy sijt die beslotene poort,
Bidt Godt voor ons int Hemels fort,
Dat wy alle salich werden.

Ave Maria singen wy van herten gront,
V loven wy met hert en mont,
Heylich en saligh, u spreken wy yet zondt,
Staet ons by in den lesten stont
Want wy van hier sullen scheidten.

LXXXIX. Een Geestelijck Liedeken van den Ave Maria.

Op de wijze: Alsoo 't begint.

Ave der Maechden kroone,
Maria weest gegroet,
Klaer als de Sonne schoone.

Ghy sijt vol graey soet,
 Door u ons de deucht toevloet,
 Want ghy hebt met diep ootmoet
 Gebaert ons t'hoochste goet. Door, &c.

Den Heer' is met u reyne,
 O vreucht des werelts wijt,
 Och troostbare fonteyne
 Ghy sijt ghebenedijt:
 Want noyt mensch tot gheender tijt,
 Was soo salich als ghy sijt,
 Door u sijn wy bevrijt. Want, &c.

Gedanckt, ghelooft, gepresen
 Moet sijn den weerden pant,
 V vrucht reyn uytgelesen,
 Iesus u kindt playsant:
 Die ons als een Leeu vaillant
 Heeft ontdaen den helschen bant,
 Door sijne machtighe hant. Die ons, &c.

Maria hooch ghebooren
 Wt Coningh Davidts saet,
 Laet ons doch niet verloren,
 Ghy sijt ons toeverlaet:
 Siet wy sijn hier desolaet,
 En vervult met allen quaet,
 O ras komt ons te baet. Siet, &c.

Lof Moeder der genaden
 Sy u in't aertsche dal:
 Wee hem die u versmaden,
 Fy Kettters valsch getal:
 Wilt ons doch bevrijden al
 Van der Kettters boos geschal,
 En vanden helschen val. Wilt, &c.

XC.

V Edle Koninginne wy eeren,
 Vrouw van Hemel u lof wy meeren,
 V loven en eeren met rechte,
 Aller creaturen geslechte,
 Een Moeder eewiger Majesteit,
 Daer toe u Godt heeft wel bereit,
 V omglantzet der Sonnen schijn,
 Die Maen is onder die voeten dijn,
 Op u reyn hoofd is schoone,
 Van twaelf Sterren een kroone,
 Des eewige vaders dochter du bist,
 Een Moeder sijns Soons Iesu Christ,
 Des heylige Geests kuysche Bruyt,
 V loven die Engel en alle luydt,
 Cherubin u omringet,
 Seraphin u soetelijck singet,
 Ave Maria Koninginne weerde,
 Ghy vervreucht Hemel en eerde,
 Ons allen is wel door uwen Soon,
 Ghy sijt vol aller gnaden schoon,
 Der Apostelen Vrouw en aller Christen,
 Een ware Leering der Euangelisten,
 V looft der Patriarchen schaer,
 En die Propheten alle gaer,
 Die Martelaers en Heyligen alle,
 Loven u met grooten geschalle,
 Ick meen u Ionckvrouw kuysch en reyn,
 Wy eeren en loven u al gemeyn,
 Veel gnaed verkrijgt ghy u dienaers fijn,
 Oock die sondaers een Medecijn,
 Die sielen verlost ghy wt der pijn
 En deylt ons met die gaven dijn,

Daerom o Vrouw bidden wy armen
 Laet u onser oock erbarmen,
 Verwerft ons vreuchd, gnaed en troost,
 Dan ons u Soon heeft al verlost,
 Dat wy hem weder mogen geven,
 Lof en eer int eewigh leven,
 En u oock loven in gloria,
 O soete Ionckvrouw Maria. Amen.

XCI.

Myn siel maeckt groot den Heeren fijn,
 Mijn geest heeft sich erfrewet seer,
 In Godt den Salichmaker mijn,
 Want aengesien soo heeft der Heer,
 Sijner dienstmaeghts demoedicheyt,
 En heeft door groote gnedigheyt,
 My bewesen barmhertigheyt.
 Siet nu voortaan tot aller tijt,
 Sullen my alle geslechte,
 Loven en prijsen breed en wijt,
 En saligh spreken met rechte,
 Want aen my heeft Godt almachtich,
 Groote dingen gedaen krachtich,
 Sijn Naem is heyligh waerachtich.
 Oock groot is sijjn barmhertigheyt,
 Streckt sich van geslecht in geslecht,
 Alle menschen is sy bereyt,
 Die hem vreesen van herten recht,
 Hy heeft gebruyckt sijns arms geweld,
 Die hooverdigen mennigfalt,
 Verstroyt en gantschelijck ontstalt.
 Des eerenstoels heeft hy entset,
 Die hooch opgeblasen Heeren,
 D'ootmoedigen daer op geset,

En begaeft met grooter eeren,
 Die arm en hongerich waren,
 Heeft hy door sijn gnaed verkaren,
 Die Rijcken leegh laten varen.

Der Heer heeft Israels geslacht,
 Nu met genaden ontfangen,
 En heeft also verlost den knecht,
 Als daer was al ons verlangen,
 Want soo beloofden Godt seer soet
 Abraham, en ons' Vaders goet,
 Sijn woort nimmer falieren doet.

Godt Vader Soon en heylig Geest,
 Sy lof en prijs van ons gesacht,
 Die door sijn gnaed het allermeest,
 Ons menschen soo groot heeft geacht,
 Dat hy door sijne liefde groot,
 Ons menschen en ons sonders snoodt
 Verlost heeft van den ewigen doot.

XCII. Paradijs Vogel. Liedekens van alle Godts lieve Heylighen.

Een Liedeken van alle Heyligen.

Ghy Heylige Godes vriendt,
 Hoe hooch heeft u die Heer ge-eert,
 Dat ghy in Hemel hebben kundt,
 Alles wat daer u hert begeert,
 Ghy hebt by u dat hoochste goet,
 En oock allen wellusten vloet,
 Welck altijt verblijdt uwen moet.

Ghy lichtet als der Sonnen glants,
 Nu in dat eewige leven,
 V klaerheyt is perfeckt en gants,
 En heeft u heerlijk omgeven,
 Saligh sijt ghy tot aller tijt,
 D'wijl ghy int huys des Heeren sijt,
 En prijset hem met allen vlijt.

Christus heeft u dat rijck bereyt,
 Dat ghy etet van sijnen disch,
 En drincket in der saligheyt,
 Godes gnaed altijd nieuw en frisch,
 O hoe lustigh moet het wesen,
 Daer ghy van Godt wtgelesen
 Van allen druck sijt genesen.

Den winter kout noch duyster nacht,
 Sietmen niet meer daer regneren,
 Men siet u daer met grooter macht,
 Herschen en triumpheren,
 Ghy blijft altijd in deser jeucht,
 Met alle welluste verheucht
 Dit is het loon van uwe deucht.

Wie soud doch kunnen vertellen,
 Als u vreucht in dat eewigh rijck?
 Ghy sijt daer al sonder quellen,
 Sonder pijn en vrees eewiglijck,
 Geen doot kan u aenspringen daer,
 Godts aengesicht aenschout ghy claer,
 Dat is u hoochste goetd voorwaer.

Nu bidden wy u al gelijk,
 Ghy willet ons gnaed verwerven,
 Dat wy komen int Hemelrijck,
 By Godt na onse afsterven,
 Roept voor ons Godt den Heeren aen,

Helpt ons den vyant wederstaen,
Dat wy dat eewigh wee ontgaen.

XCIII. Van den Enghelen,

op den Himnum, *Tibi Christe splendor Patris.*

V loven wy o eewich Heer,
Met u Englen al om seer,
Die ons van u gegeven sijn,
Tot onse behoeders fijn,
En bewaeren u Christenheyt,
Van des duyvels listigheyt.

Al Engelen in Hemel schoon,
Erlangt ons dat eewigh loon,
Houdt ons door u sorchvuldighedyt,
Hier op den wech der waerheyt,
Bewaert onse gewisse puer,
Voor sondt en dat helsche vuer.

Sanct Michael Hemels primaet,
Behoet ons voor alle quaet,
Drijft van ons den helschen Draeck,
Beschermt ons voor sijnen raeck,
Erwerft ons oock gracy by Godt,
Om te krijgen een goedt lot.

Sanct Gabriel ghy Godes kracht,
Staet ons by met uwer macht,
Ghy bootschapte dat eewich woordt,
Daer met verswondt Eve moordt,
Erlangt ons gnaed en warer boet,
Om t'ontgaen der hellen gloet.

Sanct Raphael Godts Medecijn,
Neemt wech der sonden fenijn,
Als wy wt dit ellent ylen,
Dan beleydt onse sielen,

Gelijck ghy deet Tobie Soon,
Voertse in des Hemels thron.

XCIV. Van die heyligen Ionckvrouwen.

Her Iesu Christ Godes Soon,
Van eener Ionckvrouwen reyn,
Aller Ionckvrouwen een kroon,
Een mensch geboren feyn,
Ghy sijt een Ionckvrouwlijcke vrucht,
Die lief heeft die reynigheyt,
En Ionckvrouwlijcke tucht.

Ghy hebt groote gnaed bewesen,
Den reynen Magdelein
Dat sy hebben als Geesten,
Geleeft suyver en reyn,
Dat sy in deser argen werlt,
Daer in veel luyd verderven,
Haer herts op u hebben gestelt.

Haer vleesch hebben sy bedwongen,
Gemijdet onreynigheyt,
Daerom isset haer wel gelongen,
Dat sy met dapperheyt,
Die werelt hebben overwonnen
Met allen haren lusten
Gnaed over gnaed gevonden.
Om genaed hebben sy gebeden
Die ist haer wedervaren,
Onder haer voeten getreden,
Den duyvel met sijn toorn,
Sy hebben ridderlijck gerongen
Met haer vrouwlijcke swackheyt
Die boose werelt bedwongen.

Sy hebben uwer liefden wegen

In haer lichaem gevoert,
 Een Engelisches leven,
 Met reynigheyt geciert,
 Der werelt verganghlijck vreucht veracht,
 Die tot verdoemnis voeret,
 Dat komstigh wel betracht.

Hoe wel haer wort hert nagestelt
 Nae haere tucht en eer,
 Sy waren nochtans niet gefelt,
 Dan ghy hielpt haer o Heer,
 Sy leden veel smaet, spot, en pijn,
 Haren geloven kost niet schaden
 Haer hert gestercket fijn.

Eer dan sy tegen u deden,
 Eer lijden sy groot noot,
 Een troost sy tot u hedden,
 Leden uwent halven den doot,
 Daerom waren sy afgescheyden,
 Gedoodet van den boosen,
 Tot den Engelschen vreuchden.

Aldaer hebben sy gevonden
 Naer hares hertzen moet,
 Haren liefsten Bruydegome,
 Die edle Peerle goet,
 Den sy hebben gesocht en gelieft altijd
 Nae haren hoogsten vermogen,
 Het rouwt haer nummer des strijds.

XCV. Van een yegelijcks heylich Patroon, oft Patronersse:

Op de wijze, *Beata immaculata*.

Laet ons al t'samen loven,
 Met sanck en snaren spel,

De Borghers van hier boven,
 Want sij't verdienen wel
 Weest al verblijt,
 Singt met jolijt,
 Maer eerst maeckt u de sonden quijt.   Weest, &c.
     Maer onder veele diverse
 Soo wil ick mijn Patroon
 En mijne Patronersse
 Singen een lof ydoon.   Weest, &c.
     O soet Patroon verheven,
 O Patronersse goet,
 Wat soud' ick u best geven,
 Dat u sou wesen soet?   Weest, &c.
     Wilt ghy ons wel vereeren,
 Die onsen naeme draecht,
 Voor allen, wilt dit leeren,
 V wel van sonden vaecht.   Weest, &c.
     Daer naer so moet ghy talen
 Naer onse deuchden schoon,
 Kondt ghy die achter-halen,
 Weest seker 's Hemels kroon.   Weest, &c.

XCVI. Van den H. Ignatio instelder der Societeyt Iesu.

O Ignatio, O edler helt,
 Van Godt sijt worden wt erwelt,
 O Ridder goet, o edles bloet
 Ghy sijt een warer Capiteyn
 Doet soecken Godts eer alleyn
 V loven wy met herten en mondt
 V prijsen wy tot aller stondt.
     Van uwe jeucht tot aen u endt
 Dat herts tot krieg sich aangewent,

Daer in ghy plecht, soo ridderlick,
Den vyant onder oogen te gaen,
V dapperheyt ist wel bekant. V loven, &c.

Den krijgh den ghy hier furen dedt,
Ist deels wereltlijck, deels geestelijck geweest,
In elcken t'waer, hy dertich jaer,
Hebt u geoefft, met grooten roem,
Te lest erlangt die eewige Croon. V loven, &c.

Hoe wel ghy uwe dapperheyt,
Der werelt getoont in menigen strijt,
Doch hebt ghy meer, prijs, lof en eer,
In lesten strijt der geestelijck waer
Erlangt, welckes openbaer. V loven, &c.

O starckes gemut, o dapper herts
Den alle pijn, drufsal en schmerts
Schenen gering, als slechte dingh,
V geen vyant overwinnen kan.
Doch soeckt ghy te helpen yeder man. V loven, &c.

Hoe schoon, als der Sonnen schijn,
Al uwe weer en wapen sijn,
Daer met u Godt, gezieret hadt,
Met welcken ghy te niet gemaect,
Al uwer Vyanden sterckt en macht. V loven, &c.

O Ignati, gy stacker Helt,
V prijsen moet die gantse welt
Vwen wandel reyn, der liefden schijn,
En aller deugden heller glants
Verquickt onser herten gants. V loven, &c.

O Ignati wy bidden u,
Staet ons doch by, alle tijt getrou,
In angst en noot, verwerft van Godt,
Dat geen bedroch, noch falscher list,
Ons schaden mach tot aller frist. V loven, &c.
Verlange ons in lester noot,

Als wy ons ringen, met den doot,
 Dat wy bereyt, met grooter vreucht
 Mogen wt desen jammerdael
 Gelangen in des hemels Sael. V loven, &c.

XCVII. Van den Heyligen S. Francisco Xaverio.

Singt ghy Heyden weest alle vroom
 Ghy volcker klingt Xaverio,
 Der nie Stern, der schijnt van fern, wt Indien,
 Doet eeren, prijzen en loven,
 Die in Hemel hooch daer boven,
 Sich vervreudt met Godt alle tijt,
 En prijset hem in eewicheyt.
     Dese Stern met haeren schijn,
 Gants Orient erluchtet fijn,
 Durch Indiam, Iaponiam, tot aen Chynam,
 Deilt sy wt haere stralen klaer
 Maeckt, wat verborgen, openbaer.
 Dickmaels met sijner influents,
 Curiert der Sielen pestilents.
     Die verfloeckte afgodderey,
 En der Goderen boeverey
 Hebben verblent, alle Land en Stent, in Orient,
 Derhalven sich Xaverius,
 Bereydt sonder eenich verdrus,
 Medt sijnen wonder schoonen glants,
 Die niet Werelt vervullet gants.
     Hoe veel duysent Heyden sijn
 Afgetrocken den boosen Vyant
 Den hy met vreudt, ter saligheyt, den wegh bereyt
 Door predigen en kinder leer,
 Daer op hy gedreven alsoo seer,

Dat hy in soo geringer tijt
 Bekeert heeft mennich Landt en luydt.
 Groote Landen en Koninckrijck
 In gelooven sint veracht te gelijk,
 Door desen Stern, die haer van vern, toekommen gern
 En daer te voor der helsche draeck
 Regeerden, werdet algemack
 Aldaer gemeert die Christenheyt
 En daeghlijcx wijder wt gebreyt.
 O Xaveri, o edle Stern
 O Apostel in Indien, o clare Son
 O helle Maen, onser Patroon,
 V loven China en Iapoon
 Denen ghy soo veel goedts gedaen,
 En wy met haer tot aller tijdt
 V te vereeren sijn bereydt.

***XCVIII.* Een anders van allen beyden.**

Tot Godt den Heeren treden wy,
 Door u Ignati.
 Wy loven Godt door u Xaveri
 Alleluia, Bidt Godt voor ons Xaveri,
 Lof, eer en prijs, en heerligheyt
 Door u Ignati,
 Godt den Vader in eewigheyt
 Alleluia, Bidt Godt voor ons Xaveri.
 Eer sy oock sijn geliefsten Soon
 Door u Ignati,
 Die ons door beyden veel goets gedaen
 Alleluia, Bidt Godt voor ons Xaveri.
 Eer sy oock Godt den heyligen Geist
 Door u Ignati
 Die u soo groote gnaed geleist

Alleluia, Bidt Godt voor ons Xaveri.
 Der heyligen Dryvuldigheyt
 Door u Ignati
 Sy lof en eer in eewigheyt
 Alleluia, Bidt Godt voor ons Xaveri.

XCIX. Van S. Luthardo thiende Graef van Cleef, en Stichter des Collegiums Wischel.

Laet sich verblijden s'Hemels sael
 En oock die werelt altemael
 Want over al wort seer verbreyt
 Sant Luthardi solemniteyt,
 Hy leefden hier als eenen Sanct
 En was tiendt Graef van 't Cleefsche landt
 Daer hy oock voor acht hondert faer
 Een Kercke stichten openbaer.
 Die staet tot Wischel seer vermaert,
 Daer in sijn lichaem wort bewaert
 Daer hy tot Patroon excellent,
 Gekoren heeft Sint Clement.
 Sijn Siel is nu in glorie
 Door een groote victorie
 Van s'werelts strijdt, en groot bedroch
 Waer in wy t'samen leven noch.
 Hierom soo laet ons wel gemoet,
 Singen, Leysen, Lofsangen soet,
 En nieu Liedekens vermeert,
 Waer mede dat ghy hem vereert.
 Laet ons te samen dagh en nacht,
 Bidden wt onser Sielen kracht,
 Dat wy door sijn verdiensten schoon,
 Met hem verkrijgen t'eewich loon.

Den Vader sy glory en eer,
 En sijnen Soon onseren Heer,
 Oock den trooster den Heyligen Geist,
 Nu en eewighlijck allermeist. Amen.

C. Canary Vogeltjen. Verscheyden Geestelijke Liedekens.

t'Samenspraeck tusschen Christum en die Siel.

Christ spreeckt tot 'smenschen siel vertrouwt,
 Heft op u cruyts mijn liefste bruyt,
 Volgt my een gangh door't bitter kruyt,
 Dat ick gedragen heb voor dy,
 Hebt ghy my lief soo volget my.

Daer op die Siel sich klaget seer,
 Ach Iesu allerliefster Heer,
 Ick ben noch jongh en zart soo seer,
 Ick heb u lief dat is wel waer,
 Doch is u cruyts my veel te swaer.

Daer op spreeckt Christ van Hemel hooch
 Ick was noch jonger doe icks droegh
 Klaegt niet ghy sijt noch sterck genoegh,
 Maer wanneer ghy wert alt en kalt,
 Soo hebt ghy des cruyts geen gewalt.

Die Siel klaegt sich, als waer sy kranck,
 Hoe kan ick lijden dit bedwangh,
 Der dagh sijnt veel dat Iaer ist langh,
 Ick ben des cruytzes ongewoon,
 Ach Iesu Christ daerom mijn verschoon.

Christ spreeckt, ghy moet u beter wegen,
 Hoe is u liefd soo hast erlegen,

Ghy moet noch strijden wel te degen,
 Ghy moet castyen u jonge lijf,
 Ghy wert my sonsten veel te stijf.

Noch wol die Siel sonder cruyts geern fijn
 O Heer wat ghy wilt dat moet sijn,
 Een Cruys gaen is my groote pijn,
 En moet het sijn, en sal icks dragen,
 Soo moet ick breken en versagen.

Daer op spreekt Iesus sonder schaden,
 Ghy meent ghy sult in Roosen baden,
 Ghy moet noch door die doornen waden,
 Siet aen u Cruys, en oock dat mijn,
 Hoe ongelijck sy aen swaerte sijn.

Die Siel spreekt, van t'vleisch aengestift,
 Wy lesen in der heyligen Schrift,
 V jock is soet, u last is licht,
 Hoe sijt ghy my soo ernstlijck hart,
 Mijn alderliefste Bruydegom zart.

Daer op spreeckt Iesus weder goet,
 Ongewoonheyt beswaert dijnen moet,
 Wacht, lijdt, en swijcht het wort noch goet,
 Mijn Cruysd ist een seer kostlijck pant,
 Wien ick dat geef, is my bekant.

Die Siel daer tegen spreeckt seer vast,
 V vrienden geeft ghy weynigh rast,
 My grouwelt voor den swaren last,
 Ick sorgh ick salt niet herden wt,
 O Heer wat sal doch werden daer wt.

Daer op antwoordt der Heer seer baldt,
 Dat Hemelrijck dat lijdt geweldt,
 En ghy sijt noch van liefden kalt,
 Hebt ghy my lief, het wort noch goet,
 Godes lief allen arbeyt gern doet.

Soo haest die Siel dat heeft erkandt,

O Heer geef my der liefdene brandt,
 Mijn swackheyt is u wel bekendt,
 Laet ghy my op mijn selven staen,
 Soo weet ghy wel, ick moet vergaen.

Daer op spreeckt Iesus wonderlijck
 Ick ben swart, en doch suyverlijck,
 Ick ben suer, en doch gantz lieflick,
 Ick geef arbeyt, en oock die rast,
 Vertrout op my, soo staet ghy vast.

Die Siel daer nae dese woord sprack,
 O Heer of het immer sijn mach,
 Dat Cruyts nam ick geern in verdrach,
 Doch wilt ghy't hebben, en moet het sijn,
 V wil geschien en niet de mijn.

Daer op leert Christ, die Siel seer feyn,
 Ten Hemel is een wech alleyn,
 Door Cruyts, en is sonst anders geen,
 Al u welvaertm en oock u heyl,
 Staet in het Cruyts, nu kiest een deyl.

Daer op die Siel spreeckt met den wijsen,
 Soud ick u Rijck, o Heer verliesen,
 Eer wout ick der Cruyts duysent kiezen,
 Heer geeft my kracht, en lijdsaemheyt,
 Geeft Cruys, het sy my lief of leydt.

Daer op spreeckt Christ met soetigheyt,
 Soo u dijn Cruys, ten hertzen geth,
 Soo denckt wat ick u heb bereyt,
 My selver geef ick u tot loon,
 Daer toe die Hemelsch ewige kroon.

Die Siel spreeckt, letslijck sonder feel,
 Acht nu mijn alderliefste Seel,
 Lief Godt, en mijdt der werelt speel
 Siet op dat goet, dat Iesus ist.
 Des Hemelrijcks sijt ghy gewis, Amen.

CI. Tot de vierige Catholijcken.

Komt nu ten strijt
 Ghy Christenen verheven,
 Al die daer sijt,
 Van Christus opgeschreven,
 Als ghy t'Doopsel dierbaer
 Ontfangt seer groot van weerden:
 T'is nu dien tijt voorwaer
 Wilt kloeck den strijt aenveerden.

Den vyant quaet
 Heeft hem als nu vermeten,
 Door t'nijsch saet
 Van sijn valsche Propheten,
 Het Roomsche geloof oprecht
 Geheel t'onder te brengen:
 Maer Godt die voor ons vecht
 Sal hem hoop ick wel dwingen.

Al is gescheurt
 Godts leger in veel steden,
 Doch niet en treurt:
 Maer met vierige beden
 Bidt Godt van Hemelrijck,
 Hy sal genade togen,
 Strijt vroom, blijft Catholijck,
 Hout Godts gebodt voor oogen.

Den loon aensiet
 Die wy et strijden winnen,
 Die Godt ons biet,
 Wt vaderlijcker minnen,
 Als hy segt, die den slach
 Tot den eynde sal dragen,

Sal in den jongsten dach
Mijn vader wel behagen.

Och menschen kranck
Laet u doch wel regieren
In t'soet bedwanck
Onder Christens banieren:
Aensiet sijn wonden root,
Sijn doorne kroone bloedich
En oock die bitter doot
Die hy leedt seer ootmoedich.

t'Cruys excellent
Sal u velt-teken wesen,
D'welck van torment
V lieden heeft genesen,
Door Christus dierbaer bloet
Gestort t'u-lieder baten,
Die daer sijn rijcke soet
Om ons heeft willen laten.

Aent cruycen hout
V salicheyt hy wrochte,
Den vyant stout
Hy daer deur t'onderbrochte:
De doot most oock seer faen
Door sijn doot t'onder blijven:
Schrifture doet vermaen:
Dus wilt stantvastich blijven.

Weest niet benout,
Strijt vromelick te samen
Op Godt betrou,
T'woort, *Roomsch*, wilt u niet schamen:
Soo sal den hoochsten Godt
V blijdelick ontfangen:
Doet goet, volcht sijn gebodt
Wilt sijn woort vast aenhangen.

Prince.

Christus is t'hoofd,
 Wandelt in sijne wegen:
 T'oude gelooft:
 Soo hebt ghy peys verkregen,
 Deur Iesus claer aenschijn,
 Die de deucht wel sal lonen,
 En die stant-vastich sijn
 Int eewich leven kroonen.

CII.

O Christ neemt acht die tijt bereyt,
 Die u op erden werdt veriept,
 Door Godes goedigheyt,
 Op dat des Heern doodt en pijn,
 Aen u niet mach verloren sijn.
 Met vlijt hebt acht o vromer Christ,
 Die ghy ten heyl verlooset bist,
 En wacht u yeder frist,
 Voor valschen waen, en ketzer list,
 Soo rechten grondt te weder ist.
 Laet u vervoeren nimmermeer,
 Door smeeckler tongen soete leer,
 Der Secten nye meer,
 Als sou niet meer dan geloof alleen,
 Tot der saligheyt van nooden sijn.
 Het ligt aen gelooven niet alleen,
 Het moet daer by die liefd' oock sijn,
 Met haren wercken fijn,
 Die Godt hier nae tot sijner tijdt,
 Beloonen sal in eewigheyt.
 Niemand mach door den gelooven sijn,
 Sonder liefd', ten hemel kommen in
 Noch door sijn werck allein,

Wie d'een heeft, en dat ander niet,
Magh niet bestaen voor Godts gericht.

Doch wie geen goet hier doet voorwaer,
En leeft in sonden immerdaer,
Die is verlooren t'waer,
Of hy oock allen geloven hedt,
En groote wonder reycken dedt.

Laet u dit niet tot schimpel sijn,
Bedenckt het wel int herte dijn,
Hout uwen wandel fijn,
Doet goets in deser genaden tijt,
Soo loont u Godt int eewich rijck.

En als die sond erylet dich,
Staet af, doet boet gewilliglijck,
Soo sal die Heer genadich
Vergeven dijne missedaedt,
Als hy u selver heeft belaest.

CIII.

O valsche werelt vol bedroch,
Ghy hebter veel van Godt getogen,
En alle die u dienen noch,
Och! worden jammerlijck bedrogen:
Om dat ghy u schoon' ende lieffelijck thoont,
V dienaers met weelden en blijdschappen kroont,
Maer lacen int eynde met bitterheyt loont.
Wat loon ist dat ghy d'uwe geeft,
Wie u soo hertelijck beminnen,
En t'uwen dienst hebben geleeft,
Wat kroon' sullen sy naemaels winnen!
Voor all' u rijckdommen, armoede seer bloot,
Voor korte genoechte, langh lijden en groot,
Voor t'kort weeldich leven, een eewige doodt.
Hierom sijn sy wel sot en dwaes

Die hun tot de werelt begeven,
 Voor kleyn genoecht, vreucht en solaes
 Verliesen sy het eewich leven:
 Aensiet doch hoe dat u de werelt bedriecht
 Met schoone beloften, en valschelijck liecht,
 Als roock 'swerelts glorie haestich wech-vliecht.
 Men noemtse seer geluckich hier,
 Die naer de wereltd triumpheren,
 In voorspoet, weelde, rijckdom fier,
 Hoveerdich sietmen domineren:
 Van silver en goude blinckt al hun gewaet,
 Wtwendich en kostelijck boven den staet,
 Die wereltd die kroontse met sulcken cieraet.
 Wereltd hier-om wort ghy bemint,
 Hier-om de menschen u aen hangen,
 Want ghy hun oogen so verblint
 Met eer' die sy van u ontfangen:
 Maer kenden sy wel hoe valsch is uwen schijn,
 Hoe bitter dat ghy oock hier naemaels sult sijn,
 Sy souden u haten veel meer dan fenijn.
 Ghy schijnt te sijn een schoon paleys,
 Verciert met kostelijcke mueren,
 V dienaers leven hier in peys,
 Het schijnt haer vreucht sal eewich dueren:
 Sy worden subijt van die doot hier verrast,
 De wrake des Heeren haer leven doortast,
 En blijven versmoort in haer sonden so vast.
 Hoe bitter is't scheyden voor-waer,
 Als sy de werelt moeten derven
 Met alle weeld' en vreuchden klaer,
 De bitter doot moeten sy sterven:
 Dan laetse de wereltd alleen inden noot,
 Sy vinden waerachtich dees wordekens bloot,
 Hoe weelderigher leven, hoe bitterder doot.

Prince hier neerstelijck oplet,
 Wilt u doch van de werelt keeren,
 Volght Godts gebodt, volbrenght sijn wet,
 Hy is den goeden Heer der Heeren,
 Die voor sijn dienaren heeft lustich bereyt
 Een plaetse vol weelden en vol vrolijkheyt,
 Om ewich t'aenschouwen daer sijn Majesteyt.

CIIII. Een nieu Liedeken, Van het versmaden des werelts.

Hoort toe ghy ydel mensch die na de werelt staet,
 Want al de glorie des werelts haest vergaet,
 Hoe grooten Potentaet,
 Hoe wijs, hoe rijp van raet,
 'Tmoet toch al eens van hier, 't moet wech, t'zy vroeck ofte laet,
Hoort toe ghy ydel mensch die naer de werelt staet.
 Waer sijn nu d'Orateurs met al haer schoonen praet,
 Waer is nu Cicero, een mont seer delicaet?
 'Ten is haer al geen baet,
 Sy liggen inden haet
 Van all' Godts Heylighen, en in d'ewich verwaet
Hoort toe ghy ydel mensch die naer de werelt staet.
 Waer is't Vrouwen geslacht, dat Asmodeus saet,
 Dat haer soo net pareert, en soo die sielen schaet?
 Met al haer Muskeliaet,
 En kleeren over daet:
 Ter hellen sijn sy al gegaen, recht als een draet
Hoort toe ghy ydel mensch die naer de werelt staet.
 Waer is den Orlochman die't al ter aerden slaet?
 Waer is Pompeus macht, en Cesars wreeden paert?

Die fel en onversaet,
 Klam tot den hoochsten graet:
 Och sy sijn al gepaert, met d'helsche moren quaet: Hoort toe ghy ydel mensch die naer de wereld
 staet.

Waer is de wijsheyt nu, wijsheyt van grooten baet,
 Van Aristoteles, Plato, en Xenocraet,
 Haer Siel' in d'helle braet,
 Op een gloeyende plaet,
 Daer Lucifer haer schinckt het peck al sonder maet
Hoort toe ghy ydel mensch die naer de werelt staet.

Prince al haddy 'tgroet van Cresus, dit wel vaet,
 Den heelen Rijn vol gouts, vol peerlen den Euphraet,
 Noch peerle, noch Achaet,
 Noch kleet van gouden naet
 En sal u volghen naer, de doot dit al versmaet.
Hoort toe ghy ydel mensch die naer de werelt staet.

CV. Verdwaelde Koninginne.

Op de bekende Stem:

Verdwaelde Koninginne!
 Die Christo waert verlooft,
 Wie heeft u vande zinnen,
 Dus jammerlijck berooft?
 Dat ghy verlaet // door valsche preat
 De Princelijcke wooningh,
 En voor een pol // zoo iel, soo hol,
 Versaect uw' God, uw' Koning.
 Versaect segg' ick met reden
 (De liefde maeckt my vry)
 Ter wijl 'k u sie besteden
 Aen vleisch, en kettery,
 Uw' ziel, uw' sin // die Christus min

Had aen sijn Kerckbevolen.
 Ellendig wigt! waerom voor 't licht,
 Gesocht zoo donck're holen.
 't Beliefde God te stichten
 Zijn Tempel op een berg;
 Die met haer glans doen swichten
 Zou t'ongelovig swerg.
 End' als een roots // al wat haer stoots
 Van golven en van baren
 Quam tasten aen // zou wederstaen,
 Iae met haer stand vervaren.
 Een rootse die verduiren
 Zou, mits haer vaste stel
 De poorten en de muiren
 Van d'opgeblase hel.
 Ziet sulcken slot // was u van God
 Gebout, om in te leven:
 En ghy Marot // hebt tot een schot
 Van swijnen u begeven.
 Daer niet en is te eeten,
 Wel tot verdiende straf,
 Om dat ghy u vergeten
 Dus hebt, als draf en kaf.
 Die u bedriegt // verwayt, vervliegt,
 En voor een ydel teken
 Van't Hemels-brood // so soet, soo groot,
 Laet jammerlijck versteken.
 Dit zeyd den Heer der Heeren,
 Vw' Bruygom Godes zoon:
 Als ick u had ter eeren
 Gehuw'lijck aen mijn kroon:
 Hebt gh'onbedacht // mijn echt veracht,
 En deur uw' ketterijen,
 Mijn reyne bed // ontrou besmet,

Met snode hoererijen.
 Maer wildy nae de lessen
 Weer leven van mijn wet;
 Zoo zuldy mijn Princesse,
 Zoo zuldy van mijn bed
 Met peys en vree // weer deylen mee:
 Met my in alles t'samen.
 Tot dat uw geest // eens kom ter feest
 Des eewigs levens. Amen.
 Verdwaeld dan toch niet verder,
 Verdwaelde Koningin!
 Maer keerd weer tot den herder,
 Die u met heeter min
 Als voor uw' val //ontfangen sal,
 't Is aen de minne streken
 Van't schaepjen dat // van 't rechte pad
 Verdwaelt was, wel gebleken.

***CVI.* Sunamite.**

Synamite keert weder,
 Gedenckt dat ick om u, wt liefde teder
 Ben gecomen hier neder,
 Ghy sijt mijn lief
 'k Hebt u genoeg bewesen,
 Gaet ghy kunt het wel lesen
 In al mijn sinnen,
 Sult ghy gheschreven vinnen,
 Sunamite, Sunamite, Sunamite
 Mijn minne.
 Wie ben ick slijck der aerde
 Voor u mijn Heer soo goet, soo groot van waerde
 Die my wel eertijts baerde,
 Met sulcken pijn

In mijn is niet te vinden
 Waerdich voor mijn beminde
 Vol van misdaden
 Is lijf en stel beladen,
 Mijn beminde, mijn beminde, mijn beminde
 Ghenade.

Keert weerom, van u sonden
 Sal ick u wasschen af in korter stonden
 Met het bloet van mijn wonden.
 Keert maer weerom,
 Keert maer weerom, vriendinne,
 'k Sal u weerom beminnen
 Meer als te vooren,
 Waerom gaet ghy verloren
 Sunamite, Sunamite, Sunamite
 Wtverkoren.

CVII. Claech-liet van een verdoemde siel inder hellen.

Nv soo veel vermaeck'lijckheden,
 Daer ick mede
 Mijne jeught heb ghepasseert:
 Eylaes in hoe korten tijden
 Is verblijden
 In een swaer verdriet verkeert!
 Och in wat een korte stonde,
 Is verslonden
 D'onghebonden
 Tijdt van sonde!
 Nu segnh ick aen alle sijden
 In swaer lijden,

In een schrickelijcken brandt:

De serpente, en slanghen

My ontvanghen,

Door-steken mijn in-ghewandt.

Och in wat een korte stonde, &c.

Voor mijn wel-rieckende kruyden,

Rieck ick huysden

Niet dan solpher ende peck:

De stanck is niet om verdraghen,

Noyt mijn daghen

Quam ick by soo vuylen dreck.

Och in wat een korter stonde, &c.

Voor t'gheluyt van de schalmeyen

Hoor ick schreyen,

Huylen een duyvels ghekrijt:

Alle de vervloecte gheesten,

Ende beesten,

Dees' omring'len my om strijdt.

Och in wat een korte stonde, &c.

Waer is de vreught van mijn leven

Nu ghebleven,

't Is nu wonderlijck verkeerdt:

Nu den roock mijn spijs moet wesen,

En ghenesen,

Als hongher my tormenteert.

Och in wat een korte stonde, &c.

Ick voel in mijn inghewanden,

Van den brande

Een onlijdelijcken dorst:

Van hitte soo sucht mijn tonghe,

Hert en longhe

Smelten in mijn drooghe borst.

Och in wat een korte stonde, &c.

Godts Rechtveerdicheyt

Wat wilt ghy toch lamenteeren,
 Aen den Heere?
 Die u niet en heeft beswaert:
 Deed' u Godt noch geen ghenade,
 Vw' misdaden
 Waren meerder straffe waerd.
     Met recht moet ghy dan verdragen
     En beklaghen
     Al u daghen // dese plaghen.
 Godt heeft u soo vele jaren
 Willen sparen,
 En verdragen uw' misdaedt:
 Als ghy droncken in uw' sonden,
 Onghebonden,
 Hebt zijn inspraken versmaedt.
     Met recht moet ghy dan verdragen, &c.

Verdoemde Ziel

Ellendich ben ick wel gheboren
 Dat verloren
 Ick in eewicheyt moet gaen:
 Ick mach wel vermaledijden
 Vur en tijden,
 Dat ick vleesch en bloet nam aen.
     Och in wat een corte stonde,
     Is verslonden
     D'onghebonden
     Tijt van sonden.

Godtsrechtveerdicheyt

Denckt hoe ghy u gansche leven
 Hebt begeven
 Tot de wellusten des vleys,
 Hier voor sal nu eewich blijven
 Siel en lijve,

In een brandende forneys.
 Met recht moet ghy dan verdragen
 En beklagen,
 Al u dagen // dese plagen.

CVIII. Bekeringhe van een Dochter ghe-naemt Iola.

Als Iola d'onbedaerde maegt
 Van Iesus haer vlucht nam ter werelt waert in.
 En van hem snel wiert nae-ghejaegt
 Al lopende, roepende schone Godin,
 Toeft wat, toeft wat. weest niet verbolgen,
 Ey waerom loopt ghy dus tegen de wint,
 Leeuwen, noch Beeren, noch Tygers u volgen
 Maer het is Iesus die u soo bemint,
 Wilt u erbermen yet,
 Acht ghy mijn kermen niet
 Stelt ghy mijn liefde dan op een sy?
 Hebt deernis o Iola, hebt deernis met my.
 Die geen daer voor ghy soo schou vlucht
 Is d'eelste Herder die Israel weydt,
 En dagelix door de blaeuwe lucht
 De gulde glans van sijn stralen verspreyt,
 Het eerste wesen is mijn Heer vader,
 Hemel en aerde, en Tartarus staen
 Tot het ghewenck mijnder oogen te gader,
 Ick ben de Son en mijn Moeder de Maen,
 Kruyden en bloemen, die
 Ick t'uwer vromen bie,
 Locken mijn stralen alleen wt de aert,
 Mach dit u niet locken, o Maget bedaert.
 Besaert, bedaert, u edele siel
 De werewlt betovert, die Duyvel bedriegt,

En t'vlees bekoort met weelden ijl
 Die rasser vergaen als een schadu vervliegt,
 Maer vergaen, soo datse naelaten
 Beel-berou, jammer, en eewich verdriet,
 Die u noch rijckdom, noch wellust, noch staeten,
 Princen, noch Heeren en matigen niet,
 Acht ghy dit oogenblick
 Dan van soo hogen schick,
 Dat ghy daer over soo groten schae,
 Soudt willen verdragen van 't hemels genae?
     Neen Iola neen dat waer te sot
 Voor my te verdrietich en voor u te hart
 Weecht eens te recht het hoochste lot
 En legt daer benefens mijn bloedige smart
 Ick segh die alder waerdichste kosten
 Van mijn rootverwige pijnige bloet
 Daer ick die Sielen aen t'kruys mee verlost
 Ende die werelt door hebbe vergoet,
 Toont dan te wesen wijs
 En laet u desen prijs
 Hebdy tot noch toe daer in ghemist
 Van deser uer af toch niet lopen te quist.
     Keert dan mijn schaepken, keert wederom,
 Of wacht u ten minsten te rassen u loop,
 Op dat mijn liefde u bekom
 En weder mach kopen by alle den hoop,
 Houdt daer, daer is mijn innigsten segen,
 Gunt dan dat ick weer wat vrolijkheyts raep,
 Ick hebbe gelaten die negentich negen
 En naer u loop ick mijn hondertste schaep,
 Ey! laet u vangen dan
 Om t'lief verlangen van
 Alle die Hemelsche burglary,
 Die over u vinding haer maecken sal bly.

O afgront van mijns Herders min!
 Onwaardige voeten, flux staecktme u loop,
 Ik wil dat my Heer Iesus vindt,
 En daer na gevonden wel vastelijck knoop,
 Knoop met koorden van minne treken,
 En over beyde sijn schouderen swier,
 Knope met koorden die nimmer en breken,
 Iesu, o Iesu beswachtelt u diet,
 Van allen sijden toch,
 Dat het door lijden, noch
 Weelden, van u ghenade en schey:
 Maer eewelijck onder de lelien wey.

CIX. Van de glorie des Hemels.

Op de wyse: Alsoo 't begint.

Al die in Sion sijt,
 Verblijdt u al gelijcke:
 Schoon is den tijdt,
 Die ter fonteyne gaet:
 Met soet' en schoon musijcke
 Pryst Godt in hemelrijcke,
 Seer wijt ontdaen,
 Naer Ioannes vermaen:
 Daer wert ontfæen
 Een peyselijck accoort,
 Troost en consolatie,
 Eewich tot aller spatie:
 Twist noch discoort
 En wort daer niet gehoort.   Twist, &c.
     Hoe lustich macht daer sijn,
 Men hoort daer niemant klagen,
 Druck noch gepijn

Men daer niemant aen-doet:
 Die voor Godt 't leven wagen
 Voor een versmaetheyt dragen
 Een stole soet

Gewasschen in't Lams bloet:
 Noyt reynder vloet:
 Noch stroom soo precieus,
 Als uyt sijne wonden spruyt:
 Ick derf u wel oorkonden uyt,
 Seer couragieus,
 Wt liefden amouereus. Seer, &c.

Daer is toch allen lust,
 Niemant mach daer yet grieven:
 Want twist daer sust
 En t'isser seer playsant:
 Niet sal daer misrieven.
 'T sijn al t'Lammekens lieven,
 Seer triumphant,
 Neemt hyse byder handt,
 Neffens den kant
 Die ter fonteyne sidt:
 Daer hy (wel mijn vermanen vaet)
 Haer aenschijn vande tranen dwaet,
 Suyver en wit
 Maeckt hy haer alle lidt. Suyver, &c.

Wel hem die is genoot
 In die Bruyloft vol eeren:
 Want, door 's Lams doot,
 Is daer volmaeckte vreucht:
 Die Heylighe des Heeren,
 Sonder vrees' van te keeren,
 Elck in sijn jeucht
 Is daer seer hooch verheucht:
 Perfecte deucht

Regneert daer dach en nacht:
 Om dat wy t'allen tijden bloot
 Hem loven souden kleyn en groot:
 Want uyt sijn kracht
 Spruyt alle eer en macht.   Want, &c.
     Die poorten vander stadt
 Sijn van fijnen Crijstale:
 Dierbare schadt
 En wordt daer niet ghespaert:
 In die Hemelsche Sale
 Gebreeckt gheen licht te male:
 Want onbeswaert
 's Lams aenschijn elck verklaert:
 Van soeten aert
 Loopt daer die Vloet seer reyn,
 Waer uyt die bloemkens spruyten koen,
 Met blaeders van virtuyten groen,
 Dat sijn certeyn
 Godts Heyligen gemeyn.   Dat, &c.

CX. Van het Hemelsche Ierusalem.

Op de wijze: O salich Heylich Bethlehem.

Ierusalem ghy schoone stadt
 Hoe staet ghy bruyt in mijn behagen!
 Mijn ooghen maectt ghy dick soo nat,
 Mijn herte doet ghy naer u jagen.   Mijn, &c.
     Want boven alle schoonheydt schoon
 Sijt ghy van buyten en van binnen,
 Soo dat tot uwen lof ydoon
 Noch menschen sijn, noch Seraphinnen.   Soo, &c.
     O gulde Son, o silver Maen!
 O sterr'kens blinckend' als Robijnen!
 Maer die daer binnen eens mocht gaen,

Duyst Sonnen soud'hy vinden schijnen.   Maer, &c.
     Schoon Vader-landt, schoon Vader-lant
 Godts aller triumphansten throone:
 In u is rijckdom abundant,
 O salich die u krijcht ten loone.   In u, &c.
     V mueren sijn van goude fijn,
 Bestroyt met peerlen, sijn u straten,
 In u en is gheen Sonne schijn,
 Want ghy schijnt selver boven maten.   In u, &c.
     Hoe schoon blinckt daer den diamant,
 Hoe soetkens lachen de Saphieren!
 Oock den Karbonckel triumphant
 Geeft licht in duysentich manieren.   Oock den, &c.
     Tapijtery en isser niet,
 Dit sijn Hierusalems tapijten:
 De motten doense gheen verdriet,
 Den tijdt en kanse oock niet slijten.   De motten, &c.
     Och schoon Sion mijn liefste lief!
 Ghy hebt berooft alle mijn sinnen:
 Met desen roos doet my gerief,
 Nu sal ick u alleen beminnen.   Maer, &c.
     Dus roept mijn siel', o Heer' wanneer,
 O wanneer sal ick van hier scheyden!
 Naer u so haeck ick even seer
 Al wilt het vleesch my neerwaerts leyden.   Naer, &c.
     Ick ben hier in het tranen dal,
 Den hogen Thabor is daer boven:
 Och laet my met u vrienden al
 V Majesteyt eens salich loven.   Och, &c.

CXI. Den Lofsanck. Te deum laudamus.

Bekennen u onsen Heeren,

V Godt Vader in eewigheyt,
 Vreest die werelt wijt ende breed.
 All' Engelen en hemels heyr,
 Loven u sonder al besweer.
 Oock Cherubin en Seraphin,
 Roepen met onophoorlicker stem.
 Heylich, heylich, heylich is Godt,
 Der hoochster Heer van Sabbaoth.
 Het moet die hemel en erde,
 Van u glori vervult werde,
 Dat Apostolisch choor voorwaer,
 Oock der lieven Propheten schaer,
 Och dat fris Martelaers getal
 Looft u met grooter eeren schal.
 Die gantse werde Christenheyt,
 Bekent u Heer met eenigheyt.
 V Vader in den hoochsten throon,
 V waren en eenigen Soon,
 Desgelicks oock met aller feest,
 Den trooster den Heiligen Geest.
 Koning der glori' Iesu Christ,
 Des vaders eenig soon du bist.
 Ons te verlossen van den doot,
 Mensch te worden u niet verdroot.
 Als ghy verstoort hadt des doots kracht,
 Die gelobigen te hemel bracht.
 Ghy sidt aen s'Vaders rechter sijdt,
 In sijn glori tot aller tijt.
 Een Richter sult gy kommen wis,
 Van al dat doot en levendigh is.
 Daerom bidden wy komt ons doch te hulp met spoet
 Die ghy ons verlost hebt door u dierbare bloet.
 Maeckt ons met der heyliger heer,
 Deylachtich der eewiger eer.

Salveert u volck en geeft haer heyl,
 En gebenedijt u erfdeyl.
 Regeert haer oock doch mildelick,
 Ende verheft haer eewiglick.
 V prysen wy met neerstigheyt.
 Van dach tot dach in eewigheyt.
 Wilt ons doch Heer bewaren,
 Van sond en duyvels bekaren,
 Erbarmt u onser o Heere,
 Wilt u oogen tot ons keere.
 Geeftonsu bermherticheyt schoon,
 Glijck wy ons hopenigh tot u doen.
 Op u Heer staet mijn vertrouwen,
 Eewiglijck salt my niet rouwen.

CXII. Die seven Boetpsalmen Davids.

Die eerst. *Domine ne in furore tuo &c. Psal. 6.*

Straft my Heer niet in grammer moet,
 Als uwen toorn sterck branden doet,
 Tuchtigt my niet in grimmen dijn,
 Na veel gedane sonden mijn.
 Erbarmt u mijne sonders snoot,
 In mijnen angsten al te groot.
 Dan ick ben swack dat klaeg ick u,
 Mijn kracht is my entrunnen nu,
 Ach heilt doch mijn gebreecken sweer
 Maeckt my gesont o trouwer Heer,
 Want mijn gebeents sijnt heel ontstelt,
 Om dat uwen toorn op my velt.
 Mijn siel is soo seer bedroeft hier

Als soud ick oock versagen schier,
 Och Heer waer blijft ghy nu so langh,
 En helpt my niet wt desen dwangh,
 Keert u tot my genadiglick,
 Troost mijn siel, sy is pijnlick.
 Helpt my vant lydens bitterheyt,
 Door uwe groote goedicheyt,
 Van die int graft dootd sijn gelacht,
 By die wordt ghy niet meer gedacht,
 En wie sal in der hellen gloet,
 Hooch prijsen uwen namen goet.

Ick ben in mijn lijden so swaer,
 Van velen suchten moed voorwaer,
 Ick keer met hooch bedroefden moet,
 Die gantse nacht mijn leger goet,
 En wasch mijn bedde immer daer,
 Met bitteren tranen dat is waer.

Mijn oogen voor den grimmen dijn,
 Van truerigheyt verduystert sijn,
 Mijn aengesicht wordt ongestalt,
 Als waer ick veler iaren alt.
 D' wiel mijn vyand' godloser arth,
 Gings om her om my dringen hart.

Wijcket van my, versiet u baldt,
 Gy misdedigers ionck en alt,
 Dan Godt heeft sich tot my gekeert,
 Mijn stem verhoort, hy sy geeert.
 Heeft mijn gebedt voor hem doen staen,
 En mijn klagen genomen aen.

Sy hebben al schandt ingelacht,
 Die my door haet sijn nagetracht,
 Die Heer wil haer al in iagen,
 Een schricken en een versagen,

Mijn vyanden moeten befaemt
 Worden, en grotelick beschaemt.

CXIII. Die tweede Boetpsalm. *Beati quorum remissae. &c. Psal. 31.*

O salich sijn die menschen al,
 Die haer misdaden boos getal,
 Van u vergeven is o Heer,
 Haer sonden werden dan niet meer,
 Haer toe gerekent eewiglijk
 Maer gans bedeckt genadiglick.

D'wiel ick woud swijgen immermeer,
 Is mijn gebeens versmachtet seer,
 Van mijnes huylens sware klagh
 Dat ick schier deedt den gantsen dagh,
 Dan u handt, drongh op my met acht,
 Lagh op my swaerlick dagh en nacht.

My was ontronnen alle kracht,
 Verdorret was mijns levens macht,
 Van wegen mijnes hertzens leidt,
 Verginck in my myn vochticheyt,
 Doe heb ick u gemaect bekant
 Mijn overtreedingh veelerhant.

Wat booses ick bevandt aen my,
 Des heb ick geen verhalen dy,
 Ick sprack; Godt wil ick tegen my,
 Mijn sond bekennen puer en vry.
 Daer op die overtredingh mijn,
 Van u my Heer, verlaten sijn.

Hieromm u Heiligenm et flijt,
 Sullen bidden tot goeder tijdt,
 En u in angsten roepen aen,
 Wyl by u genaed men vinden kan.

Des sullen sy wel seker sijn,
 Als waterstromen breecken in.

Ghy sijt mijn scherm en schilt in strijt,
 Die my omvangt in booser tijdt,
 In al mijn pijn en smerten groot,
 Sijt ghy mijnen vertroster soet,
 Ghy sult my geven vreugden sangh,
 En helpen my wt alle dwangh.

Komt hier, spreeckt der Heer verheven,
 Ick sal u al verstandt geven,
 En wijsen u die wegen mijn,
 Daer op gy wel sult gaen herin,
 Mijn oogh sal op u achtigh slaen,
 En u met raet wel voeren aen.

Weest niet als Peert en Muil' int landt,
 Die gantslick hebben geen verstandt.
 Doch die gelijk die beesten sijn,
 En Heer, tot u niet willen sijn,
 Die dwingt den mont, na haeren arth,
 Met toomen en bintselen hart.

Godt parst die sonders int gemein,
 Met velen plagen swaer certein.
 Doch die getroost met stercken moet,
 Op hem sich gants verlaten doet,
 Dan wordt die bermhertigheyt sijn,
 Vryndlicker wys ontfangen fijn,

Erfreuwet u ghy stromen schaer,
 Weest vroom in den Heern allegaer,
 Verblijt u hertelick nu ter tijt,
 Die ghy oprecht van herten sijt,
 Weest frolick voor hem altemael,
 Singt lijdelick met freuden schal.

CXIII. Die derde Boetpsalm. *Domine ne in furore tuo, &c. Psalm 37.*

Straft my Heer niet in grammen moet
 Als uwen toorn sterck branden doet,
 Tuchtight my niet in grimmen dijn,
 Om veel gedane sonden mijn,
 Dan u pylen met groote pijn,
 Seer diep in my geschoten sijn.
     V handt, voel ick met swaren moet,
 My al te heftigh drucken doet,
 Aen vleisch en gantsen lichaem mijn,
 Is niet gesonts door grote pijn.
 In mijn gebeens en is geen rast,
 Van mijner groter sonden last.
     Want mijne sonde menigfalt,
 My boven t'hoofd gaen met geweld,
 En buygen my so hart en vast,
 Als eenen ondraglicke last,
 Vuil stinckend, sijn mijn wonden snoot,
 Door mijn onwijsheyt al te groot.
     Mijn lijf van lijden kommerlick,
 Ter erden buycht sich iammerlick,
 Den gantsen dach gae ick daer heer,
 Met treurigheyt beladen seer,
 Vol smarts sijn oock die lenden mijn,
 Dat sy haest wt gedorret sijn.
     Aen mijn lichaem van herten leedt,
 Geen gesontheyt noch macht meer steet,
 Ellend en lijden plaget my,
 Ick bin van geen en slagen fry,
 Mijn mondt erbarmlick brullet Heer,
 Van mijnes herten suchten seer.

Al mijns verlangen s'klagen schijn,
 Is o Godt voor den oogen dijn,
 Mijn klagen, suchten, swaere pijn,
 Kan voor u niet verborgen sijn,
 Dat herts in my erschrocken seer,
 Swevet van angsten gins en weer.

Het beest in my seer grouwelijck,
 En mijne krachte gantselick,
 Verlaten my in mijnen sin
 Ick seer verduystert worden bin,
 Het licht der oogen huys en fris,
 Van my oock afgeweken is.

Mijn vrienden die my wel bekant,
 Stonden tegen my vander handt,
 Als oock die bloets verwanten mijn,
 Wijt van my staende bleven sijn,
 Doe ick met veelen plagen hart,
 Ellendich geslagen wardt.

Die na mijn leven trachten starck,
 En gunden my al ongemack,
 Bruyckten aen my geweld voorwaer,
 En spraken schalckheit immer daer,
 Sy dichten eenen bosen vondt,
 En listigheyt tot aller stondt.

Maer ick nam my dat gants niet an,
 Als eener die niet horen kan,
 Mijn mondt die stom geworden was,
 Gaf haer geen antwoord op dat pas,
 Ick was als een stock-doven man,
 Die geen woort weder geven kan.

Dan Heer (by my so dacht ick fijn)
 Ghy sult horen die klagen mijn,
 Ick sprack, ach dat niet spotten vry,
 Mijn vyanden te samen my,

Sy pochen seer met stouten moet,
 Als sich mijn voet een strucklen doet.

Ick bin (bedenck ick duck by my)
 Tot lijden Heer gemaect van dy,
 Mijn smert is voor my alle stontd,
 Dan ick mijn sond wil maken kondt,
 Mijn overtredingh booser art,
 My boven maet' bekommert hart.

Maer mijn vyanden leven al,
 Sijn machtich en starck in getal,
 Sy meeren sich vast immer daer,
 En ist haerer een groote schaer,
 Die tegen alle voegh en recht,
 O Heer bestrijden uwen knecht.

My wederstreven deser tijdt,
 D'ondanckbaeren met booser nijdt,
 Die boos voor goet vergelden my,
 Smaeden op my hefdtich en vry,
 Sy waeren tegen my heel dol,
 D'wijl ick die deuchden volgen wol.

O Heer mijn Godt, mijn toeversicht
 Staet my niet af, verlaet my nicht,
 En wijckt van my niet al te wijt,
 In mijnen swarer anghsten tijdt,
 Komt my te hulp doch sonder feel,
 Mijn Godt, mijn Heer, mijn eenich deel.

CXV. Die vierde Boetpsalm. *Miserere mei Deus, &c. Psal. 50.*

Bewijst my Godt barmhertigheyt,
 Nae uwe grote goedigheyt,
 Doet uyt die overtredingh mijn,
 Na veelheyt der erbarmingh dijn,

En wassche my doch meer en meer,
Van mijne groote sonden Heer.

Maeckt my doch rein door u genaed,
Van mijne sware missedaed,
Dan ick met hertens grooter pijn,
Beken al die boosheyden mijn,
Mijn sond en ongerechtigheyt,
Sijn my voor oogen al bereyt.

Gesondicht heb ick u alleyn,
En voor u quaet gedaen certeyn,
Daer met is worden openbaer,
Dat u woorden altijd zijn waer,
En dat ghy een verwinner staet,
Als men met u int gerecht gaet.

Dan siet in ongerechtigheyt,
Bin ick ontfangen en boosheyt,
In sonden was mijn aenbegin,
Daer in ick oock geboren bin,
In schult en oock in sonden swaer,
Mijn moeder my ontfingh voorwaer.

Alle tijt lieft ghy die waerheyt,
Hebt lust ins herten reynigheyt,
Ghy hebt u wijsheyt oock seer vry,
Wt gnaden openbaret my,
Laet my sy schouwen hel en klaer,
Die sonst voor my verborgen waer.

Besprengt my met Ysope fijn,
Soo sal ick rein van sonden sijn,
En wacht my af door u genaed,
Van mijne grote missedaed,
Op dat ick voor den oogen dijn,
Bitter dan eenigh snee mach sijn.

Geeft vreud en troost den ooren mijn,
Door die groote goedigheyt dijn,

Dat sich vreuwen die beendren mijn,
 Die hert van u ter slagen sijn,
 Och wilt doch keeren u gesicht,
 En mijn boosheyt aenschouwen nicht.

Doet wt mijn sond (mijn hoochste goet)
 Schept in my een reyn herts en moet,
 Vernieut oock aen my innerlijck,
 Den rechten Geest bermhertelijck,
 Verworpt my Heer niet van u licht,
 En van u Godtlijck aengesicht.

O Godt ick bid van herten dy,
 Neemt niet den goeden geest van my,
 Die blijschap van die saligheyt,
 Geeft my, die door u is bereyt,
 Versterckt my oock het aller meest,
 Met uwen principalen Geest.

Daer voor wil ick u danckbaer sijn,
 En prijsen die genade dijn,
 Wil oock der deugden goede baen,
 Die overtreders seggen aen,
 Dat die Godtloosen williglijck,
 Sich al bekeeren haestelijck.

O Godt mijn heyl, spreekct mijn siel vry,
 En van bloets schult verlosset my,
 Dan sal mijn tonghe sijn bereyt,
 Te prijsen u gerechtigheyt,
 En singen u met hellen klangh,
 Een schoonen Psalm en eeren sanck.

Doet my op mijne lippen Heer,
 Dat mijn mondt verkondigt u eer,
 Den offer wilt ghy niet van my,
 Sonst had ickse gegeven dy,
 Aen brant-offer, als my bewust,
 Hebt ghy ditmael geen groote lust.

Een geest door leet gedrongen soet,
 Die is voor Godt een offer goet,
 Een herts dat door demoedigheyt,
 Verslagen is in bitterheyt,
 Sult ghy o mijn Godt, o mijn Heer,
 Van u verwerpen nimmermeer.

Laet door die groote gnaede dijn,
 Sion, u Heer, bevolen sijn.
 Doet wel aen haer met trouwer moet,
 Na u geneygten willen goet,
 Bouwt op die mueren aengenem,
 Der heyliger staet Ierusalem.

Ghy sult dan aennemen bereyt,
 Dat offer der gerechtigheyt,
 Brandt-offer en spies-offer goet,
 En dan salmen met vryen moet,
 Die jong' Calvers en Stieren schoon
 Op uwen Altaer leggen doen.

**CXVI. Die vijfste Boetpsalm. *Domine exaudiorationem meam, &c.*
*Psal. 101.***

Erhoort o Godt die klagte mijn,
 Laet mijn geschrey u komen in,
 Och keert wt gramschap niet van my,
 V lieve aensicht, bidt ick dy,
 Neygt my u oor in tijdt der noot,
 Als t'ellendt my aentreffen doet.

Erhoort my haest mijn hoochste trouw,
 Als ick in lijden roep tot u,
 Want mijn daegen verdwonden sijnd,
 Als roock vergaet in eenen wijnd,
 En mijngebeens is gans verteert,
 Glijck een brandt viers aen den heert.

Verslagen is in my mijn hart,
 En gelijk als hoy verdorret swart,
 D'wiel ick van angst en grooter noot,
 Niet langer denck aen spijs en broot,
 Mijn vleisch door mijnen swaren moet,
 Aen mijn gebeens hert kleven doet.

Die menschen ben ick afgedaen,
 Als in dat woudt een Pellicaen,
 Ben als een Nachtuyl deser tijdt,
 Die in verwoesten huysen vlijt,
 Mijn oogen altijd wacker sijn,
 En laet sy nimmer slapen in.

Gelijk als een eensaem Vogeltgen,
 Dat op het dacke sidt alleen,
 En is gants truerich van herten,
 Soo ben ick worden door smerten,
 Mijn vyanden van booser aert,
 Den gantzen dach my schenden hert.

Die grouwlijck rasen tegen mijn,
 En in mijn lijden blijde sijn,
 Hebben op my door edes plicht,
 Een boeven rottongh aengericht,
 Hierom heb ick in deser noot,
 Die asch gegeten als een broot.

Oock heb ick mijnen dranck voorwaer,
 Met tranen duck vermenghet daer,
 D'wiel ghy met uwen grammen moet,
 Beswaerlijck my verdrucken doet,
 Hebt plens my opgeheven,
 En weer ter eerden gedreven.

Mijn tijdt den ick op eerden ben,
 Gaet als des avondt schaduw; hin,
 Als gras ben ick verdort even,
 Maer Heer eewigh is u leven,

Al van geslacht tot in geslacht,
Salmen u gedencken met recht.

O Heer ghy sulty u op maken,
En Sion u gnaed doen smaken,
Want Heer die tijdt is hier voorwaer,
Na omloop der bestemder laer,
Die tijdt is hier als u bewoost,
Als sy van u sal sijn getroost.

Die Heyden sullen dan vreesen,
O Heer uwen naem gepresen,
En alle Koning' na en veer,
Sullen oock geven u die eer,
Als ghy Sion weer hebt bereyt,
Sullen sy sien u Majesteyt.

Godt heef sich gnadiglijck gekeert,
En die demoedigen vereert,
Hy heeft in sijnen hoogen raet,
Haere gebeden niet versmaet,
Dat salmen dan met groten vlijt,
Int schrift setten tot sijner tijdt.

Op dat het over lange jaer,
Sy die nakomeling' openbaer,
En oock dat volck erkennen wal,
Dat noch geboren werden sal,
En seggen lof Godt onsen Heer,
Dat hy van Hemel siet hier neer.

Hy siet hier af op eerden schoon,
Van boven uyt sijn hoogen throon,
Wil tot hem laten komen in,
Dat suchten der gevangen sijn,
En helpen die uyt stervens noot,
Die schoon verwesen sijn ter doot.

Dat sy des Heeren namen goet,
In Sion prijsen wel gemoet,

En te Ierusalem gemeyn,
Den Heeren loven groot en kleyn,
En wt alle Koningrijcke,
Hem dienen al te gelijcke.

Ick heb tot Godt gesproken vry,
Wilt doch eens verkondigen my,
Die kortheyt van mijne dagen,
Wilt my niet soo haest verjagen,
Int middel van mijne jaren,
Tot den doot, maer noch wat sparen.

Want u jaren gewisselijck,
Die waren o Heer eewiglijck,
Ghy hebt der eerden fundament,
En oock des Hemels firmament,
Van aenbegin, als ons bekant,
Gheschapen door u machtig' hant.

Sy moeten al verderven waer,
Maer ghy sult blijven immer daer,
Sy werden oudt als een gewand,
Ghy sult eenmael met dijner hand,
Die heel veranderen als een kleet
Dat door den ouderdom vergeet.

Doch Heer ghy blijvet als ghy siet,
Een endt hebben u jaren niet,
Die kinder uwer trouwer knecht,
Met haeren saet in veel geslecht,
Vry woonen suillen sonder vaer,
End voor u blijven openbaer.

CXVII. Die seste Boetpsalm. *De profundis clamavi, &c. Psalm. 129*

Ick roep tot u mijn Godt en Heer,
Wt diepen afgrondt meer en meer,

Verhoort door die genade dijn,
 Mijn stem in deser swaren pijn,
 Laet doch u ooren mercken fijn,
 Op dat geschrey der klate mijn.

Soo ghy Heer wildet schouwen aen,
 Wat boos van mensche wordt gedaen,
 Wie mocht bestaen, mijn hoochste trouw?
 Maer die versoeningh is by u,
 Daerom op eerden neder man,
 V niet genoechaem dancken kan.

Ick wacht op Godt met vasten moet,
 Mijn siel op hem vertrouwen doet,
 Mijn wachtingh is der goedich Heer,
 Op sijn gebodt en heylsaem leer,
 Mijn hoop die staet op Godt gebouwt,
 Mijn siel op sijn woordt vast betrouwt.

Vroech tijdtlijck voor die morgen wacht,
 Oock door den dach tot in die nacht,
 Sal Israel bestendighlijck,
 Op Godt betrouwen ewighlijck,
 Dan by den Heer tot aller tijdt,
 Bermhertigheyt men vinden siet.

Sijn genaed heeft noch maet noch endt,
 Altijt hy sijn verlossigh sendt,
 Hy sal door sijn genaden fijn,
 Sijns volcks een beschermer sijn,
 Hy is die daer verlossen sal,
 Israel van haer sonden al.

**CXVIII. Die sevende Boetpsalm. *Domine exaudi orationem meam.*
 &c. *Psal. 142.***

Hoort mijn klagen sonder verdrot,

Ick bidt u Heer in bitterheyt,
 Door u groote gerechtigheyt
 Door uwe waerheysts vaste trouw,
 Hoort my, geeft acht op mijn berouw.

Hout niet t'gericht met uwen knecht,
 Dan voor u is geen mensch gerecht,
 Die vyand met seer bitteren moet,
 Op mijn siel heftigh dringen doet,
 En heeft oock schoon door sijne macht,
 Mijn leven gants in stof gebracht.

Hy heeft voorwaer met hoveerdy,
 In duysternis gedrongen my,
 Daer ligh ick jammerlijck gewis,
 Als een die langh ghestorven is,
 Mijn geest die is in my geweest
 Onstelt, en jammerlijck bevreest.

Mijn herts int lijf is schrickens vol,
 Weet niet waer heen t'sich keeren sol,
 Ick dacht by my in mijnen sin,
 Die dagen out van aenbegin,
 Sach aen u daden wel bekant
 Bedacht die wercken uwer handt.

Daer op heb ick o Godt mijn trouw,
 Mijn handen op gestreckt tot u,
 Als een dorr' eerdtrijck na sijn' aert,
 Na regen doet verlangen hart,
 Also verlangt mijn siel met lost,
 Heeft dorst na uwer gnaden troost.

Heer maeckt u op in aller yl,
 Verhoort my sonder lange wijl,
 Mijn geest is seer in my verveert,
 V aensicht Heer niet van my keert,
 Sonst sal ick gelijk den dooden sijn,
 Die tot des doodts graft varen in.

Laet vroeck u gnaed my hooren aen,
 Ick heb mijn trouwen op u staen,
 Den rechten wech Heer leeret my,
 Daer op ick wanderen sal voor dy,
 Dan mijne siel die is even,
 Tot u mijn Godt nu verheven.

Verlost my Heer met stercker handt,
 Van mijn vyanden in dit landt,
 Dan ick tot u in aller vaer,
 Heb mijne toevlucht immer daer,
 Leeret my wel doen uwen wil reyn,
 Dan ghy sijt doch mijn Godt alleyn.

V goeden Geest, dat bid ick dy,
 Op rechten baen sal leyden my,
 Verquicke mijn siel en mijn hert,
 Door uwen heyligen Naem weert,
 En voere sy wt aller noot,
 Door u gerechticheyt seer groot.

Verstroyt mijnvyanden int landt,
 Na u goedicheyt wel bekant,
 Brengt sy al om in grimmen dijn,
 Die mijner siel en tegen sijn,
 En doen haer groot leet sonder recht,
 Dan ick ben doch u trouwe knecht.

CXIX. Die 116. Psalm. *Laudate Dominum omnes gentes.*

Nv lovet Godt in Hemels throon,
 Ghy heyden aller natioon,
 Prijst hem hooch met vreugden schalle,
 Ghy volcker op eerden alle,

Dan sijne gnaed en trouwe goet,
Aen ons sich altijd meeren doet,
En sal die waerheyt des Heeren,
In eewigheyt altijd weeren.

Lof sy den Vader en den Soon,
Met beyder Geest in hogen throon,
In een wesen Godt en een Heer,
In dry persoonen geeft hem eer, Amen.

CXX. Dat heylige Vader onser.

Vader onser die ghy sijt, Kyrie eleison.

Inden hemel daer vreugd is altijd

O Vader mijn ontfermt u onser op erden

Op dat wy uwe lieve kinder werden.

Geheyligt werd' den Name dijn, Kyrie eleison.

Ghy wilt ons sonders genadigh sijn.

O Vader mijn, &c.

Verleent ons Heer dat hemelrijck, Kyrie eleison.

Dat wy u loven eewiglijck.

O Vader mijn, &c.

V wil geschiede oock gelijk, Kyrie eleison.

Op eerden als in hemelrijck

O Vader mijn, &c.

Geeft oock o Heer ons daeglicks broot, Kyrie eleison.

Behoedt ons voor den snellen doot,

O Vader mijn, &c.

Vergeeft ons Heer al onse schult, Kyrie eleison.

Behout ons oock in dyner hult

O Vader mijn, &c.

Als wy van herten vergeven Kyrie eleison.

Ons schuldenaers in dit leven,

O Vader mijn, &c.

En leyt ons in versoecking niet. Kyrie eleison.

Maer brengt ons wt allen verdriet
 O Vader mijn, &c.
 Van allen boosen ons verlost Kyrie eleison.
 Geeft dat wy eewich sijn getroost.
 O Vader mijn, &c.

CXXI. Ave Maria,

op gelijcke wijs.

Gegroet sijt ghy Maria zaert, Kyrie eleison.
 Geboren van Koniglicker aert,
 Maria rein, bidt Godt voor ons op erden,
 Op dat wy sijne lieve kinder werden.
 Want ghy sijt aller genaden dael, Kyrie eleison.
 Godt den Heere gevielt ghy wael.
 Maria reyn, &c.
 En Godt die Heer die is met dy, Kyrie eleison.
 Om sijne genade bidden wy.
 Maria reyn, &c.
 Gesegent sijt ghy reyne aeght, Kyrie eleison.
 Ghy hebt den Heeren wel behaecht.
 Maria rein, &c.
 Gebenedijt is die vrucht dijn, Kyrie eleison.
 Die behoedt ons voor de helsche pijn.
 Maria rein, &c.
 Der Heer Iesus Christus Amen, Kyrie eleison.
 Wil ons helpen altesamen,
 Maria reyn, &c.

CXXII. Dat Vader onser, ende Ave Maria.

Op de wijze: Laet ons met lof en sange.

Ons' Vader Godt almachtich,
 Die in den Hemel sijt,
 Geheylight sy waerachtich
 V naem gebenedijt.

Laet toe-komen met vlijt
 V Rijck. V wille schoon
 Geschieden moet altijd,
 Als in des Hemels throon.

Het dagh'lijcks broodt wilt geven
 Ons huyden, Vader goed,
 V woort, om by te leven,
 't Vleisch Christi, ende bloedt,
 Toont u genade soet,
 Vergeeft al' ons mis'daedt,
 Als wy met goeden moedt
 Vergeven alle quaedt.

En laet ons niet bekoren
 Van den helschen vyant,
 Die neerstigh komt besporen
 Ons' wegen t'allen kant;
 Maer, Heere, doet bystandt:
 Verlost ons van het quaet
 En geeft ons overhand
 Van 't duyvelsche verreaedt.

CXXIII. Ave Maria.

Ick groet' u, Maeght vol eere,
 Die vol genade sijt:
 Met u is Godt de Heere,
 Ghy sijt gebenedijdt,
 Gelijck tot gheender tijdt
 Was eenigh' vrou-persoon:
 Oock door de wereldt wijt,
 Ghe-eert is uwen Soon.

O Moeder Godts, geboren
 Wt 's Koninghs Davids saedt,
 Wilt dit gebedt aenhoren,

Helpt ons door uwen raedt,
 Komt den sondaers te baet,
 Nu, en oock nae den doot,
 Stelt ons in goeden staet,
 Ontfangt ons in u schoot, Amen.

CXXIII. Het Geloof:

Op de wijze: Wilt tot ons nederdalen, &c.

In eenen Godt den Vader
 Geloof ick vastelijck,
 Schepper van alle-gader
 Van aerd' en hemelijck.
 Ick gelove desgelijck
 In *Iesum* sijnen Soone,
 Welck' baerde wonderlijck
Maria Maghet schoone.
 Hy leedt een bitter lijden
 Gekruyst, naeckt ende bloot,
 Onder Pilatus tijden,
 Sijn reyn bloed hy vergoot.
 Om ons, kleyn ende groot,
 In beter staet te stellen.
 Hy is recht naer sijn doot
 Neder-gedaelt ter hellen.
 Maer als seer haest nae desen
 Den derden dagh aen quam,
 Is levendich verresen
 't Geofferde Paesch-lam:
 Dat naer ten Hemel klam,
 Blijvend' ons troost mitsgaders;
 Al waer 't sijn' plaetse nam
 Te rechter-handt sijns Vaders.

Hy sal noch komen geven
 Het Oordeel, uyt den thron
 Die dootd sijn, en die leven,
 Ontfangen dan hun loon:
 Hy sal met soeten toon
 Segghen: Gebenedijde,
 Komt nu besit die kroon:
 Wech ghy vermaledijde.

In die derde Persone
 Geloof ick, Godt den Geest,
 Met den Vader, en Soone,
 Al even seer gevreesd,
 Gheen minst is, noch de meest,
 Even oudt, wijs, en machtigh:
 Sijn eewelijck geweest,
 Dees dry, een Godt waerachtigh.

Een' al gemeyne Kercke
 Der Christenen versaemt,
 Gheloof ick, en houw' stercke,
 Roomsche Catholijck ghe-naemt,
 Die noyt en bleef beschaemt:
 Daer alderhande Staten
 Ontfangen, soot getaemt,
 Ghemeyschap der lidmaten.

Oock datter wert gevonden,
 Gheloof ick metter deadt,
 Vergiffenis der sonden,
 Quijtscheldingh van het quaedt.
 En dat al Adams saedt
 Verrijsen sal te samen.
 En dat naer desen staet
 Komt 'teewigh leven, Amen.

CXXV. Een Avents gesangh. *Christe quilux es & dies.*

Christe die ghy sijt dagh en licht,
 Voor u is Heer verborgen nicht,
 Ghy wort geloofd des lichts clærheit,
 Die ons een salich licht verbreyt.
 O heylich Heer wy bidden u,
 In desen nacht beschermt ons nu,
 Laet ons in u toch rusten sacht,
 Verleent ons een gerusten nacht.
 Op dat 't herte niet te swaer en slaept,
 Of den vyant ons niet betraept,
 Noch 'tvleys hem geen consent en geeft,
 Dattet voor u niet schuldich leeft.
 Ons oogen laet doch slapen vry,
 T'hert laet altijt waken tot dy,
 V rechter handt bescherme Heer,
 V dienaers die u minnen seer.
 Beschermer Heer aensiet ons doch,
 Den vyant wilt bedwingen noch,
 Regiert u dienaers Heere goet,
 Die ghy gekocht hebt door u bloet.
 Sijt ons gedachtich al gelijk,
 In dit swaer lichaem, arm en rijck,
 Die der sielen beschermer sijt,
 Heer staet ons by in onsen strijt.
 Eer sy den Vader in den throon,
 En Iesu Christ sijn lieven Soon,
 Versamelt met den heyligen Geest
 En een eewich Godt soo men leest.

CXXVI. Besluit.

Gelooft sy Godt den Vader,
 In sijnen hoochsten Throon,

Geloof den Saligmaecker,
 Sijn een ghebooren Soon,
 Geloof sy oock den Trooster,
 Der levendmaeckendt Geist
 Der eenige Godt en Heerscher,
 Die hoochst Dryvuldighey, Kyrie eleison.

O Godt wilt doch uytroyen,
 Iherdom en Ketterey,
 Op dat by Christen luyden
 Een geloof en Godts dienst sy,
 Verleent Vorsten en Heeren
 Der gantzen Christenhey,
 Dat sy het geloof vermeerden
 In vreed en eenighey, Kyrie eleison.

Geeft dat sy sich verlijven,
 Met macht, lijf, eer en goet,
 Den Erf-vyandt te verdrijven,
 Wreken onschuldighs bloet,
 Wijders wy Heer u bidden,
 Door u seer groote liefd,
 Ghy wollet ons behoeden
 Voor oproer, moord, en krijch. Kyrie eleison.

Wilt onse sondt niet wrecken,
 Getrouwe Heer en Godt,
 Door Pestilents en gebreecken,
 Noch door hongers noot,
 In desen onseren noden,
 Verhoort ons lieve Godt,
 Daerom wy u nu bidden
 Helpt ons uyt aller noot, Kyrie eleison.

Soo bidden wy u Heere,
 Door dijne Moeder goet,
 Den Glooven is ons meere,
 Hout ons in u behoedt,
 Geeft oock een recht vertrouwen,

O onse Heer en Godt,
 Dat wy sterck op u bouwen,
 In aller angst en noot. Kyrie eleison.

D'wiel over sonder liefden,
 Sonst als vergeves weer,
 Verleent dat wy ons oeffenen,
 V Godt tot lof en eer,
 Dat wy u Godt ten hoochsten,
 Lieven met herten reyn,
 Van wegen onses Naesten,
 Hulplijck, en vrientlijck sijn.

Wijders wy Heer u bidden,
 Verlicht die Christenheyt,
 In gelooven en in seden,
 Door u bermhertigheyt,
 Verleent dat die Gewijden,
 Met ware gesonde leer,
 Den gemeynen man voorlichten,
 In aller tucht en eer. Kyrie eleison.

Geeft alle Potentaten,
 Der hoogen Overicheyt,
 En allen haeren Gaden,
 Yver ter gerechtigheyt,
 Dat sy nae haeren plichten,
 In vreed en eenigheyt,
 Alles richten en stichten,
 Nae recht en billigheyt. Kyrie eleison.

Geeft dat wy weerdigh nutten.
 Dat heylich Sacrament,
 Als wy verscheyden moeten,
 In onsen lesten endt,
 Dat wy komen te samen,
 Daer in der Engelen schaer,
 Wie dat begeert spreek Amen.
 Dat werde alles waer, Kyrie eleison.

CXXVII. Die Litany onser liever Vrouwen van Loretten.

Kyrie eleison, Christe eleison, Kyrie eleyson,

Christe hoort ons, Christe verhoort ons.

Godt Vader inden Hemel, Erbermt u onser.

Godt Soon verlosser der werelt, erbermt u onser.

Godt Heyliger Geist, Erbermt u onser.

Heylige Dryvuldicheyt een Godt, erbermt u onser.

Heylige Maria, Bidt Godt voor ons. [Redactie DBNL: de woorden 'Bidt Godt voor ons' staan in het origineel met een grote accolade van deze regel tot het einde van de pagina.]

Heylige Moeder Godes,

H. Ionckvrouw aller Ionckvrouwen,

Maria Moeder Christi,

Maria Moeder der Godlijcker genaden,

Aller goedighste Moeder,

Aller reynste Moeder,

Aller suyverste Moeder,

Onbevleekte Moeder,

Holdsalige Moeder,

Wonderbaerlijcke Moeder,

Moeder onser Scheppers,

Moeder onser verlossers,

Aller wijsste Ionckvrouw,

Eerweerdighste Ionckvrouw,

Lofweerdighste Ionckvrouw,

Genadige Ionckvrouw,

Geweldige Ionckvrouw,

Getrouwste Ionckvrouw,

Spiegel der gerechticheyt,

Stoel der wijsheyt,

Oorsaeck onser heyls,

Geestelijck vadt,

Eerweerdich vadt,

Heerlijck vat aller aendacht, Bidt Godt voor ons.[Redactie DBNL: de woorden
'Bidt Godt voor ons' staan in het origineel met een grote accolade van deze regel tot de regel
'Koningin aller heyligen'.]

Geestelijcke Roose,
Toorn Davids,
Elpen-beenen Toorn,
Gulden huys,
Arcke des verbonds,
Poorte des Hemels,
Morgen sterne,
Medecijn der krancken,
Toevlucht der Sonders,
Troostrinne der bedroefden,
Helperinne der Christen,
Koningin der Engelen,
Koningin der Patriarchen,
Koningin der Propheten,
Koningin der Apostelen,
Koningin der Martelaers,
Koningin der Bichtigers,
Koningin der Ionckvrouwen,
Koningin aller heyligen.

Lam Godes die wech neemt die sonden der werelt, verschoont onser o Heer.

Lam Godes die wech neemt die sonden der werelt, verhoort ons o Heer.

Lam Godes die wech neemt die sonden der werelt, Erbermt u onser o Heer.

Christe hoort ons, Christe verhoort ons.

Kyrie eleison, Christe eleison, &c.

CXXVIII. Die oude ende gemeyne Lytani.

Kyrie eleison, Christe eleison, Kyrie eleison,

Christe hoort ons, Christe verhoort ons.

Godt Vader inden Hemel, erbermt u onser.

Godt Soon verlosser der werelt, erbermt u onser.

Godt heylige Geest, erbermt u onser.

Heylige Dryvuldigheyt eden Godt, erbermt u onser.

Heylige Maria, Bidt voor ons.[Redactie DBNL: de woorden 'Bidt voor ons' staan in het origineel met een grote accolade van deze regel tot het einde van de pagina.]

Heylige Moeder Godes,

Heylige Ionckvrouw aller Ionckvrouwen,

Heylige Michael

Heylige Gabriel

Heylige Gabriel

Heylige Raphael

Alle heylige Engelen en Aerts-engelen,

Alle heylige ordenen der salige Geesten,

Heylige Ioannes de Dooper,

Alle heylige Patriarchen en Propheten

Heylige Petre

Heylige Paule

Heylige Andea

Heylige Iacobe

Heylige Ioannes

Heylige Choma

Heylige Iacobe

Heylige Philippe

Heylige Bartholomee

Heylige Mathee

Heylige Simon

Heylige Thadee

Heylige Matthia

Heylige Barnaba

Heylige Luca

Heylige Marce

Alle Heylige Apostelen en Euangelisten,

Alle Heylige Iongeren Christi,

Alle Heylige onschuldige Kinderen

Heylige Stephane

Heylige Laurenti

Heylige Vincenti

Heylige Fabiane en Sebastiane   Bidt voor ons.[Redactie DBNL: de woorden 'Bidt voor ons' staan in het origineel met een grote accolade van deze regel tot de regel 'Alle Godts Heyligen'.]

Heylige Ioannes en Paule,

Heylige Cosina en Damiane

Heylige Gervast en Prothasi

Álle heylige Martelaers

Heylige Silvester

Heylige Gregori

Heylige Ambrosi

Heylige Augustine

Heylige Hieronime

Heylige Martine

Heylige Nicolae

Alle heylige Bisschoppen en Bichtigers,

Alle heylige Leersers

Heylige Antoni

Heylige Benedicte

Heylige Bernarde

Heylige Dominice

Heylige Francisce

Heylige Ludovice

Heylige Ignati

Heylige Xaveri

Alle Heylige Priesters en Leviten,

Alle Heylige Monnicken en Heremijten,

Heylige Maria Magdalena

Heylige Agatha

Heylige Lucia

Heylige Agnes

Heylige Cecilia

Heylige Catharina

Heylige Anastasia

Alle Heylige Jonckvrouwen en Weduwen,

Alle Godts Heyligen,

Heer weest ons genadich, Spaert ons Heere.

Heer weest ons genadigh, Verhoort ons Heere. Verlost ons
 Heer.[Redactie DBNL: de woorden 'Verlost ons Heer' staan in het origineel met een grote
 accolade van deze regel tot de regel 'Inden dach des oordeels'.]
 Van alle quaedt,
 Van allen Sonden,
 Van uwen toorn,
 Van eenen haestigen onverschijnen doot,
 Van de listige lagen des Duyvels,
 Van toorn, haet, en allen quaden willen,
 Van den Geest der onreynigheyt,
 Van Blixem en onweder,
 Van den eewigen doot,
 Door die H. geheymnis uwer menschworing,
 Door uwe toekomst,
 Door uwe geboorte,
 Door uwen Doop en heyligh vasten,
 Door uwe Cruys en bitter lijden,
 Door uwen doot en begravenis,
 Door uwe heylige verrijsenis,
 Door uwe wonderlijcke Hemelvaert,
 Door die toekomst des heylighen Gheestes des Troosters,
 Inden dach des oordeels,
 Wy Sondaers, wy bidden u verhoort ons.
 Dat ghy ons wilt sparen, wy bidden u verhoort ons.
 Dat ghy onse sonden wilt vergeven Wy bidden u verhoort
 ons.[Redactie DBNL: de woorden 'Wy bidden u verhoort ons' staan in het origineel met een
 grote accolade van deze regel tot het einde van de pagina.]
 Dat ghy ons wilt tot ware boet bekeeren
 Dat ghy u heylighe Kercke wilt regieren en bewaren.
 Dat ghy den Apostolischen Herder en alle geestelijcke staten in der heyliger Religien wilt
 behouden.
 Dat ghy die vyanden der heyligher Kercken wilt vernederen.
 Dat gy der Christelijcken koningen en Princen vreed en ware eenigheyt wilt verleenen.

Dat ghy u gants Christelijck volck vreed en eenigheyt wilt verleenen, Wy
 bidde u verhoort ons. [Redactie DBNL: de woorden 'Wy bidden u verhoort ons' staan in het
 origineel met een grote accolade van deze regel tot de regel 'Dat ghy u gheweerdicht ons toe
 verhooren, Soon Godes'.]

Dat ghy ons selven in uwen heylighen dienst wilt stercken en bewaren,
 Dat ghy ons herten tot Hemelsche begheerten wilt oprechten,
 Dat ghy allen onsen weldaders eewigheden loon wilt vergelden,
 Dat ghy onse Sielen, oock onser Broeders, Vrienden, en weldaders Sielen, van die eewige
 verdoemenis wilt verlossen,

Dat ghy die vruchten der eerden wilt geven, en bewaren,
 Dat ghy allen afghestorven Christ gheloovigen die eewige rust wilt geven,
 Dat ghy u gheweerdicht ons toe verhooren, Soon Godes,
 Lam Godes die wech neemt die Sonden der werelt, verschoont onser o Heer.
 Lam Godes die wech neemt die sonden der werelt, verhoort onser o Heer.
 Lant Godes die wech neet die sonden der werelt, erbermt u onser o Heer.
 Christe hoort ons, Christe verhoort ons.
 Kyrie eleison, Christe eleison, Kyrie eleison, &c.

FINIS.

Lof sy Godt den Vader, en den Soon, en den heyligen Geest.

Tafel der Lofsangen ende Liedekens van desen Boeck.

A.

<i>Ave Maria gratia plena.</i>	13
Als ick by mijnen schapen wacht. <i>Echo.</i>	37
Aen Kersmis avont in der stil.	41
Als Iesus in sijn Majesteyt.	60
Alle Godts Gaerden ging.	62
Ach Iesu lieve Heere.	66
Ave See-sterne claer.	111
Ave Maria Godts liefste lief ydoone.	118
Ave Maria ghy hemels Koningin.	123
Ave der maechden Kroone.	124
Als Lala d'onbedaerde maeght.	153
Al die in Syon sijt.	155
Ave Maria.	177

B.

Bereyt u huys terstont.	59
Bewijst my Godt bermhertigheydt.	166

C.

Christus is opgestanden.	82
Christe der Enghelen en leven der vromen.	89
Christe die ghy sijt dach en licht.	181
Christ spreec tot des menschen siet.	138

D.

Den dach die is soo vreuchdenrijck.	17
Dat spiegelhel der Drievuldichheydt.	24
Die gheboorte des Heeren.	46
Des Konings vanen sietmen daer.	65
Daer Iesus aen den Cruytze stont.	75
Die osterlicke offerhandt.	81
Devote herten wilt vreuchden rapen.	87
Den lustelicke Mey Christus playsant.	87
Dit feest en weerden tijdt.	91
Dese solemniteyt.	108

E.

Een fijnes kindeken.	13
Een kindt gebooren tot Betlehem.	25, 26, 27
Een kindeken is ons gebooren.	43
Erhoort o Godt die klaghe mijn.	169

G.

Gegroet sijt ghy een Koningin.	11
Groot en heerlick is Godes naem Emmanuel.	23
Ghelovvet sijt ghy Iesu Christ.	22
Gebooren is ons een kindeken.	29
Ghegroet sijt ghy o Iesulijn.	31
Gebooren is ons een kindeken kleyn.	33
Gegroet sijt ghy o offerhande reyn.	106
Gloriose violette Coninghinne van hemelrijck.	117

Gegroet sijt ghy edele Coninghin.	130
Ghelooft sy Godt den Vader.	181

H.

Hoort toe wat ick u leere.	3
Het is een kindeken ons gebooren.	19

Het moet nu klinghen over al.	10
Het viel een hemels dauwe.	46
Het is een God ontspronghen.	48
Het stont een moeder reyne.	78
Hemelsche Coninghinne.	83
Heer Iesus heeft een hofken daer schoone blommen staen.	87
Heer Iesu Christe Godes soon.	131
Hoort toe ghy ydel mensch die na de werelt staet.	146
Hoort mijn ghebedt.	173

I.

Iesus is een soete naem.	36
In den Circkel van desen Iaer.	53
Iesus soete memorie.	54
Ick aenbid u ootmoedich verborgen Godheyt.	109
Ick weet een Maget schoone.	119
Ierusalen ghy schoone stadt.	157
Ick roep tot u mijn Godt en Heer.	172
Ick groet u maecht vol eeren.	178
In eenen Godt den Vader.	179

K.

Komt o Heylandt der Heyden goet.	5
Koninginne des hemels.	84
Komt heylighe Gheest warer troost.	93
K'aenbid u Godtheydt krachtich.	100

L.

Laet ons dat kindeken wiegen.	34
Lofweerdich ist en soet-aerdich.	39
Lof Iesu die tot ons profijt.	50
Laet ons met lof en sängen.	112
Laet ons al t'samen loven.	132
Laet sich verblijden s'Hemels sael.	137
Litany.	181

M.

Met eenen soeten schal.	24
Met desen nieuwen Iare.	52
Menschen gierich van aerde.	57
Mijn tongh wilt met vreughden slinghen.	99
Maria schoon.	115
Maria zaert van edler aerth.	132
Mijn siel maect groot den Heeren.	127

N.

Nu bidden wy den heylighen Gheest.	96
Nu weest gegroet Maria soet.	117
Na soo veel vermaeckelijckheden.	150
Nu lovet Godt in s'hemels throon.	175

O.

O Schepper aller sternen clear.	6
O eeuwich Godt almachtich.	9
Op eenen kers-nacht.	16
O salich heylig Bethlehem.	30

O wonder groot, uyt Vaders schoot.	38
Och wilt aenmercken ghy weelde herten.	61
Och wie hanght hier dus.	63
O heylioeh eeuwigh Godt.	97
O ghy heylighen Godes vrient.	128
O Ignati, o edelre heldt.	133

O Christ neemt acht die tijt bereydt.	143
O valsche wereldt vol bedroch.	144
O salich sijn die menschen al.	162
Dus Vaders Godt almachtich.	177

R.

Rijck en arm sullen vrolijk sijn.

S.

Siet yder vromer Christ.	36
Singhen tot Godt, met lovens schal.	96
Singt ghy Heydenen weest alle vro.	135
Sunamite keert weder.	149
Straft my Heer niet in grammen moet.	160
Straft my niet Heer in yver.	164

T.

Ter maeltijt van dit Lamken reen.	80
Tot Godt den Heeren treden wy.	36

V.

Vanden opganck der klare sonnen schijn.	15
Van liefde comt groot lijden.	72
Vreucht u ghy weerde Christenheydt.	85
Vreucht ghy u lieve sielen.	103

Vreuchdich doe hemels Coninghin.	121
V edele Koninghinne wy eeren.	126
V Loven wy o eeuwigh Heer.	130
Verdwaelde Coningin.	147
V Godt wy loven en eeren.	158
Vader onse.	177

W.

Wt harden wee riep Adam.	6
Weest gegroet maghet Maria verheven.	13
Weest vrolijck en jubileert.	10
Waer is die dochter van Syon.	41
Wy loven u kleyn ende groot.	76
Wilt tot ons neder dalen.	94
Wy ontspringhen, lofsanck singhen.	105

FINIS.